

“Ben,, “Sen,, “O,, yok... “*Biz*,, varız...

ATSIZ MECMUA

otukennesriyat

YAYIN NU: 2325
KÜLTÜR SERİSİ: 1213

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-949-7

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: Oğuzhan Murat Öztürk

Dizin Editörü: Fatih Dalgacı

Kapak Tasarımı: Mahmut Doğan

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Görsel Restorasyon: Hümeysra Zeynep Firidin

Baskı: Vizyon Basımevi Kâğıtçılık
Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. Nu: 1/Z
Beylikdüzü-İstanbul Tel: (0212) 671 61 51
Sertifika Nu: 52098

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Atsız (12 Ocak 1905 – 11 Aralık 1975): 20. asırda Türk milliyetçiliğinin en önemli ismi ve Galip Erdem'in ifadesiyle "Türk birliğinin dev inancılı bekleyicisi" olan Atsız Bey, baba tarafından, deniz subayları yetiştirmiş bir aileden gelmiştir: Büyük-babası Hüseyin Ağa, Gümüşhane'nin Torul kazasının Midi köyünde yerleşik Çiftçiogulları ailesine mensuptu ve askerliğini deniz eri olarak yapmak için geldiği İstanbul'da teskere bırakarak çarkçı kolağalığına kadar yükselmişti. Onun oğlu ve Atsız Bey'in babası olan Mehmed Nâil Bey de güverte binbaşılığına kadar yükselmiş bir deniz subayıydı. Atsız, Mehmed Nâil Bey'in, Trabzonlu Kadioğulları ailesine mensup Fatma Zehra Hanım'la 1903'te gerçekleşen evliliğinden dünyaya gelen üç çocuğun en büyüğü olarak İstanbul'da doğdu. İlkokula, Latin harfleriyle eğitim verilen Kadıköy'deki Fransız Mektebinde başladı. Bu okulun bir yangınla harap olmasından sonra bu defa yine Latin harfleriyle eğitim verilen Alman Mektebine yazdırıldı. Trablusgarp Savaşı yıllarında, Malatya gambotuyla Süveyş'e sığınan babasının yanına gönderildi ve orada yine bir Fransız okulunda tahsilini sürdürdü. Mehmed Nâil Bey'in İstanbul'a dönmesiyle bu sefer Kasımpaşa'daki Cezayirli Hasan Paşa Okuluna yazdırıldı. Arap harfleriyle eğitime burada başlayan Atsız Bey, ailesinin Kadıköy'e taşınmasıyla tekrar okul değiştirerek Osmanlı İttihad Mektebine gitmeye başlamıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında Kadıköy Sultanisinin rüştiye kısmına devam eden Atsız, buradan İstanbul Sultanisine geçmiş, onuncu sınıftayken girdiği sınavda başarılı olarak Darülfünuna kaydolmuş, ardından bir geçiş sınavıyla Tıbbiye'ye, orada girdiği başka bir sınavla da 1922'de Askerî Tıbbiye'ye girme hakkını kazanmıştır. Y. Hacaloğlu'ndan öğrendiğimize göre; 1921 – 1925 yıllarında haftalık bir mecmua ve bazı günlük gazetelerde "H. Nihâl" ve "Askerî Tıbbiye öğrencisi H. Nihâl" imzalarıyla yazılar yazan Atsız Bey'in, 1917'de İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin maddi desteğiyle çıkarılmaya başlanan, Malta'ya sürülene dek Ziya Gökalp'ın idare ettiği *Yeni Mecmua*'nın, Fali Rıfkı yönetiminde neşredilen sayılarında Kasım 1923 tarihli, "Suallerimiz ve Cevaplar" sayfasında Hüseyin Nihâl imzasıyla bir mektubu çıkmıştır. Mektuptaki, ifadelerinden, Türkçülük fikri gibi, temel antitezlerinin de erken dönemlerde tebellür ettiği anlaşılmaktadır. Hüseyin Nihâl, Mesud Süreyya adlı Arap asıllı bir mülażımın gereksiz yere istediği selamı vermediği için 4 Mart 1925'te Askerî Tıbbiyeden çıkarılmıştır. Bu yüzden de bazı mektuplarında kendisinden "yarı doktor" olarak bahsetmiştir.

Askerî Tıbbiyeden çıkarıldıktan sonra, Kabataş Lisesinde birkaç ay muallim muavinliği yapan Atsız Bey, daha sonra Denizyollarının bir vapurunda kâtip muavini olarak çalışmış, İstanbul – Mersin arasında birkaç seferde bulunmuştur. 1926'da Yüksek Muallim Mektebine ve Darülfünunun Edebiyat Şubesine kaydolun Atsız, buradan Edirneli Nazmî'nin *Divanının* gramer ve sözlüğü üzerine hazırladığı bitirme teziyle 1930'da mezun olmuş, 25 Ocak 1931'de ise Fuad Köprülü'nün girişimiyle Türkiyat Enstitüsünde asistanlığa başlamıştır. Kısa bir süre sonra, 15 Mayıs 1931'de, ilk dergisi olan *Atsız Mecmua*'yı neşretmeye başlamış; dergide, kimi o sırada şöhretli, kimi ileride kendi sahalarında temayüz edecek isimlerle, daha ziyade kültürel ve ılımlı bir Türkçülüğün ilmî çerçevede işlendiği köycü bir bakış açısı egemen olmuştur.

Atsız, Temmuz 1932'de toplanan ve davetli listesinde adı olduğu hâlde katılmadığı Birinci Türk Tarih Kongresinde savunulan resmî tarih tezine karşı ilmî çekincelerini belirttiği için bilhassa Dr. Reşit Galip'in hücumuna uğrayan hocası Zeki Velidi Togan'ın lehine, aralarında Pertev Naili Boratav'ın da bulunduğu diğer yedi arkadaşıyla birlikte, Galip'e bir protesto telgrafi çekmiş ve muhalif olarak mimlenmesine yol açan bu tavrı, Reşit Galip'in Maarif Vekili olduğu sırada, *Atsız Mecmua*'nın 25 Eylül 1932 tarihli son (17) sayısında yayınladığı, Darülfünun hocalarının yetersizlikleri, cahillikleri ve esersizliklerini sert bir dille eleştirdiği bir yazısının da tuz biber olmasıyla, 13 Mart 1933'te Darülfünundan atılmasına yol açmıştır. Birkaç hafta sonra Orhan Şaik'le birlikte Malatya Ortaokuluna Türkçe öğretmeni olarak atanmış, orada yaklaşık dört ay bulunduktan sonra edebiyat öğretmeni vazifesiyle Edirne Lisesine tayin edilmiştir.

Edirne'de görevli olduğu yılların bir hatırası; bir yaz tatilinde, arkadaşlarıyla, asıl amaçları İstanbul'dan yürümek olduğu hâlde, yeterli vakitleri bulunmadığından, Sirkeci'den kalkan Selamet vapuruna binip Çanakkale'ye ve oradan motorla Kilitbahir'e çıkıp yaya olarak bütün savaş alanlarını dolaştıkları bir Çanakkale haccıdır. Bu geziye dair anlatısını, 1933'te Çanakkale'ye Yürüyüş adıyla bastırmıştır. Edirne'de, Türkçülük yolundaki ikinci yayın çabası olarak, 5 Kasım 1933 tarihinden itibaren 16 Temmuz 1934'e kadar dokuz sayı yayınlanacak ve yine resmî tarih tezine dönük sert polemiklere giriştiği için, Vekâlet emrine alınarak öğretmenlikten uzaklaştırılmasına yol açacak ve bir süre sonra da kapatılacak *Orhun* dergisini çıkarttı. Aynı zamanda bu dergide, 1935 yılında yayınlayacağı, *Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar* adlı eserini tefrika etmeye başladı. Böylece, kendi tarih tezini, daha önce Rıza Nur ve Mükrimin Halil tarafından kısmen ortaya konulmuş olan bütüncül bir bakış açısıyla sistemleştirmeye başladı. Ona göre Türk tarihi, resmî tezin hilafına, pek çok hanedan eliyle kurulmuş devletlerden değil, Doğu ve Batı Türkeli'nde egemen pek çok hanedan tarafından yönetilmiş iki devletten müteşekkildi ve hanedanları değil, devleti esas alarak anlatılmalıydı.

Daha sonra çeşitli okullarda fasılalarla öğretmenlik yapan Atsız, 1937'de Tahsin Demiray'ın *Ateş - Çocuklar İçin* dergisinde, pek çok nesli etkileyecek ve Türkçülük yoluna girmelerini sağlayacak olan, Birinci Göktürk Kağanlığı'nın çöküşünü ve Türklerin Kür Şad liderliğinde bağımsızlık için isyan edişini destansı bir dille anlatacağı *Bozkurtların Ölümü* adlı romanını tefrika etmeye başladı; fakat yayın yarım kaldı. Tamamlanması ve kitap olarak neşri, 1946 yılında gerçekleşecekti. Çok ilgi gören romanın, 1949'da *Bozkurtlar Diriliyor* adıyla devamı neşredilecek, burada da İkinci Göktürk Kağanlığı'nın elli yıllık aradan sonra Kutluk Şad tarafından diriltildiği anlatılacaktı. Ayrıca 1940 yılı içinde, *900'üncü Yıldönümü* adlı risalesi ile Sabahattin Ali'nin *İçimizdeki Şeytan* romanına karşı yazdığı *İçimizdeki Şeytanlar* adlı risalesi ve *Türk Edebiyatı Tarihi* adlı küçük hacimli eserlerini yayımlamıştır.

Atsız, Boğaziçi Lisesinde Türkçe öğretmeniyken, daha önce Edirne’de çıkardığı *Orhun*’u, kaldığı yerden, yani onuncu sayıdan itibaren tekrar neşretmeye başlamış, bu dergi de 1 Ekim 1943 ila 1 Nisan 1944 arasında yedi sayı yayınlanabilmiştir. Mart – Nisan 1944’te Millî Eğitimdeki komünist faaliyetleri ifşa edip sorumluları istifaya çağırdığı ve Başbakan Şükrü Saraçoğlu’na hitaben kaleme aldığı meşhur açık mektupları sonrasında derginin yayını durdurulmuş; öğretmenliğine son verilmesi dışında, itham ettiği Sabahattin Ali’nin kendisine açtığı dava, 3 Mayıs 1944’te Ankara’da milliyetçi gençliğin sonradan Türkçüler Günü olarak anılacak nümayişlerini ve adli tarihimize Irkçılık – Turancılık Davası adıyla geçecek yargılamaları doğurmuştur. Bu davadan sonra uzun müddet işsiz kalan ve Türkiye Yayınevi’nde çalışan Atsız, bu dönemde, muahhar baskılarda genişleyecek olan şiirlerini *Yolların Sonu* (1946) adlı kitapta toplamış; *Osmanlı Tarihleri I* adlı derlemenin içinde, Ahmedî’nin, “Dâstan ve Tevârih-i Mülük-i Âl-i Osman”, Şükrullah’ın “Behçetü’t-tevârih” ve Âşıkpaşaoğlu’nun “Tevârih-i Âl-i Osman” adlı Osmanlı tarih yazıcılığının erken metinlerini neşretmiştir.

Atsız, Darülfünundaki sınıf arkadaşlarından Tahsin Banguoğlu’nun Millî Eğitim Bakanı olmasıyla 1949 Temmuzunda Süleymaniye Kütüphanesi’ne uzman olarak atanmış ve bir yılı biraz aşkın zaman sonra Haydarpaşa Lisesi Edebiyat öğretmenliğine tayin edilmiş; fakat bir Türkçüler Günü ihtifali dolayısıyla 4 Mayıs 1952’de Ankara’da verdiği “Devletimizin Kuruluşu” başlıklı konferansta, millî tarihe ilişkin kanaatlerini Türkçü bir bakışla anlatmasından rahatsız olan basının tezviriyle öğretmenlikten “muvakkaten” alınıp tekrar Süleymaniye Kütüphanesi’nde görevlendirilmiş, bu “muvakkat” vazifesi emekli olacağı 1969 yılına kadar on yedi sene sürmüştür. Atsız, Süleymaniye Kütüphanesi’nde görevli olduğu yıllarda, çeşitli makalelerinden derleyerek *Türk Ülküsü* (1956) adlı kitabını yayımlamış, 1958’de önce *Akşam* gazetesinde tefrika edilip aynı yıl kitaplaştırılan ve Fetret dönemimize dair acıklı bir şehzade öyküsü olan *Deli Kurt* romanını neşretmiş, Ö.F. Akün’ün verdiği bilgiye göre, 1936’da bir sahafta görüp istinsah ettiği ve daha sonra aslı Berlin’e götürülerek İkinci Dünya Savaşı’nın dağdağası içinde kaybolan, Bayburtlu Osman’ın *Tevârih-i Cedid-i Mirât-ı Cihân* (1961) adlı eserini, ayrıca Birgili Mehmed (1966), Mustafa Âlî (1967) ve Ebussuud Efendi’nin (1968) bibliyografyalarını hazırlamıştır.

Atsız’ın çıkardığı son Türkçü dergi, 1964 – 1975 yılları arasında 143 sayı yayınlanan Ötüken dergisidir. 1972’de, son romanı olan ve daha önce ismini müstear olarak kullandığı; hayatı, kendi hayatıyla büyük oranda örtüşen Selim Pusat adlı askerlikten atılma bir monarşist subayın etrafında gelişen sembolik ve tenasühi bir öyküyü anlattığı *Ruh Adam*’ı yayımlar.

Atsız, Türkçülük tarihinin en önemli figürüdür. Bu sebeple Altan Deliorman Bey, kendisi hakkında kaleme aldığı kitabında, cenazesinden bahsederken haklı olarak “musalla taşında yatanın Atsız değil, Türk milliyetçiliğinin bir devri” olduğunu ifade etmiştir. Büyük Türkçünün ebediyete intikalinin üzerinden çok yıl geçmiş olmasına rağmen yarattığı romantizmin ve edebî kuvvetinin her yeni kuşağı etkilemeyi sürdürdüğünü rahatlıkla söyleyebiliriz. Bunda, şüphesiz bir ömür boyu sarsılmaz bir inançla ve yüksek bir ahlaki salabetle savunduğu fikirlerden inhıraf etmemiş olmasının; kendisini hiçe sayarak milletin geçmişinde, hâlinde ve geleceğinde fenafillah derecesinde benliğini eriterek varlığını gerçek anlamda ona adanmış olmasının payı büyüktür.

İÇİNDEKİLER

ATSIZ MECMUA ÜZERİNE – Ozan Karabulak	IX
1. Sayı	01
2. Sayı	29
3. Sayı	57
4. Sayı	85
5. Sayı	113
6. Sayı	141
7. Sayı	171
8. Sayı	199
9. Sayı	227
10. Sayı	255
11. Sayı	283
12. Sayı	311
13. Sayı	339
14. Sayı	367
15. Sayı	395
16. Sayı	423
17. Sayı	451
ATSIZ MECMUA GENEL DİZİN	535
ATSIZ MECMUA FİHRİST	537
DİZİN	565

ATSIZ MECMUA ÜZERİNE

Ozan Karabulak

Giriş: Atsız'ı Yaratan Ortam

*Neden, neden kölem olan milletler
Bana demir vursunlar?
Mehmet Emin*

Atsız Mecmua'yı anlatmaya nereden başlamalı? Mecmuanın ilk sayısının tarihi olan 15 Mayıs 1931'den başlamak okuru bu tarihten geçmişte bir yerlerde yaşanmış birçok hadiseden bîhaber bırakacaktır. Oysa Atsız'ı da, mecmuasını da yaratan ortam oralarda bir yerlerdedir. Zira emekli bir askerın oğlu olan ve ortalama bir "Osmanlı" olarak dünyaya gelen Hüseyin Nihâl'in 15 Mayıs 1931'den önce yaşadıklarının, başından geçenlerin, okuduğu kitapların, dinlediği sohbetlerin, ettiği kavgaların, kendisinde müspet veya menfi herhangi bir etki bırakmış kadınların ve erkeklerin 15 Mayıs 1931'de yayına başlayan derginin bir yerlerinde izleri vardır. Hüseyin Nihâl sırf kendi gayretiyle, kendi azmiyle "Atsız" olmamıştır. Oynadığı sokaklarda, ders dinlediği sınıflarda, uyuduğu koşullarda ve nihayet yıkılmakta olan bir imparatorluğun her karışında yoğrulmuş ve pişirilmiştir. İşte, mezkûr tarihte ilk sayısı çıkan *Atsız Mecmua* bütün bunların bir mahsûlüdür.

Şüphesiz ki, Hüseyin Nihâl'in fikrî tekâmülünün tohumları hem aile hem de II. Meşrutiyet yıllarının ortamı içinde atılmıştır. Babası Mehmet Nâil bir bahriye binbaşısıdır. Keza dedelerinden biri olan Hüseyin Efendi çarkçı kolağası (kıdemli yüzbaşı), diğer dedesi Osman Fevzi ise bahriye yarbayıdır.¹ Yetiştirdiği bu aile ortamında savaş, kahramanlık, millet, bayrak, fedakârlık, vatan gibi konuların sohbetlerinin yapıldığı ve Atsız'ın da bunlardan etkilendiği muhakkaktır. Şöyle diyor Atsız: "Türklüğümü hem evde, hem de ilkokul sıralarında duymaya başladım. Babam Bahriye subayı olduğu gibi hısım akraba arasında da pek çok subay vardı ve o zaman üniforma, milliyetçiliğin özelliği gibi bir his bırakıyordu."² Demek ki kendisini ve çevresini fark etmeye başladığı ilk yıllarda böyle bir muhitin içindeydi. Nitekim zamanın ruhu Hüseyin Nihâl kadar onun yetiştirdiği muhiti de şekillendirmekteydi.

II. Meşrutiyet yıllardaki Türkçü hava da onun genç dimağında vatan ve millet gibi mefhumların yer bulmasının önemli âmillerinden biri olsa gerektir. Zira bu yıllar tam da etnik Türk kimliğinin icat yıllarına denk düşüyordu ve bu yıllardaki eğitimin merkezinde Türklük vardı. Bilhassa tarih dersi müfredatı mevcut Türkçü anlayışın bakış açısıyla hazırlanmıştı. Talebelere "Osmanlı vatanı"nın kutsallığının yanında Osmanlı'dan önceki Türk tarihi de öğretiliyordu. Tarih dersi "millî ve vatanî terbiye"nin bir aracıydı. Okulların daha ilk yıllarından itibaren bazen kıraat derslerinin arasında anlatılan menkıbelerde bazen de müstakil bir ders olarak tarih vardı. Atsız da bu duruma dikkat çekmekte ve okul hayatının kendisine olan tesirinden bahsetmektedir: "Öğretmenlerimizin de hemen hepsi milliyetçi idi. Okuma kitaplarımız vatan, millet, fazilet ve ahlâk telkin eden yazılarla dolu idi. Balkan felâketinden sonra, kaybedilen yerleri kurtarmak aşkını aşıl原因an manzumeler, marşlar, yazılar, telkinler ruhumuzda büyük bir dalgalanma yaptı."³ II. Meşrutiyet yıllarının tek etkisi eğitimle sınırlı değildi, Osmanlı'nın toplumsal ve demografik yapısı da hızla değişmektedir.

II. Meşrutiyet'in hemen ardından patlak veren Balkan Harbi toprak ve asker kayıplarının yanında devletin nüfus dengesinin de bozulmasına yol açmıştı. Osmanlı'nın çekilmek zorunda kaldığı coğrafyadaki Türk ve Müslüman ahalinin önemli bir kısmı ordunun peşinden Anadolu'ya doğru yola düşmek zorunda kaldı. Göçmenlerin

¹ Cihan Özdemir, *Atsız Bey: Hüseyin Nihal Atsız'ın Hayatı, Fikirleri ve Romanları Üzerine Bir İnceleme*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2007, s. 422.

² "Büyük Türkçü Atsız Beğ'in Son Kale'ye Özel Beyanâtı 3," *Son Kale*, I/7 (Mart 1972), s. 12.

³ a.g.m., s. 12. Atsız'ın gittiği okullar ve almış olabileceği dersler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Ahmet Bican Ercilasun, *Atsız: Türklüğün Mistik Önderi*, Ankara: Panama Yayıncılık, 2018, s. 25-28.

en önemli ve ilk duraklarından birisi İstanbul'du. Şehrin camileri ve sokakları perişan bir haldeki göçmenlerle doluydu. 7-8 yaşlarında olan Hüseyin Nihâl bu manzarada bir çocukluk geçirdi. Yukarıda değindiğimiz gibi okulda verilen eğitimle Balkan Harbi, kaybedilen topraklar, göçmenlerin durumu gibi konular sürekli diri tutuluyordu. Atsız'ın okuma-yazma öğrenmesi de, ihtimal ki, Balkan Harbi yıllarına denk gelmişti. Okuduğu ilk kitaplar arasında babasının kendisine aldığı Mehmet Emin ve Ziya Gökalp'ın şiir kitapları vardı. Bu kitaplardaki şiirler yıllarca ezberinde kalacaktı.⁴ Mehmet Emin'in şu satırları daha çocuk olan Hüseyin Nihâl'e birçok ilhamlar vermiş olmalı:

Bir vakitler yedi iklim, dört bucak
Benim keskin kılıcımdan titrerken...
Bugün böyle hayvan gibi horlanmak,
Zincirlere hazırlanmak. Bu neden?

Neden, neden kölem olan milletler
Bana demir vursunlar?
Hazineme haraç veren devletler
Harabeme saltanat kursunlar!..

Ah, ne oldu, bozuldu mu eski kan?
Uyuşturdu mu yürekler?
Kalmadı mı aslan pençe bilekler?
Yok mu beni kurtaracak kahraman?⁵

I. Dünya Savaşı yıllarında devlet eliyle yürütülen bir milliyetçilik propagandasının etkisinde kalan Atsız, mütareke yıllarını ise bizzat kendi müşahedeleriyle idrak etmiştir. Mütareke döneminde, kendi ifadesiyle, azınlıkların "küstah" davranışları ondaki Türkçülük düşüncesini "perçinleyen" amillerden olmuştu. 13-14 yaşlarındaki "azgınlaşmış" Rum ve Yahudi çocuklarla yaptığı kavgaları da ilk Türkçü aksiyonlarından saymaktaydı.⁶ Yılmaz Öztuna'nın da belirttiği gibi, "Atsız'ı ırkçılığa sürükleyen, Türkiye'deki azınlıkların ırkçılığı olmuştur."⁷ Dolayısıyla Atsız daha 1920'lere varmamışken bile sınırlarını bilmeyen, şuursuz, belki temelsiz fakat dönemin şartları ve kendi kıstasları açısından samimî bir milliyetçi olmuştu. Ancak onun milliyetçiliğinin esaslarını bilebilmemiz imkânsız. Ortalamanın üstünde bir milliyet şuuru, millet ve vatan sevgisi ile azınlık düşmanlığının yanında belki bizce malûm olmayan birtakım unsurlar Atsız'ın fikirlerinin özünü oluşturmuş olmalı. Zaten bahsi geçen yıllar Türk milliyetçiliği için de başlangıç ve kök salma yılları olarak kabul edilmelidir. Dolayısıyla Atsız'ın bu yıllardaki milliyetçiliğinin niteliği bahsi geçen yılların şeraiti içinde değerlendirildiğinde gayet normaldir. İlerleyen yıllarda yaşayacakları onun milliyetçiliğinin niteliğini değiştirecek, daha sistemli ve şuurlu hâle getirecektir. Tarihe olan ilgisi bunda yardımcı olmuş olabilir. Rıza Nur'un *Türk Tarihi*, Atsız'ın o yıllarda en fazla etkilendiği kitaptı. Sade ve akıcı bir üslûpla kaleme alınan kitap, okuyanlarda Türklük sevgisi yaratması bakımından Atsız'a göre, Rıza Nur'un Türkçülüğe en büyük hizmeti idi.⁸

Atsız, Rıza Nur'un *Türk Tarihi*'ni bir yerde "çocukken"⁹, başka bir yerde ise 20 yaşındayken¹⁰ okuduğunu söylemektedir, ki bu kitabın yayımının 1924-26 arasında gerçekleştiği hesaba katılırsa, Ahmet Bican Ercilasun'un söylediği gibi Atsız'ın askerî tıbbiye yıllarına denk gelmektedir.¹¹ Askerî tıbbiye, muhtemelen Atsız'ın çocukluk hayali değildi. Onun hayali, yetiştiği militarist ortamın da etkisiyle, üniformaydı. Daha önce de değindiğimiz gibi üniforma onun için milliyetçiliğin bir özelliği idi. İlerleyen yıllarda Türkçü gençlere de asker olma tavsiyesi ve-

⁴ "Büyük Türkçü Atsız Beğ'in Son Kale'ye Özel Beyanatı 3", s. 12.

⁵ Mehmet Emin Yurdakul, "Yurdumuzun İniltisi," *Türk Sazı: Yaralar ve Sargılar*, İstanbul: Atlas Kitabevi, 3. Baskı, 1979, s. 106-107.

⁶ Büyük Türkçü Atsız Beğ'in..., s. 12.

⁷ Yılmaz Öztuna, *Türk Tarihinden Portreler*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 4. Basım, 2013, s. 323.

⁸ Atsız, "Rıza Nur'un Türkçülüğe En Büyük Hizmeti," *Orkun* (1962-1964), I/8 (Eylül 1962), s. 2.

⁹ Nejdett Sançar, *1944 İrkçılık-Turancılık Dâvâsı: Mahkeme Günlükleri*, Serkan Akgöz (haz.), İstanbul: Bozkurt Yayınları, 2018, s. 412.

¹⁰ "Atsız, Dr. Rıza Nur'u Anlatıyor" Söyleşiyi yapan: Murat Genceoğlu [Altan Deliorman], Atsız, *Türkçülüğe Karşı Haçlı Seferi ve Çektiklerimiz*, İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2. Basım, 2018, s. 242.

¹¹ Ahmet Bican Ercilasun, a.g.e., s. 30.

recekti.¹² Doktorluğa karşı hiçbir alâkası olmamasına rağmen sırf babası ve dedesi gibi asker olmak ve üniforma giymek için 1922 yılında tıbbiye girdi.¹³ Bu yıllardaki eğitimi, okumaları, takip ettiği dergiler, gittiği dernekler Atsız'daki milliyetçilik fikrinin gelişmesini sağladı. Bu yılların Atsız'da bıraktığı hatıralar öyle kalıcı ve etkileyiciydi ki hatıralarındaki belki de en uzun bahis askerî tıbbiye yıllarına ait olardı. Arkadaşlarını, haylazlıklarını, hocalarını birçok ayrıntısıyla birlikte yıllarca zihninde canlı tutacaktı. Aynı binaya öğretmen olarak girdikten sonra kaleme aldıkları Atsız'ın o yıllarını ve mensup olduğu kurumu adeta idealize ettiğinin de göstergesiydi:

Askerî Tıbbiye'den çıktım. Fakat onun hâtırası hafızamdan çıkmadı. Yıllardan sonra artık Haydar Paşa Lisesi olmuş bulunan o binada edebiyat öğretmeni olarak vazife görürken hâtıralarla dolardım. Koridorlar, sınıflar bana eski günleri hikâye ederdi. [...] O heybetli şatonun muhteşem ruhu kaybolmuştu. Şimdi içinde bulunanlar o eski ruha yabancı insanlardı. Onlar, öğretmenden beş numara koparabilmeğe uğraşan çocuklarla, ay başını ipe çeken ve maaş hesabından başka hiçbir şeyle ilgilenmeyen birtakım ölümlerdi. Asıl yaşayanlar bir zaman orada bulunmuş, konuşmuş, şakalaşmış, çalışmış, döğüşmüş ve hepsinden fazla olarak da ızdırıp çekmiş olan Askerî Tıbbîyelilerdi. Atmacalar yuvasında şimdi serçeler bulunuyordu.¹⁴

Atsız'ın askerî tıbbiye yıllarını bu derece idealize etmesinin sebebi belki de tamamlayamamasıydı. Okuldan atılmış olması sebebiyle ve tabii ki askerliğe olan düşkünlüğünden dolayı bu yıllar onun içinde hoş hatıralar bıraktığı gibi iç dünyasında da derin izler açmıştı. Atsız'a göre okuldan atılışının sebebi de Türkçü olmasıydı. Atılışını böyle bir sebebe dayandırması hem bu durumla duygusal olarak başa çıkabilmesini hem de idealleri için cefa çekmekten ileri gelen bir hazzı tadabilmesi sağlamış olmalı. Ziya Gökalp'ın 26 Ekim 1924 tarihli cenaze merasimi sırasında cenazeye saygı için şapkaların çıkarılması ihtarına askerî tıbbiyenin bazı Kürt öğrencileri “ağır kelimelerle” karşı çıkmışlardı. Tören sırasında üst sınıfların müdahalesiyle büyümesi engellenen münakaşa aynı günün gecesine kavgaya dönüştü. Bunun neticesinde, zaten daha önce de birçok olaya karışmış bulunan Hüseyin Nihâl, “tekerrüründe tard” cezası aldı. Ardından Arap bir subaya selam vermemesi, ki bunun da kavga mevzuu gibi bir tertip olduğu fikrindedir, bahane edilerek üçüncü sınıftayken 4 Mart 1925'te mektepten ihraç edildi. Atsız bu durumun Kürt öğrenciler, Arap subay, Arnavut okul müdürü ve Çerkes sınıf zabitanın tertibi olduğu kanaatindeydi.¹⁵ Sebep ne olursa olsun Atsız artık askerî tıbbiyeden ihraç edilmiş, asker olma ve üniforma giyme hakkı elinden alınmıştı, ki ihracın ona en ağır gelen tarafı da üniformayı çıkarmak olmuştu. Sivil elbiselere alışmıyor, kravat takmak istemiyordu. “Adeta, mabetleri yıkılmış ve dini tahkir olunmuş müteassıp bir dindara” dönmüştü. Ancak bu ayrılış ona yepyeni kapılar açtı. Kendisini ilmi nitelikteki tarih okumalarına veren Atsız belki de asıl hüviyetini buluyordu.¹⁶

Yolların Başına Doğru

*Mektebde aceb kim tanımaz Mîr'i Nihâl'i
Bâzusu kavî Türkçülüğü hayli yamandır
Sabahattin Ali*

Askerî tıbbiyeden ihraç edildikten sonra bazı işlere girip çıkan Hüseyin Nihâl birkaç yıl sonra “yerini” bulacaktır. *Türkiyat Mecmuası*'na bir makale gönderir. Makale dergide çıkmaz fakat Fuat Köprülü onu evine davet eder. Atsız, Köprülü'nün yanında Necip Asım ve meşhur Alman müsteşrik Theodor Menzel ile de tanışır. Hatta Köprülü ona Edebiyat Fakültesi'ne girmesini tavsiye eder ancak Atsız buna hemen olumlu bir cevap veremez. Zira para kazanmak zorundadır. Tekrar öğrenciliğe dönmesi o sırada çalıştığı Mahmut Şevket Paşa vapurundaki kâtip muavinliği görevinden ayrılması gerektiği anlamına gelmektedir. Onun bu kararsızlığı Nejat adlı arkadaşı sayesinde

¹² Atsız, “Veda,” *Orkun* (1950-1952), II/68 (18 Ocak 1952), s. 6-7.

¹³ Atsız, *Türkçülüğe Karşı Haçlı Seferi ve Çektiklerimiz*, s. 105; [Nejdet Sançar], “1944-1945 Irkçılık-Turancılık Davası,” *Orkun* (1950-1952), I/24 (16 Mart 1951), s. 13.

¹⁴ Atsız, *a.g.e.*, s. 152-153.

¹⁵ Nejdet Sançar, *a.g.e.*, s. 394-396. Irkçılık-Turancılık Davası'nın Askerî Yargıtay Tetkik Raporu'nda Atsız'ın askerî tıbbiyeden ihraç edildiği tarih olarak 14 Mart 1925 verilmektedir. bkz. Hayri Yıldırım, *3 Mayıs 1944 Olayı ve Irkçılık Turancılık Davası*, İstanbul: Togan Yayınları, 2015, s. 350.

¹⁶ Atsız, *a.g.e.*, s. 153.

ortadan kalkar. Atsız, Mersin seferindeyken Nejat onu hem Edebiyat Fakültesi'nin edebiyat zümresine hem de Yüksek Muallim Mektebi'ne kaydettirir.¹⁷ İşte bu tarih, 1927, Atsız'ın yeni bir muhite girişinin de tarihidir.

Atsız'ın girmiş olduğu bu ortam tamamen kültürel ve ilmi bir muhitti, ki şahsi kanaatim öğretmenliğe başladıktan sonra bulunacağı muhitler nitelik itibarıyla bu dönemdeki altında kalacaktır. Orhan Şaik Gökyay, Tahsin Banguoğlu, Nihat Sami Banarlı, Abdülkadir Gölpınarlı, Mehmet Sadık Aran, Pertev Nailî Boratav gibi arkadaşlarının yanında Zeki Velidî Togan, Fuat Köprülü, Namık Kemal'in oğlu Ekrem Bolayır ve Ahmet Caferoğlu gibi hocaları vardı.¹⁸ Ayrıca Türk Ocağı'na gidip Yusuf Akçura, Ahmet Ağaoğlu, Hamdullah Suphi gibi isimlerin konferanslarına katılıyor; Muharrem Fevzi Togay'ın Turan Cemiyetine devam ediyor; *Yeni Kafkasya* dergisinin idarehanesinde Mehmet Emin Resûlzade'yi, Buhara Tekkesi'nde Osman Hocaoglu'nu, Zeki Velidî'yi, Mustafa Çokayoğlu'nu, Sadri Maksudî'yi, Ayaz İshakî'yi ve nihayet Kırım Gençler Birliği'nde Cafer Seydahmet'i dinliyordu.¹⁹ Bu isimlerin bazıları devrin bazılarıysa geleceğin meşhurlarıydı. Hemen hepsi Rusya Türklerinin muhacereletteki liderlerindendi. Mücadelelerini Rusya dışında, çoğunlukla da Türkiye'de yürütmek zorunda kalmışlardı. Atsız her birinden Türkistan'ı, Kırım'ı, Kazan'ı, Azerbaycan'ı hülâsa Türk Dünyası'nı öğreniyordu. Bu arada Türk Ocağı'nda arkadaşlarıyla birlikte "Kızıl Elma" adından bir de oda açmışlardı. Amaçları gençlere Türkçülük aşılarmaktı. "İnanmış, ateşli" gençlerin Türkçülük üzerine yaptıkları tartışmalar talebeleri derinden etkiliyordu.²⁰ Bu gençlerin bazıları neredeyse gece gündüz birlikteydi.

Atsız öğrencilik yıllarında Yüksek Muallim Mektebi'nin yurdunda kalıyordu. Orhan Şaik, Pertev Nailî, Nihat Sami, Ziya Karamuk ve o orada okumasa da Sabahattin Ali ile hep birlikte aynı koğuştaki kalmışlar, aynı masada yemek yemişler ve bütün talebelik yıllarını birlikte geçirmişlerdi.²¹ Okul onlar için bir ev gibiydi.²² Ancak Atsız bu okulda da kavgalardan geri durmuyordu. Niyazi Berkes'in anılarına göre Atsız, Sadrettin Celâl Antel'in bir dersinde verdiği Türk tarihi konulu örnek dersi sırasında Sivas'ın doğusundaki şehirlerde yaşayanların Türk değil Kürt olduklarını öne sürmüş, daha da ileri giderek bunların imha edilmelerini veya sürülüp yerlerine Orta Asya'dan Türklerin getirilip yerleştirilmeleri gerektiğini söylemişti. Kendisine itiraz eden Erzurumlu Sırrı Numan bir öğrenciye de "İki bin metrelik dağdan inen aylar işte bu kadar anlar benim konferansımdan" cevabını verince iki öğrenci kavgaya tutuşmuşlardı.²³ Ancak bu yıllar belki de Atsız'ın en az kavgaya ettiği yıllardı. Fikren uyuşmadığı kişilerin de bulunduğu bir arkadaş grubuna dâhildi.

Çoğunluğu Edebiyat Fakültesi'nde talebe olan ve yıllar geçtikçe çok farklı yerlere savrulan Atsız, Orhan Şaik, Mehpare Tevfik, Ayşe Sıtkı, Pertev Naili, Sabahattin Ali, Bedriye Sabit, Enver Necati, Tahsin [Banguoğlu], Neşvet [Hun], Ulviye [Sütüven] vs. gibi isimler arasında çok güzel bir arkadaşlık vardı.²⁴ Şüphesiz ki o dönemde de bu kişilerin ideolojileri, dünya görüşleri bulunuyordu. Ancak yirmili yaşlarını süren bu gençler arasında, en azından o yıllar için, ideolojik farklar, nüanslar veyahut anlaşmazlıklar çok da önemli değildi. Sonraki yıllarda Türkiye'deki politik gelişmeler bu arkadaşların yollarını ayıracak, aralarına düşmanlıklar sokacak ve neredeyse kanlı bıçaklı hâle getirecekti. 1920'lerdeyse genç Cumhuriyetin yetiştirmekte olduğu bu münevver grubu arasında her şey güllük gülistanlıktı.

Sabahattin Ali, 1928-1929'larda bu arkadaş grubunu anlatan çok güzel şiirler kaleme aldı. Yazar, "Mukadde-

¹⁷ Atsız, *a.g.e.*, s. 153-154. Nejdî Sançar, Atsız'ın Edebiyat Fakültesi'nin yanında Yüksek Muallim Mektebi'ne de girişini "kendisine bir meslek bulmak için" diye açıklamaktadır. bkz. [Nejdî Sançar], *a.g.m.*, s. 13. Ancak daha derslere başlamadan evvel Köprülü öğrencilerle bir mülakat yapar: Hüseyin Nihâl, Orhan Şaik, Pertev Nailî, Ziya Karamuk. Sıcak bir yaz gününde yapılan mülakatta Köprülü bütün öğrencilere aynı soruyu soruyordu, "hangi dili biliyorsunuz?" bkz. Günay Kut, *Orhan Şaik Gökyay: Hayatı ve Eserleri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1989, s. 7.

¹⁸ Bölümün hocaları ve verdikleri dersler şöyleydi: Ragıp Hulusî-Türk Dili, Yusuf Şerif Bey-Garp Edebiyatı, Oscar Rescher-Arap Edebiyatı, Ali Ekrem Bolayır-Metin Şerhi, Zeki Velidî-Türk Tarihi, Ferit Kam-İran Edebiyatı Tarihi, İsmail Hakkı Baltacıoğlu-İçtimaiyat, Fuat Köprülü-Türk Edebiyatı Tarihi. bkz. Günay Kut, *a.g.e.*, s. 8.

¹⁹ İhsan Ilgar, "Kaybedilen Bir Dostun Ardından," *Türkçülerin Kaleminden Atsız*, Refet Köroğlu-Cengiz Yavan (haz.), İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 2000, s. 29.

²⁰ Atsız, *İçimizdeki Şeytan, En Sinsi Tehlike, Hesap Böyle Verilir*, İstanbul: Baysan Basım ve Yayın Sanayii A.Ş., 1992, s. 10-11.

²¹ Atsız, *a.g.e.*, s. 14; Nejdî Sançar, *a.g.e.*, s. 351. Niyazi Berkes Atsız'ın yatılı okumasını eleştirmekte ve şunları söylemektedir: "Orada devlet kesesinden okuyan, yatıp kalkan öğrencilerin çoğunun İstanbul'da aileleri, evleri vardı. Bunlardan bir tanesi de büyük Turancı Nihal Atsız'dı." bkz. Niyazi Berkes, *Unutulan Yıllar*, Ruşen Sezer (haz.), İstanbul: İletişim Yayınları, 2. Baskı, 1997, s. 68.

²² Sabahattin Ali'nin Özel Mektupları: İki Gözüm Ayşe, Ayşe Sıtkı-Doğan Akın (haz.), İstanbul: Atal Yayınları, 1991, s. 16.

²³ Niyazi Berkes, *a.g.e.*, s. 173. Berkes ve Boratav Atsız'ın bu kavgada "dayak" yediğini söylemektedirler. bkz. Niyazi Berkes, *a.g.e.*, s. 59; *Üniversitede Cadı Avı: 1948 DTCF Tasfiyesi ve P. N. Boratav'ın Müdafası*, Mete Çetik (haz.), Ankara: Dipnot Yayınları, 2008, s. 73.

²⁴ Bu isimlerin bazıları şu iki eserde geçmektedir: Sabahattin Ali, *Bütün Şiirleri*, Atilla Özkırımlı (haz.), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 18. Baskı, 2015, s. 16-17; Yağmur Atsız, *Ömrümün İlk 65 Yılı*, İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, 2. Baskı, 2006, s. 66-67.

“Ben,, “Sen,, “O,, yok... “*Biz*,, varız...

ATSIZ
MECMUA

ATSIZ MECMUA

Adres

Ankara caddesi, 27 No.
birinci kat hususî daire

Abone şartları

Türkiye için
Yıllığı 180 kuruş
Altı aylığı 90 "
Yabancı memleketler için
Yıllığı 1 dolar

Sayı: 1

Aylık Fikir Mecmuası

15 Mayıs 1931

ÇINARALTI

Bilmem kaç sene oldu, İstanbul'da, hayat mücadelesinin heyecanlı gürültülerinden, ferdi ihtilâtların bitmez tükenmez dedikodularından bıkmıştım. Ruhumu dinlendirecek bir istirahat köşesi, kalbime teselli verecek bir gönül arkadaşı arıyordum. Aradım, aradım; nihayet, yeşil çamlar arasında bir istiğrak yurdu: bir "Çınaraltı" buldum. Burası iş dünyasının zihin yorucu uğultularından uzaktı. Buraya, cihanın gürültüsünden kaçan tek tük münzevilerden başka kimse uğramazdı. Bu münzeviler uğrağında, benim gibi huzura, ferağate muhtaç bir ruha rasgeldim. Bununla arkadaş oldum. Bu arkadaş bana hiç nefretlerden bahsetmezdi; yalnız sevgilerini anlatırdı. Bana hiç çirkinlikleri, fenalıkları göstermezdi. Her şeyde benim henüz sezemediğim gizli güzellikleri, meçhul iyilikleri meydana çıkarırdı. Azıcık ye'si olsa bile gizlerdi. Ben onu daima ümitvar görürdüm. Azıcık bedbinliği olsa bile saklardı; ben onu her sabah daha nikbin bulurdum. Sevdigi güzellikler, ekseriyetle vatanımızın güzellikleriydi. Yabancılar mensup bedialardan ancak birûni (exotique) bir zevkle hoşlanırdı. Tebcil ettiği iyilikler, bilhassa milletimizin faziletleriydi. Ecnebilere ait meziyetlere de, sahiplerinin

beynelmilel ahlâklarına göre kıymet biçerdi. Camilerimizin kubbeleriyle minarelerini, evlerimizin saçaklarıyla cumbalarını, çeşmelerimizin çinileriyle kitabelerini anlatmaya doymazdı.

Halk dilinin güzelliğine, halk masallarının inceliğine, halk şiiriyle musikisinin rûbabiliğine âşıktı. Halkın düşünsüz felsefesine, halkın tefahürsüz kahramanlığına, halkın sekinetli vecdine hayrandı. Gâh bunlardan dem vurur, gâh tarihimizin şanlı maceralarını naklederdi. Çocukların, kadınların, ümmilerin açık, güzel, doğru türkçesiyle söyler, söylerdi. Ben, bu tatlı sözleri cennetten gelen sesler gibi dinlerdim. Mefkûreler âlemine yükselerek, ruhanî bir inşirah içinde yarışardım.

Şimdi, belki bu Çınaraltının nerede olduğunu, bu gönül arkadaşının kim olduğunu soracaksınız. Söyleyim: Çınaraltı, "Yeni Mecmua" atlı bir haftalıktı; gönül arkadaşım da bu mecmuanın ferdi ihtiraslardan nezih olan ruhu idi.

Bugün de şu mecmuacığın küçük yaprakları altında, bir sükûn yuvası yapmak istiyoruz. Bilmem, muvaffak olabilecek miyiz?..

«1338: Küçük Mecmua: sayı: 1; Diyarbekir»

Gök Alp

Bir kuş bakışı

Büyük harp, milletlerin iktisadî menfaatlerinden doğan ve bu menfaatlerin ihtirası ile yaşıyan kanlı bir tarih sahnesi oldu. Dünya medeniyetini temsil eden büyük sanayi milletleri bu haileyi dört yıl oynadılar. Bu haileyi hazırlayan ve yaşıtan milletler dört yıl kendi benliklerinden geçerek daha kanlı vasıtalar ve daha canlı vak'alarla sahnenin renk ve hareketini temine çalıştılar.

Nihayet her fevkalbeşer cehtin sonunda olduğu gibi sinirlerinin kuvveti tükendi. Her millet bitik bir halde gevşedi.

Büyük harp, birkaç imparatorluğu yıkarak tarihe birkaç yeni millet ve hükûmet hediye etti. Tarihin eski esirleri olan şarklılar, yalnız efendisini değiştiren uşaklar gibi kaldılar. Mağlûp milletlerin hepisinde idare rejimi değişti. Cemiyetlerin ahlâk telekkileri, içtimâî fikirler ve müesseseler büyük istihalelere uğradı. Her tarafta bir harp düşmanlığı dile geldi. Yeni yeni tarikatlar, meslekler, mefkûreler belirdi.

Biz de bu hailenin en kanlı sahnelerine iştirak etmiş, hatta Çanakkalede ateş ve demir tufanlarına karşı nasıl yılmadan göğüs gereceğimizi göstermiştik. Onun içindir ki harp en çok bizi yormuş, ordu-dan seçilip gönderilen kurbanlık yiğitlerimizi yok etmiştir.

Her milletten daha çok yıpranmış, her milletten daha çok aç kalmış, her milletten daha çok varımızı yoğumuzu vermiştik.

Peygamberimizin mezarını korumak için hilkattenberi susuz kalmış kızgın çöllere Türk kanını içirmiş, bir dost imparatorluk uğurna Galiçya dağlarındaki karları kanımızın ateşiyle eritmiş, yanlış hesaplı bir taarruz yolunda binlerce kardeşimizi Kafkas yaylasına gömmüş, eksik irtibatlı bir sevkidare yüzünden Dicle gurupunu İngilizlere esir ettirmiştik. Bu büyük haile Tür-

kün, asırlardan beri, canı istedikçe kurup, kendinden geçtikçe yıktığı imparatorluk-jardan birini daha devirdi. Bütün bunlara rağmen daha son facianın dekorlarını kaldırmaya, sahne levazımını yerli yerine koymağa, bir cümle ile, yabancı topraklara gömdüğümüz yavrularımızın hesabını çıkarmaya vakit kalmadan canevimize taarruz edildi.

İngiliz sermaye ve siyasetinin elinde ücretli bir tabur askerden farkı olmıyan bir millet, kuduz bir ihtiras ile Anadolu'ya saldırdı. Medenî Avrupa?.. esirlerini hayvanlara parçalatırken seyreden bir Romalı zevkiyle bizi seyre daldı. Herşeyimiz kayboldu sanıyorlardı. Hatta biz de kendimizi tanımıyor, halkımızın tarihî asaletini tnmıyor, böyle sanıyorduk.

İzmire medeniyeti temsil eden sözde büyük milletlerin teminatı ile çıkan Yunan askerleri ne olduklarını daha kordonda gösterdiler. Aynı asker yeni bir hile ile Ayvalık sahillerine ayak basmak isterken henüz kanı yabancı propagandaların zehiriyle uyuşmamış olan bir alay kumandası ilk ateşi açtı. Bu ateşi Aydın ve Akhisar'da Türk köylüsünün açtığı ateşler takip etti. Türkün istiklâl harbi Ayvalık ve Aydında tutuştu. Sivasta düşündü. Ankarada irade ve iş haline geçti. Nihayet Dumlu-pınarda muzeffer oldu.

Son eserimizin müspet hakikatı karşısında anlıyoruz ki faciaları kanıyla boyıyan Türk, her şeye rağmen türklüğünü kaybetmemiş, ruhundan ve ebediliğinden birşey sarfetmemişti.

Büyük harbi kazanan kumarbazlar yeni yeni müstemlikeler arıyor ve kâğıt üzerinde paylaştıkları Anadolumuzu maledinmeğe çalışıyorlardı. Onlara satılık bir millet olmadığımızı anlattık. Harp vesaiti şekline sokarak gönderdikleri sermayeyi

Adres

İstanbul.
Posta kutusu 367

ATSIZ MECMUA

Aylık fikir mecmuası

Abone şartları

Türkiye için

Yıllığı 180 kuruş

Altı aylığı 90

Yabancı memleketler için

Yıllığı 1 dolar

Yıl : 2, Sayı : 14

Sahibi ve müdürü : H. Nihâl

15 Haziran 1932

Kuş bakışı:

Millî Mefkûre

Milletleri yükselten şey millî mefkûrelerdir. Millî mefkûresi olmayan millet gerilemeye, hiç değilse yerinde saymaya mahkûmdur. Millî mefkûresi olmayan milletler medeniyet sahasında yükselmiş olsalar da başka milletlerin gölgesi olmaktan kurtulamazlar. Millî mefkûre her zaman milletin büyükleri tarafından prensip hâline getirilmiş olmaz. Mefkûrenin mefkûre olarak millete hız vermesi için o millet fertlerinin beyninde ve göynünde yaşaması kâfidir. Eski Roma cihana hükmetmek sevdasında idi. Çünkü her Romalının kalbinde kendi milletin üstünlüğü ve başka milletlere hükmetmek arzusu bir aşk hâlinde idi. Araplar islâmiyet mefkûresiyle heyecanlanmasaydılar İranı bir hemlede yıkıp Bizansı sarsan büyük imparatorluğu rüyalarında bile kuramazlardı. Çingiz ve Temür istilâlarını sade zamanın uygunluğuna ve bu iki büyük adamın dehasına hamletmek biraz güçtür. Osmanlı İmparatorluğu da kısmen aynı sebeplerle yükselmişti.

Tarihin bize gösterdiği misallerden alacağımız bir ders vardır : millî mefkûreler taarruzdır.

Yakın tarihe ve bugüne bakarsak taarruzî mefkûrelerin birçok örneklerini görürüz. Eğer karşıdaki millet Türk

Milleti olmasaydı şu küçük Yunanistan bile büyük Yunanistan olacaktı.

«Hayat için savaş» kaidesince yeryüzünde her soyun arzusu kendi cinsini dünyaya yaymaktır. Buna hiç bir soyun muvaffak olamaması aynı arzuda olan başka soyların mukavemetine maruz kalmasıdır. Yeryüzünün insan soyları olan milletler de aynı arzu ile asırlardır çarpışıyorlar. Ve dünyada durmaksızın meddücezirler oluyor.

Medeniyet ilerledikçe insani fikirlerin de galebe edeceği, milletlerin kardeş olacağı bir gün geleceki hakkındaki fikirlerin hepsi birer rüyadır. Bunlar ya saf insanların fikirleridir, yahut ta karşılarındakileri aldatmak isteyen hilekârların sözleridir. Bütün insanların kardeş olması, ihtirasın, kavganın kalkması tabiata muhaliftir, insanlık ve kardeşlik propagandası medeniyette ilerlemiş milletlerin, er meydanında silâhla yenemedikleri geri milletlere karşı tatbik ettikleri yeni bir tabiye usulüdür. Bize İsânın insanlık düsturlarını propaganda eden İngiliz, Alman, Fransız, Amerikan papazlarının milletleri bir yandan silâhları bırakma konferansları açarken bir yandan topu, tüfeği, gazı, mikrobiyla silâhlanıyorlar. Mütareke yıllarında, insaniyet namına, Türkiyenin

Adres

Ankara caddesi, 27 No.
birinci kat hususî daire

ATSIZ MECMUA

Abone şartları

Türkiye için

Yıllığı 180 kuruş

Altı aylığı 90 "

Yabancı memleketler için

Yıllığı 1 dolar

Yıl: 1, Sayı: 3

Aylık Fikir Mecmuası

15 Temmuz 1931

Kuş bakışı

İlerki inkilâpçılara

İnkilâp köyde olur. Köyde doğar. Köyde büyür.

Yirminci asır medeniyeti karşısında kendi muhitinin iptidailiğini ve içinde yaşadığı cemiyetin geriliğini gören her gencin içi sızlar ve ileriye doğru hamle yapmak ihtiyacını duyar.

Göynünde bir memleket aşkı tutuşan ve beyrinde bir milliyet mefkûresi parlayan insan, yurdunu dilediği gibi mamûr ve milletini özlediği gibi yükselmiş görmek ister.

Göynünde böyle bir imânı ve beyrinde böyle bir mefkûresi olan genç, seferberliğini ilân etmiş bir istikbal ordusudur. Taarruza geçebilmesi için iki unsur ihtiyacı kalır:

- 1 — Kafasını yurduna ve milletine faydalı bilgilerle silâhlandırmak.
- 2 — Çalışacağı sahayı ve onun hususiyetlerini iyi bilmek.

Bu itibarla her şeyden önce üzerinde yaşadığımız toprağa ve içinde hayatımızı kazandığımız cemiyete bakmaya mecburuz. Bu toprak bizim vatanımızdır.

Bu cemiyet Türk milletidir. Bizim milletimizdir.

Eğer biz geniş beynelmilel manasıyla bir insaniyet aşkının mevcudiyetine inanıyorsak, bu aşkın ilk eseri asırlardan beri kimsesiz kalmış Türk milleti olma-

lıdır.

Eğer her cemiyet içinde ezenlerle ezilenler bulunduğu inanıyorsak, dünya cemiyetleri içinde asırlardanberi ezilen bir millet vardır. Türk milleti.

Eğer alınının teri ile yaşayan işçi ve çiftçilere karşı olan aşkıımızda samimi isek, bütün safiyeti ve masumiyeti ile çalışan ve ona mukabil bir sürü Emperyalistin husumeti karşısında hayatına kast ile açlığa ve sefaletle mahkûm edilen mukaddes bir kütle vardır. O da Türk köylüsüdür.

Bu topraklar üzerinde ve bu milletin içinde yaşayarak bütün cehitlerin ve güzel san'atlerin mukaddes kütle için olduğunu söyleyenler yalnız ve sade bizim milletimiz için duymalı, bizim milletimiz için çalışmalı ve bizim milletimiz için yaşamalıdır. Çünkü buna asırlardanberi en çok hak kazanan Türk milletidir.

Bunları yapabilmek için her şeyden önce şahsî menfaatlerin kuduz ihtiraslarından kurtulmak, sağlam bir karaktere, usanmaz bir aşka ve yılmaz bir İdeale sahip ve sadık kalmak lâzımdır.

Bu imâna, bu aşka ve bu ideale sahip olmayıp ta sahip görünen genç, yalnız zekâsının şarlatanlığına, yahut babadan

ATSIZ MECMUA

Adres

Ankara caddesi, Çağaloğlu
yokuşu 27 No.
birinci kat hususî daire

Abone şartları

Türkiye için

Yıllığı 180 kuruş

Altı aylığı 90 «

Yabancı memleketler için

Yıllığı 1 dolar

Aylık fikir mecmuası

Yıl: 1, Sayı: 4

Sahibi ve müdürü: H. Nihâl

15 Ağustos 1931

Kuş bakışı

MEMLEKET BİLGİSİ

En ilerlemiş mesleklerimizde bile tercümecilik büyük bir marifet halini almıştır. Hatta muhtelif zümreler içinde iyi tercüme yapabilen ve bunları fazla miktarda bastırıp satabilenler de meslekte ve hatta memlekette büyük insanlardan olur. Bu yol yanlış bir yol değildir. Şüphesiz cehilden ilme ve yokluktan varlığa giderken bizim de bu herkesin geçtiği yoldan geçmemiz lâzımdır.

Fakat, biz bu merhaleye yeni gelmedik. Tanzimat ile tercümeciliğe başladığımız halde hâlâ yerimizde sayıyor ve hâlâ tercüme eserlerle yükselen büyüklere toz kondurmuyoruz. En yüksek mekteplerimizde ve Fakültelerimizde senelerden beri hâkim olan bu tercüme saltanatı gittikçe tesir sahasını ve nufuzunu arttırıyor. Halbuki, kendi öz yurdumuza onun hususiyetlerine ve ihtiyaçlarına cevap verecek ne bir bilgimiz ve ne de bir bilenimiz var?..

Ziraat mekteplerimizde Merinos koyunlarının evsafı, faydaları, yetiştirilmesi, iktisadî kıymeti tafsilatıyla okunur. Fakat Anadolu'nun en mühim ihraç hayvanı olan Erzurumun Mor koyunlarından, evsaf ve yetiştirilmesinden haberimiz yoktur.

Frenk kitaplarının neşrettiği en iptidai cemiyetlere âit ictimai tetkikleri biliriz. Bilmesek te tercüme eder öğrenir

ve öğretiriz. Halbuki Bitlisin burnu dibindeki Mutkide yaşayan acayip aşiretlerden dikkate şayan bir tetkik mevzuu olan Şigolardan haberimiz yoktur.

Meşhur Doktorlarımız vardır. Meşhur olmuş tercümeler de yapmışlardır. Fransadaki kaplıca şehirlerini, sularını ve terkiplerini iyi bilir ve tavsiye ederler. Fakat talebemiz Bursa kaplıcalarını ve tesiratını Bursaya gidenlerden öğrenir. Yani başındaki Tuzla içmelerinin neye yaradığını tiren ilânlarına bağlı reklâmlarda okur.

Hukukta yükseklerimiz pek çoktur. Roma hukukunu gözü kapalı bilirler. Fransız mahkemelerinde geçmiş meşhur davaları hafızalarında saklıyacak kadar ezber etmişlerdir. Fakat Anadolu köyleri içinde geçen faciaları rasgelenler bilir.

En kurnaz müstantikler bile şahane cürüm tasnileri ile şaşırtan köy davalarından bahsedeneğimiz değil de tetkik edeneğiniz bile yoktur. Türk hukuku tarihine ise Ankara hukukunda meydana çıkan bir yeni moda gibi dudak büker geçeriz.

Yüksek İktisat doktorlarımız vardır ki büyük sanayi devlerini ve yüksek sermayeli ticaret usullerini ve nazariyelerini iyi tetkik etmişlerdir. Parlak projeli fikirlerle dünyaya yeni bir nizam vermeye heveslidirler.

DİZİN

16 Mart Faciası 372
1932 Olimpiyat 25
26ncı Alay 510
57nci Alay 510
I. Alâaddin 207
I. Halk Şairleri Bayramı 220
I. Milli Mücadele 203
I. Sultan Mahmud 299
II. Abdülhamid (Abdülhamit) 32, 144, 342, 427
II. Ahmed Han 324
II. Mustafa Han 442
II. Sultan Mahmud(t) Han 217, 411, 468
III. Ahmed 118
III. Ahmed Kütüphanesi 491
IV. Murad 259, 261, 262, 263, 265, 354
IV. Ordu 163
VI. Şuf 262
VIII. Antiohus 296

A

A. Baha (-Bey, Ahmet Baha, *Atsız Mecmua* yazarı) 24, 67, 80, 98, 108, 109, 138, 157, 250, 261, 275, 280, 335, 336, 401, 416
A. Battal Bey 117, 525
A. Benaroya Bey (metot müessisi) 431, 432
A. Comte (Auguste Comte) 231
A. Fethi 242, 336
A. Müller (filozof, Adam Heinrich Müller) 231
A. Rıza (H.B.D. (Halk Bilgisi Derneği) Antep Muhabiri, *Atsız Mecmua* yazarı) 136, 328, 336
A. Ziya (*Atsız Mecmua* yazarı) 392, 448
A.K. (*Atsız Mecmua* yazarı) 23, 52, 78, 335
Abakan Nehri 478
Abant (Aban) 162, 191, 221, 222
Abant Dağı (-Dağları) 164, 190
Abant Gölü 162, 163
Abant Tepesi (-Tepeleri) 162, 163
Abaza 162
Abbassiler 124
Abbaskulı Bakıhanof (Azerbaycanlı şair) 65, 119
Abdal Musa 495
Abdal, -lar, -lık 357, 358, 380, 409
Abdî Dede 445
Abdullah Efendi 442
Abdurrahman Naili (kaymakam) 162

Abdülbaha (Bahaîliğin kurucusu) 529
Abdülbaki (Gölpınarlı, *Atsız Mecmua* yazarı, Konya Erkek Lisesi Muallimi, Darülfünun İlahiyat Fk. Acemce muallimi) 217, 249, 336, 359, 382, 412, 435, 495, 500
Abdülhak Hâmit 418, 439, 474
Abdülhamid (II., Abdülhamit) 32, 144, 342, 427
Abdülkadir (Bey, B., *Atsız Mecmua* yazarı, çevirmen) 11, 24, 36, 41, 69, 91, 117, 118, 119, 121, 130, 133, 158, 159, 244, 268, 273, 308, 334, 335, 375, 404, 479, 519, 524
Abdülkadir Efendi (Melâmî-Hamzavî) 248
Abdülkadir Meragî 300
Abdülmecid (Sultan, -Abdülmecit) 210, 438
Abdürrahim Selâmet Efendi 434
abideler 12
Abidin Daver 418
Abraham Lincoln 373
Abu-Hayyan al-Andalusî (Endelüsî) 492
Abulfaraj (tarihçi) 297
Academie (Gimnaz=okul, Gymnasium) 186
Acaristan 11
Acem (müzikte makam) 37
Acem Zalzal (musiki nazariyatçısı, Zalzal) 36, 39, 124
Acem, -ler 7, 39, 43, 124(-musikisi), 148, 224, 252, 289, 300, 357(-edebiyatı), (-harsı), 408, 413, 520
Acemce 7, 64, 95, 118, 147, 293, 320, 389, 523
Acemce muallimi (bk. Abdülbaki Bey, Abdülbaki Gölpınarlı) 217(Acemce muallimi), 249, 336, 359, 382, 412, 435, 495, 500
ad (at) takma merasimi 193
Adalar 12, 509
Adalar Denizi 294
Adam Heinrich Müller (A. Müller) 231
Adana Valisi 54
Adana, -havalisi 54, 92, 150, 261, 263, 308, 313, 373
Adana, -Türkmenleri, -Türkmen Aşiretleri 261, 263, 264, 265
Adapazarı 303
Aday (Kazakistan'da eyalet) 90
Âdem (Hz.) 156
Âdem Beyannamesi (İnsan Hakları Beyannamesi) 231
Âdem Dede (Altalyavî=Antalyalı) 443
Adnan (*Atsız Mecmua* yazarı) 325, 336, 361, 404, 442
Adnan Bey (bestekâr) 210
Adnan Cahit (*Atsız Mecmua* yazarı) 477
Adnî Dede (Belgrad Şeyhi) 445
Adnî Dede (Şâhidî Dede, Muğla Şeyhi) 444

- Adolphe Wagner (Alman iktisatçı) 231
Aero kulüp 320
aeroplân 320
aforoz 155
Afrika 91, 62
Afyon (Karahisar) 356, 357
Âgazâde (Şeyh Mehmed Efendi, Gelibolu Dergâhı) 443
Âgehi (şair) 259
Âgehî Dede 443
Ağaçeri -kavmi 63, 272
ağıt 360
ağız (lehçe) 117, 134, 161, 244, 245, 252, 274, 352, 404, 411, 471, 473, 491, 523
ağız sazları 208
Ağrı 151, 342
Ahdiatik (Ahdi atik) 20, 314
Ahî, Ahî türesi (töresi) 383
Ahmed Ankaravî Dede (Rûsûhî, Galata Şeyhi) 444
Ahmed Dede (Edirne Şeyhi, Neşâtî) 446
Ahmed Dede (Fasîh) 445
Ahmed Dede (Gavsî Dede, Galata Şeyhi) 445
Ahmed Dede (Müneccimbaşı) 443
Ahmed Dede (Üsküdârî, Reşîmâ) 444
Ahmed Dede (Yenikapı Şeyhi, Nâcî) 446
Ahmed Dede (Yenikapı Şeyhi, Sabûhî) 445
Ahmed ibn Ali ibn Babeh 489
Ahmed İbn Arabşah 35
Ahmed ibn Fadlân 272
Ahmed Nazif Efendi 468
Ahmed Sârbân (Ahmed-i Sârbân Bey, Dukakin zâde Ahmed) 359, 378, 379, 380, 381, 382, 409, 434, 435, 433, 496, 500
Ahmet (*Atsız Mecmua* yazarı) 401
Ahmet Baha (A. Baha, *Atsız Mecmua* yazarı) 24, 80, 98, 108, 109, 138, 157, 250, 261, 275, 280, 335, 336, 401, 416
Ahmet Dede (Moravî) 443
Ahmet Halit Kütüphanesi 196
Ahmet Kutsi (-Bey, Sivas Lisesi muallimi, -*Atsız Mecmua* yazarı) 91, 93, 220, 221, 307, 336
Ahmet Mithat (Mitat) Efendi 324, 474, 477
Ahmet Muhtar Bey (Maarif kâtibi, Gaziantep) 327
Ahmet Rasim 418
Ahmet Refik (-Bey) 196, 523, 524
Ahmet Remzi (*Atsız Mecmua* yazarı) 432
Ahmet Rıza 153, 184, 291, 335, 336
Ahmet Talât (Çankırılı, *Atsız Mecmua* yazarı) 243, 252
Ahmet Tegin (*Atsız Mecmua* yazarı) 291, 336, 396
Ahmet Tevfik B. (Bey) 377
Ahmet Vefik Paşa 301, 359, 404, 472, 474, 476
Ahmet Zeki Validi (*Atsız Mecmua* yazarı, Ahmed Zeki Validî, Zeki Bey, Zeki Validî, Başkurdistanlı, Zeki Velidi) 7, 22, 36, 65, 121, 164, 190, 252, 281, 308, 310, 318, 333, 334, 335, 347, 365, 430, 497, 519, 523, 524
Ahonlar (Sarıklılar) 274
Ahund Kurbanali Hâlidî (... Kurban Ali ...) 118
aile, -lakapları 158, 192, 218, 406, 407
Ak Ana 158
Ak Kalmuk 10
Ak Şemseddin 359
Ak Yar (mevkii) 348
Aka (Akâ) 23, 405
Aka Gündüz 418
Akçakilise 221, 222
Akçura (Akçora) oğlu Yusuf Bey 34, 167
Akdeniz 35, 93, 207
Akhisar 4
akik 349
Akkoyunlu Uzun Hasan 62
Akmula (Kazakistan'da eyalet, bugünkü Turgay) 90
Aksak Temür (Timur, Temür, Demirlenk, Timurlenk) 8, 34, 35, 36, 65, 119, 120, 121, 188, 295, 347(Temür Bek), 348, 349, 350, 351, 428, 524, -Temürlüler 524
Aksaray, -lı 243, 411, 497
Aksaraylı (-Fehmi) 243
Aksaraylı Pîr Ali (Pîr Ali, Pir Ali) 359, 381, 412
Akseki 207
Aksu 491
Akşam (gazete) 82, 109, 418
Aktübe (Kazakistan'da eyalet) 90
Akvam Cemiyeti, -Meclisi 21, 317, 333
Akviran harabeleri 302
Ala Atlı As Donlu Qayı İnal Han 63
Ala Dağ, -Suyu 164, 190, 191
Alaç (destan) 120
Alaç Han 120
Alaçık (büyük dağ evi) 222
Alaçuk, -lar 163, 164
Aladağ, -Suyu 221, 223
Alâeddin Çelebi (Ergen Sultan) 445
Alanca Kara Han 120
Alanya (bk. Alâiye) 206, 207, 208
alaturkacılar 26
Albîrûnî (El-Bîrûnî, El Bîrûnî) 7, 34, 118, 492, 524
Aleksey Olesnitskiy (yazar, araştırmacı) 262
aleti (instrumental) kültür 121
Alevi âşıklar 243
Alevî, -ler, -lik 217, 248, 380, 381, 412
Ali (Ayvalık kaymakamı) 239
Ali (Hz.) 132, 156, 216, 514
Ali (seyit) 442
Ali Bey (Kızılbaş köyü) 130
Ali Canip, -Bey 418, 442, 447
Ali Cengiz oyunu 34

Ali Dede (Dânisî, Kudûs Şeyhi) 444
 Ali Dede (İstanbulî, Reşkî) 444
 Ali Dede (Kasımpaşa Şeyhi, Kelâmî) 446
 Ali Ekrem Bey (Türkiyat Enstitüsü'nde) 524
 Ali Emiri Kütüphanesi 359
 Ali Emirî, -Efendi 319, 469
 Ali Fethi (*Atsız Mecmua* yazarı) 363, 414, 526, 527
 Ali Haydar Bey (Bursa'da kitapçı) 252
 Ali ibn Hamza (Mekke şerifi) 413
 Ali Kemal Bey (Işık Kütüphanesi sahibi) 252
 Ali Muzaffer Bey (Darülfünun hocası) 526
 Ali Nüzhet, -Bey (Gerçek) 140, 167, 168, 170
 Ali Paşa (Sadrazam, Şehit) 247
 Ali Pesendî (Hacı Pesendî) 325
 Ali Rıza (*Atsız Mecmua* yazarı, İlk tedrisat müfettişlerinden) 109, 138, 250, 263, 264, 265, 352, 353, 530
 Ali Şir Nevayî (Nevai) 348
 Ali Tegin (Buhara Hanı) 64
 Alî üd-dîn (Gazanfer Efendi'nin şeyhi) 434
 âlim 155, 348, 492
 Âlim ibn Muhammad al-Kâşgarî 492
Al-İqd al-Cumân 491
 Allah 22, 31, 50, 155, 156, 159, 187, 194, 237, 279, 292, 314, 320, 350, 351, 357, 387, 413, 414, 416, 486, 530
 Alma Ata (Eski Rus haritalarında Werniy) 89
 Alman 6, 20, 21, 51, 88, 103, 120, 211, 231, 321, 369, 372, 425, 509
 Alman darülfünunu 21, 103
 Alman Haendel (George Frideric Handel, bestekâr) 210
 Alman mütefekkir (Goethe) 392
Alman Şark Cemiyeti Mecmuası 474
 Alman, -lar 20, 21, 25, 110, 165, 304, 392, 402, -âlimleri 9, 51, -başkumandanı 509, -harp gemisi 508, -intibahı 341, -kalesi 223, -kolonisi 21, -medeniyeti 314, -tahtelbahiri (denizaltı) 510, -talebesi 106, -Yahudisi 526, -zabiti 509
 almanak (nevsal) 442
 Almanca 95, 117, 210, 402, 403, 474, 523
 Almanya 43, 65, 88, 104, 205, 232, 237, 287, 314, 315, 317, 321, 322, 341, 342, 345, 346, 398, 508, 525
 Alp Arız (Efrâsiyâb'ın oğlu) 62
 Alp Arslan 61, 385, 521
 Alp Baması (Bamsı Böyrek) 63, 118
 Alp Bamsa (bk. Alpamşa) 118
 Alp Tavgaç Han 63
 Alpagut, -lar (aşiret ismi) 164
 Alpamşa (bk. Alp Bamsa) 118
 Altay (Futbol takımı) 25
 Altay Kişi 479
 Altay Türkleri 10, 117, 158, 478
 Altay, -lar, -lılar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklere), -Dağları 9, 10, 64, 163, 164, 183, 332, 478

altın 346
 Altın Orda (-Ordu) 123, 295
 Altun (Timur zamanı nakkaşı) 349
 Altun Bahşı (Timur'un beylerinden) 348, 349
 Altun Han 63
 Amasya 265
 Amédée Jaubert (Gramer yazarı) 473
 ameile, -sınıfı 33, 205
 Amerika, -lı, -lar 25, 43, 65, 88, 94, 173, 174, 206, 344, 361, 392, 456, 458 523
 Amerikan 369, 373, 521, -medeniyeti 318, -mektepleri 179
Amme ve Tebareke 333
 Amuderya 63
 ana dil 397, -ırk 9, -yurt 13
 Anadolu 4, 5, 8, 9, 12, 23, 24, 31, 34, 35, 46, 65, 66, 87, 92, 105, 108, 109, 147, 148, 150, 153, 161, 166, 184, 206, 210, 213, 222, 223, 244, 252, 261, 265, 275, 288, 289, 290, 295, 296, 302, 303, 314, 327, 328, 330, 331, 348, 353, 355, 356, 357, 358, 372, 374, 404, 405, 406, 407, 408, 462, 472, 476, 500, 503, 506, 509, 511, 514, -ağzı 210, -Beyi 35, -birliği 34, -ezgileri 161, -köyleri, -köylüleri 12, -milleti 372, -rivayetler, 263, -Türkçesi 471, 474, -Türkmenleri 406, 353, -Türkü 290, -yaylası 405, -‘muz 4
Anadolu Mecmuası 211, 372
 Anadolu Türk Cumhuriyeti 24
Anadolu Türküleri 210
 Anadolucu filozof (Hilmi Ziya Ülken) 330, 331, 392
 Anadoluculuk 5
 Anafartalar 511, 512
 anane (gelebek) 239, 375
 Ânî Dede 443
 Ankara 24, 44, 53, 77, 87, 108, 117, 150, 162, 168, 181, 202, 208, 220, 221, 222, 239, 330, 342, 426, 428, 453, 501
 Ankara Etnografya Müzesi 221
 Ankara Hapishanesi 359
 Ankara Maarif Kütüphanesi 475
 Ankara Orta Ticaret -Mektebi 431
 Ankara Radyosu 44
 Ankaralı Hüsameddîn (Sohbetname'deki Hüsam Efendi) 411
 ansiklopedist (Monteskiyö, Volter, Didro, Rousseau, Kant, Humbolde) 146, 177, 230, 314, 360
 Antakya 106, 208, 264, 495
 Antep (Gaziantep) 328
 Antep fıstığı (Ayıntap fıstığı) 208
 Antiohus VIII. 296
 antropolog, -lar 184, 288, 289, 291
 antropoloji, miz, -k, -st 9, 148, 149, 150, 182, 183, 184, 288, 289, 290
 Anzak 509
 Aöde, -ler (halk şairi, halk şairleri) 6, 7

- Aptal Topal (saz şairi) 263, 264
Aptullah Ziya (çocuk kitabı yazarı) 52, 392
Arabî 353, 469, 490, 492, 526
Âramî (Âstâne-i Hazret-i Pir) 443
Arap (eski), -lar 7, 32, 34, 37, 43, 68, 125, 129, 174, 224, 294, 298, 351, 352, 353, 357, 369, 413, 416, 484, 490, 492, -âlimleri 390, -coğrafyacılar 491, -dili 352, fütuhâtı 352, -harfleri 431, 472, -hilafeti 89, -hükümdarı 296, -isimleri 192, -milleti 179, -müellifler 296, -sülaleleri 297, -şiiri 390, 530
Arap Muhammed 507
Arap şiiri -nde Türkler 530
Arap-Acem 37 -musikisi 36, 37, 38, 39
Arapça 51, 95, 147, 149, 245, 293, 297, 320, 325, 389, 413, 441, 443, 468, 471, 477, 492, 498, 518, 523, 526, Aras Nehri 479
Arduvan Bahşı (Timur'un beylerinden) 348
Arıburnu 509, 510, -Cepheşi 511, -Muharebeleri 510
Ârif Ahmed Dede (Peçevî, Yenikapı Şeyhi) 445
Ârif Dede (Siyâhî Dedezade, Kıbrıs Şeyhi) 445
Ârifî (şair) 325, 326
Arifî Ahmed Dede (Hamzavî) 247
Arifin Hilesi (Opera) 210
Aristo 177, 230, 384, 483
aristokrasi (aristogrası) 33
Arjantin 345
Arkadaş Mecmuası koleksiyonu 361
Armutlu (şair) 91
Arnavutça 147
Arnavutlar 183
Arslan Han 63
Arşî Dede (Mora'da) 445
Aruz (vezin, -vezni) 107, 447
Aryanî 8, 9, -kavimler 303, -ler 8
Aryanizm fikriyatı 502
Arzî (Mehemmed Dede, Galata Şeyhi) 445
Asaf Mükrem (*Monologlar* (1931) yazarı) 168
Asâir ve Muhacirin Komisyonu 471
Asar Deresi 191
Asım Bey (Abant'ta) 222
Asım Bey (Köprülü Kütüphanesi tasnifi) 468
Âsım Efendi (vakanüvis, mütercim) 441
Asır Kütüphanesi 469
asker, -î 38, 187, 287, 457, -kulüpler 25
Askeri Lise (Işıklar, Bursa) 327
Askerî mektepler 179, -muzika 20, -takımlar 25, -teşkilat 13
askerlik 456, 457, 458
Aslı ile Kerem (Kerem ile Aslı) 514
Âstâne-i Hazret-i Pir (Ârâmî) 443
astronomi 472
Asûrîler 353
Asya 34, 35, 51, 121, 122, 123, 296, 297, 521, 524
Asya musikisi 36
Asya Tarihine Methal 34
Asya Türkmenleri 353, 416
Asyalı 90, -kavimler 129
Aşçıbaşı Derviş İsmail (Tâib) 443
âşık 134, 211, 212, 213, 220, 221, 243, 244, 249, 443, 463, 499, 513, 514
Âşık Ali 134
Âşık Çelebi 443
Âşık Dertli 463
Âşık Garip 513
Âşık Kerem 513, 514
Âşık Kurbanî 513
Âşık Ömer (halk şairi) 211, 212, 213, 243
Âşık Paşa Zade 499
Âşık Tahir 514
Âşikî 443
Aşir Efendi Kütüphanesi 118, 351, 414
Âşir Efendi Matbaası 324
aşiret 164, 207, 289, 290
Aşkabâd (Ruslar=Ashabad), (Türkmenistan Cumhuriyeti vilayeti) 40
Aşqnâme (Aşkname) 410
Ata Bek 295
Atâ'î 359
Atabeyli Naci (*Atsız Mecmua* yazarı) 336
at-ad (isim) 192
Atalar Sözü 359, 360
Atalar sözü 469
Atatürk (bk. Gazi, Mustafa Kemal) 173, 203, 207, 239, 313, 332, 385, 404, 502, 509, 511, 529
Atâyî 411
Atîk Dede 445
Atilâ 35, 385
Atina 106, 185, 156, 296, 314, 398, 524, -Cumhuriyeti 230, -Olimpiyatı 25
atletizm 25
Atlî (*Atsız Mecmua* yazarı) 287, 336
Atsız (H. Nihâl, Hüseyin Nihâl, *Atsız Mecmua* yazarı) 9, 14, 26, 39, 42, 54, 60, 82, 89, 97, 108, 119, 137, 145, 160, 188, 202, 220, 234, 243, 258, 296, 305, 320, 322, 324, 335, 336, 372, 373, 385, 405, 409, 426, 440, 454, 457, 476, 531, 532
Atsız (Mecmua) 23, 133, 134, 179, 206, 214, 217, 224, 241, 243, 250, 251, 253, 266, 281, 309, 312, 327, 335, 336, 352, 365, 373, 383, 389, 392, 393, 421, 437, 449, 475, 477, 503, 508, 518, 519, 521, 527, 533
August Eichhorn (Özbek halk musikisi müdekkiki) 38
Auguste Comte (A. Comte) 231
Avarlar 35
Avesta (Zerdüş kutsal kitabı) 117

Avram Galanti Efendi (Türkiyat Enstitüsü) 524
 Avrupa (Şimalî) konsolosları 23
 Avrupa 4, 12, 24, 33, 35, 36, 37, 38, 43, 51, 66, 69, 77, 88, 90, 91, 104, 123, 125, 150, 173, 174, 205, 210, 223, 231, 233, 298, 317, 318, 333, 334, 346, 373, 374, 385, 420, 425, 455, 458, 480, 523, 524, -âlimleri 42, -ansiklopedistleri 360, -bankerleri 233, ittihamı 317, -kavimleri 35, -medeniyeti 201, -milletleri 9, muharrirleri 272, -musikisi 37, 209, orduları 405, orkestrası 39, -lı 40, 41, 183, 289, 373, 417, -lı milletler 479, -lı muhacirler 90, -lı Türk419, -lılar 40, 129, 428, 491
 Avrupaî 209, -inkılâp 144
 Avustralya (Avusturalya) 65, 426, 509, 510, -lılar 508, 511
 Avusturya Alpleri 163
 Avusturyalılar 165
 Ay Ata (efsanede erkek) 158
 Ay Han (Oğuz Han'ın oğlu) 218
 Ayal aile (Araplarda) 294
 Ayasofya (-Camisi) 51, 432
 Ayasofya (Kütüphanesi nüshası) 492
 Aydın (vilayet) 4, 239, 251, 252, 463, 473, -Aşireti 134, -Lehçesi 134, -Valisi 447
 Aydın Baba (Gaziantep) 327
 Ayet 382
 Ayhorn (Türkistan halk musikisi müdekkiki) 127
 Ayıntap fistiği (Antep) 208
 Ayırna (yarım tomruk) 163
 Ayıntaplı Bedreddin Al-Aynî 491
 Ayman (mevkii, aşiret ismi) 164
 Ayman Suyu Buğazı (Boğazı), (mevkii) 270
 Ayşe Ferhunde (*Atsız Mecmua* yazarı) 50, 182, 336
 Âyşî Dede (Şam'da) 445
 Ayvalık (ilçe) 4, 239
 Azâl (makam) 37, 124
 Azerbaycan 7, 35, 36, 38, 39, 244, 267, 308, 350, 400, 403, 476, 513, -Cumhuriyeti 11, 244, 479, -edebiyatı 244, -Türkleri 252, 408, 479
Azerbaycan Atalar Sözü 322, 403, 404, 472
Azerbaycan Yurt Bilgisi (reklam) 281, 308, 310, 365, 525
 Azerbaycanlı 280, 400, 520
 Azeri 244, 246, 268, 273, -ağzı 245, -lehçesi 244, 245, 411, -Türkleri 11
 Azîz Dede (Bağdad Şeyhi) 445
 Aziz Mahmut Hüdâî (Aziz Mahmut Hudî) 389, 518
 Âzîzî Dede (Vodina Şeyhi) 445
 Azrail 159

B

B.A. Kondaraki (yazar, çevirmen) 262
 Ba. Ragıp (*Atsız Mecmua* yazarı) 302
 Baba Hamparsum (Hamparsum) 161
 Babaî İsyanı 499
 Babaîlik 357
 Babas (Bolu'da köy) 190
 Babil 155
 Babur (Babür) 107
 Babur Mirza (Babür Mirza) 348
 Bagü (Bakü) 403
 Bağdat (d) 36, 124, 262, 261, 264, 489, 490, 491, 514, -fethi 265, -kahramanı (Genç Osman) 261, -seferi 354
 Bağdat Şeyhi (-Azîz Dede) 445, (-Nasîrâ Dede) 446, (-Yahya Dede) 446
 Bah (Johann Sebastian Bach, besteci) 37
 Baha Bey (A. Baha) (*Atsız Mecmua* yazarı) 24, 98, 108, 109, 138, 157, 250, 261, 275, 280, 335, 336, 401, 416
 Baha Hulûsi Bey 527
 Bahaîler (bk. Abdalbaha) 529
 Bahariye Şeyhi (Hüseyin Fahreddin Dede) 217
Bahau'llah ve Yeni Devir 527
 Bahri kuvvetler 91
 Bahri Muhiti Kebir (Büyük Okyanus) 104
 Bahri Vedat Bey (Samsun-*Yürüyüş* yazarı) 108
 Bahriye Mektebi 472
 Bahşı (Timur beylerinin ismi) 348
 Bakayî (Kefevî derviş Abdülbâkî) 443
 Bâkî (Şeyh-i Yenişehir) 443
 Baki 333(tercüman), 448(şair)
 Baksı (Bahşı. Kırgız ve Kazaklarda=Baksı) 349
 Bakü (Bagü) 119, 244, 403
 Balasagun 62
 Baldwin (Stanley Baldwin, İngiltere) 232
 Balı (Hasan) 380
 Balıkesir 108, 138, 501
 Balım (Balı) Sultan, Balı Sultan 358, 382
 Bâlî 443
 Balkan (-Savaşı) 201
 Balkan 286, -Konferansı 290, -Yarımadası 45, -lar 150, -lılar 110
 Balkarlar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10
 Baltacı (Mehmed Paşa) 385
 Bamsı Beyrek 109, 187, 188
 Bamsı Böyrek (Alp Baması-Oğuz rivayetlerinde) 63, 118
 Bandar (vurmalı çalgı) 353
 Bandırma (ilçe) 501
 Bandola (çalgı= Bandura, Bandurka, Bandurria, Bandurra) 353
 Banguoğlu (Bango Oğlu) Tahsin Bey 53, 108

- banka 344, 345, 346
 banker (Avrupalı) 233
 Banu Çiçek 188
 Barbaros (denizci) 92
 Bardesane (Bardesianes, Bardesan, Bardesanîler) 297, 298
 Barışçılık (Pasifizizm, Barışçılık) 50
 Bars yılı 429
 Barsağan (şehir) 491
 Barsgân (şehir) 489
 Barthold (Wilhelm Barthold, Prof.) 118, 295
 Bartın (Gazetesi) 24, 108, 138, 250, 416
 Bartın (vilayet) 250, 302
 Basarabya (Besarabya) 11
 Baskartay -kavmi 272
 Baskatirya 272
 Basmacı Âşir Efendi Matbaası 324
 Basmacı Özbek, -ler 520
 Bassanovich (antropolog) 184
 Başkırya 272
 Başkurdistan (Başkırdistan) 10, -Muhtar Cumhuriyeti 10, 272, 273, -lı 318, 519, 520
 Başkurt 68, 163, 272, 519, 520, -Alaçukları 163, Türkleri 272, -Türkmenleri 273, -ça 119, -lar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10, 163, 164, 268, 273
 Bâtınî 357, 358, 378, 411, -lik 357, 409
 Batlamiyus coğrafyası 272
 Battal Gazi (-Destanı) 61, 158
 Batum 11
 Bayat (makam) 37
 Bayat (Oğuz boyu) , 124, 128
 Baybiçe (büyük hanım) 328
 Bayburt 80
 Baycuk, Bayçul, Bayçuk (Zemahşeri'nin talebesi) 413
 Bayezid (Bayazıt, Yıldırım) 34, 35, 36
 Bayıncar (Moğol kumandanı) 164
 Bayındır Han (Oğuz hanı) 187
 bayram 101
 Bayramî Melâmî, -leri 409, -liği 378, 380
 Bayramîler 409
 Bayron (seyyah) 485
 Baytar mektebi 331
 Baytarzade Sait Bey (Kilisli) 133
 Beden terbiyesi (mektepe dersi) 94
 Bedevî 207, 208
 Bedreddin al'Aynî (Bedraddin Aynî) 35, 492
 Bedreddin Çelebi 443
 Bedriye Sabri (*Atsız Mecmua* yazarı) 454
 Beethoven (Ludwig van Beethoven) 160
 Behçet Kemal Bey (*Zonguldak* gazetesi yazarı) 109
 Beherkin (Emir) 490
 Behlûl 443
 bekçi 21
 Bektaş Ağa 411
 Bektaşî (bk. Bektaşî) 95, 132, 156, 184, 216, 217, 381, 382, 409, -edebiyatı 95, 248, -nefesi 95, -sırrı 498, -şairleri 95, 156, 132, 216, 217, -lar, ler 132, 217, 357, 358, 411 -lık, lik 95, 217, 383, 412, 497
Bektaşî Şairleri 248
Bektaşî Şiirleri (Bektaşî) 95
Bektaşî Vilayetnâmesi (Bektaşî) 497, 499
 Bektemirler (köy, aşiret ismi) 164
 Belarus (Bela Rusya, Beyaz Rus) 90, -ça 10
 Belçika 65, 287, 315, 317, 344, 345, 347, -Devlet Bankası 343, -Hükûmeti 344, 345, -kralı 315, -lı 123
 Belçikalı De Man (Frankfurt Üniversitesi profesörü) 315
 Belediye Reisi Sabri Bey (Mudurnu) 162
 belediye, -ler 232, 355
 Belgrad Şeyhi (Adnî Dede) 445
 Belhli Reşideddîn-Vatvât 413
 Bender (vurmalı çalgı) 353, -usulü 352, -üslubu 353
 Benderî (müzikte makam) 265, 352
 Bendeyr (vurmalı çalgı) 353
 Bengiboz, -um 277, 278
 Beni İsrail, -kültürü 297, -musikisi 297
 Benli Ali (şair) 91, 92
 Benstein (Karl (Marx) Marks'ın talebesi) 146
 Berdi Bahşı Özbek 348
 Bergson (Henri Bergson) 195
 Berlin (şehir) 42, 103, 280, 334, 473 -Müzesi 120, -Kütüphanesi (Umumi) 119, 473
 Berrî (Mağnisâvî Attâr Derviş Mehmed) 443
 bestekâr 209, 210
 Bestekâr Adnan Bey 210
 beşerî hukuk 31
 Beşiktaş Şeyhi Memiş Efendi (Şeyhî Dede) 444
 Beşiktaş Şeyhi Yusuf Dede 446
 Beşir Ağa 411, 412, 433, 434
 Bey Böyrek 108, 275, 276, 277, 278, 279, 280
 Bey Irmağı (Tom vilayetinde) 10
 Bey kazası (Bolu'da) 191
 Bey Pınarı (mevkii) 271
 beyaz aryanî, beyaz ırk 8
 Beyaz Ruslar 40, 68, 273
 Beyazıt (Bayazıt) Camii 492
 Beyazıt (Umumi) Kütüphanesi 498, 526
 Beyazıt, Bayezit (meydan, semt) 105, 397, 453, 459
 beynelmilel 25, 315
 Beypazarı 222, 223
 Beyt-i Kuloğlu 384
 Bezirgân 277
 Bigalı 509

- Bilge Kağan 304
 Bilge Tonyukuk 304, 305
 bilmece (tabusmaklar) 360, 473
 Bilterler (Hakas ülkesindeki Türklerden) 478
 Binboğa 250
 Binboğa Dağları 138
 binicilik 94
 Binyâmin-i Ayâşi (Bünyâmin Ayâşi, Bayramî-Melâmî şeyhlerinden) 359
 Bir Azerbaycanlı (*Atsız Mecmua* yazarı) 400
 Bir Cesaret Rekoru 527
 Bir Dehanın Romanı 392
 Bir Ses İki Nağme 196
 Birinci Alâaddin 207
 Birinci Halk Şairleri Bayramı 220
 Birinci Millî Mücadele 203
 Birinci Sultan Mahmud 299
 Bismark 231, 454
 Bişkek 119
 Bitlis 87
 Bizans 44, 51, 61, 296, 297, 304, 369, -Devleti 478, -devri 153, -kilise musikisi 298, -musikisi 298, -sanatı 51, -lılar 478
 Boburcu Oğlu (Boburcuoğlu) 300
 Boğaç Han 392
 Boğaziçi 12
 Boğazlar (buğazlar) 508
 Boğoz Zenne 161
 Bolayır (Bulayır) 511, 509
 Bolşevik 40, 69, 334, 478, -Rusya 318, -şiir 107, -ler 233, -lik 250
 Bolşevizm 53, 205, 480
 Bolu 109, 162, 190, 191, 221, 222, 223, 243, 250, 302, 513, -muallimleri 109, -sergisi 109
 Bolu Kız Muallim Mektebi 251
 borsa 361
 Bosnavî (şair) 95
 Bosnavî Derviş Ali (Nazîfî Dede) 446
 Bosnavî Derviş Süleyman (Ma'nevî Dede) 446
 Bosnavî Mustafa Dede (Kâtibî) 446
 Bosnavî Nazmî Hasan Dede (Mısır Şeyhi) 446
 Boşnaklar 183
 Boy 218, 303, 106
 Boyabathı 464
 Boz Aygırlı 52
 Boz Kurt (*Atsız Mecmua* yazarı) 5, 33, 61, 88, 333, 335
 Boz Kurt (Bozkurt) (efsane) 117, 335
 Bozgöy (nakarat) 125, 127
 Bozkır (Konya) 207, 208, 304
 Bozkır ırkı 303
 börekçilik 302
 Brakisefal (Brakyosefal, Brakiyosefal) 148, 289
 Branly (Fransız mucit) 42
 Brezilya 345
 Briand (Fransa Başbakanı Aristide Briand) 33
 Broca cetveli 289
 Brockelmann (Carl Brockelmann) 429, 492
 Buda (din) 304, -Budist 348, -Budizm 319
 Buffon (Comte de Buffon) 231
 Bugün de Diyorlar ki 418, 419
 Buğaç Han (Dirse Han oğlu) 187
 Buğazköy hafriyatı 51
 Buğra Han (Kara Han oğlu) 63
 Buğu Han (Dokuz Oğuz Destanı'ndan) 158
 Buhara 36, 37, 39, 40, 68, 124, 125, 127, -Hanlığı 40, -Maarif Vekâleti 37
 Buhara Hanı Ali Tegin 64
 Buhara Seyahatnamesi 164 164
 buharlık 273
 buhran 144, 204
 Bulatçı (aşiret ismi) 164
 Bulayır (Bolayır) 511
 Bulgar 25, 272, 397, 398, -hududu 272, -kahramanları 397, -mefkûresi 398, -milleti 398, -talebe 397, -Türkleri 293, 305, 479
 Bulgarca 147
 Bulgaristan 106, 287, 397, 473, -Türkleri 473, 474
 Bulgarlar 10, 88
 Buqu xan bin Pişing (Buquxan, Destan kahramanı) 118
 Burdur 444
 Burdur Şeyhi Mehmed Efendi (Fedâyî Dede) 445
 Burhan Asaf Bey (*Kadro* yazarı) 332
 Burhan Cahit (Morkaya) 418
 Burhanettin Matbaası 530
 Burhanı Katı Lûgatı 160
 Burjuva 146, -zi 103
 Burla Hatun (Kazan Bey'in karısı) 188
 Bursa 12, 51, 87, 252, 372, 473
 Bursa Işıklar (Bursa'da semt) 327
 Bursa kaplıcaları 87
 Bursa Şeyhi (Salih Dede, Sâhib) 444
 Bursa Şeyhi Karamanî Ahmed Dede (Cünûnî) 443
 Bursalı Bıçakçı Ömer Dede 358
 Bursalı Haşim Efendi 432
 Bursavî Derviş İsmail (Sâhib Dede) 445
 Bustân Efendi (Hilmî) 444
 Bükdüz Emen (*Dede Korkut* kitabından) 218
 Bükreş 44, -verici istasyonu 43
 Büyük Harp 4, 144, 150, 153, 201, 257, 318
 Büyük Başkurdistan 272
 Büyük Erkânı Harbiye 458, 459
 büyük heybe (düğün ile ilgili) 408
 Büyük İhtilal (Fransız İhtilali) 146
 Büyük İskender 296

Büyük Macaristan (Magna Hungarn) 272
Büyük Mescit 348
Büyük Okyanus (Bahri Muhiti Kebir) 104, 458
Büyük Rus 90
Büyük Türk Lûgatı 471
Büyük Türkçülük 529
Büyük Türkistan 89
Büyük Vilayetnâme (Büyük Vikâletname) 495, 499
Büzürk (makam) 37, 124, 127

C

Caday Han (Çağatay) 64
Cafer Musa 132
Cafer oğlu Ahmet B., Caferoğlu Ahmet Bey (*Atsız Mecmua* yazarı, Türk Lisanı Tarihi müderris muavini, Türkiyat Enstitüsü) 247, 270, 281, 308, 310, 327, 336, 365, 473, 477, 525, 526
Cagaroğulları (sülale) 164
Cahiliyet 294, -devri 294
Cahit Sıtkı (Tarancı) 108
Câm-ı Cem 120
Cami 3, 51, 327, 429, 432, 492 -ler 358
Cami ül-Ezher 429
Camsaranof (Moğol rivayet toplayıcısı) 119
Canbeg Han 64
Carey (filozof) 231
cariye 294
Carl Brockelmann (Brockelmann) 429, 492
Cârullah (Allah'ın komşusu) 413
casus 43, -luk 43
Caucasica mecmuası 117
Câvidân 410, 411
cazbant 507
Cebel Bataryası 510
cehelehâne (Cehalet yeri) 526
Celâl Âbâd kantonu 129, -şehri 129
Celâl Çelebi (Cemâl Çelebi, Edirne) 443
Celâl Enver (şiir mecmuası yazarı) 168
Celal Esat Bey (Arseven) 209, 210
Celâl Sıtkı (*Atsız Mecmua* yazarı) 50, 159, 335, 399
Celâlî eşkıyaları 133
Cemal Bey (Halterci) 26
Cemâl Çelebi (Celâl Çelebi, Edirne) 443
Cemal Reşit Bey (Rey) 210
Cemâleddin Ahmed el-Hârezmî 350
Cemil Bey (-Sena, Cemil Sena, İstanbul Kız Lisesi felsefe hocası) 195, 459
Cemil Cahit Bey (yazar) 333
cemiyet 116, 143, 144, 145, 146, 176, 177, 178, 185, 188, 204, 205, 206, 231, 233, 234, 235, 237, 257, 286, 316, -ler 179
Cemiyeti Akvam 317

Cenap Şahabeddin, -Bey (Şahabettin) 168, 418
Ceneral (General) Şeyh Ali 34
Cenevizler 190, 302
Cenevre 21, 317
Cengiz, -Han (bk. Çingiz) 7, 8, 34, 35, 36, 64, 119, 120, 121, 249, 369, 385, 428, -destanı 119, -Yasası 349
cennet (uçmak) 45, 463
Cenubî Amerika 174, 317, 345
Cenubî Arabistan Kabilesi 296
Cenubî Suriye musikileri 298
Cenubî Türkistan 303
Cenubî Türkiye 404
Cenupta Türkmen Oymakları 138, 530, 353
Cerman 405
Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî 434
Cevat Bey (Erkanıharb binbaşısı) 163
Cevat Ekrem (*Atsız Mecmua* yazarı) 149, 181, 335, 336
Cevdet Paşa 245
Cevrî Dede 444
Cezair saz şairleri 91
Cezayir (Cezair) 91, 92, -bekçisi 93, -destanları 92
Cezayir (vurmalı çalgı) 353
Cezayir Türk Yeniçerilerinin Türküleri 91
Cezayir türküsü 91
Ceziretülmesevî Şerhi 443
Cezmi Rıfkı Bey (viyolonist) 221
Cezmi Tahir (Berkün) 136, 168
Chantre (antropolog) 184
Charles Darwin (Darven) 231, 237
Charles Welles (Çarls Vels) 472
Chrestomathie (Müntehabat) 402
Cızah (Semerkand yakınlarında mevkii) 35
Cihan Harbi 41, 405, 478
cihan iktisadiyatı 345
Cihan İktisadiyatında Türkiye 196
Cihan Şah (Karakoyunlu) 61
Cihan takımları (sporla ilgili) 25
Cihangir (Timur'un torunu) 348
cihanşümül 33
Cildi Osmanî 472
cin 349
Cingife köyü (Gaziantep'te) 327
Cite (site) 185
Clavijo (Klaviço) 348
Clemant Huart (şarkiyatçı) 297
coğrafya muallimi 12
Conkbayırı (Cank bayırı) 509, 511
Constantinople 474
cönk 46, 92, 95, 213, 214, 241, 243, 248, 305, 364, 383, 499, 513, 514, 516, 518
cumba 3, 14
Cumhuriyet (Cümhuriyet) 5, 20, 21, 40, 89, 144, 204,

233, 239, 257, 313, 318, 426, 427, -bayramı 342, -bayramları 315, -çi 342, 457, -hükümeti 373, -inkılabı 144, -Türkiye'si 502

Cumhuriyet (gazete) 503

Cumhuriyet Kütüphanesi 196

Cumhuriyet Mektebi (Nizip) 327

Curt Sachs (musiki araştırmacısı) 353

Cünûnî (Ahmed Dede, Karamanî, Bursa şeyhi) 443

Cünûnî köçeği (Bursa şeyhi Sâlih Dede, Hilmî) 444

Cürcan (şehir) 120

Cüveyni (Ata Melik) 118

Ç

çadır (otak) 187

Çağatay Oğulları Tarihi 524

Çağatay, -lar (Caday) 64, 334, 349, 350, -medeniyeti 35

Çağatayca 245, 252

Çağatay-Özbek 334

Çaldıran 427

Çanak kaya (mevkii) 222, 270

Çanakkale 4, 42, 74, 270, 318, 356, 372, 405, 507, 508, 509, 510, 513, -destanı 508, -harpleri 404, -müdafaası 513, -Savaşı 507, 512

Çanbar (Çenber) (makam) 125

Çankırı Halk Edebiyatı 419

Çankırı, 260, 261, 264, 501, -lı 252, -matbaası 252, -rivayeti 252, 263, -şairleri 252

Çankırıda Duygu 250

Çankırlı Ahmet Talât (Çankırlı Talât Bey, *Atsız Mecmua* yazarı) 214, 243, 336, 243, 252, 463

Çankırlı Tahsin Bey 419

Çanlı Kilise (Muş'ta) 298

Çantu (Tarancı) 273

Çâpanzed (makam) 125

Çarcuy (Türkmenistan Cumhuriyeti vilayeti) 40, 41

Çâr-darb (tasavvufî ilgili) 357, 358, 382

Çargâh (makam) 37, 124

Çarls Vels (Charles Welles) 472

Çarşamba 164, 190, 221, 222, 223, -Ovası 190, -Pazarı 190

Çarşanba (Bolu'da nahiye) 513

Çavuşoğlu Zeki (*Atsız Mecmua* yazarı) 377

Çayköy (Bolu'da) 164

Çekoslovakya (Çekislovakya) 56, 65, 315, 342

Çelebi Hüsameddîn (Mevlevî) 357, 380

Çelebi Sultan Mehmed 265

Çelebi-i Sâni 445

Çemberlitaş (Çemberli taş) 397

Çengiz, -Çengiziler (bk. Çengiz) 8, 34, 35, 36, 119, 120, 121, 219, 249, 369, 385, 428

Çeniz (çeyiz) Altı (düğün haftası, Çarşamba gecesi) 325

çenk (saz) 298

Çepni 164, -köyleri 162, -yaylası 163

Çerkes-Çerkeş 162, 183, 302, -çe 147, -ler 183

Çermikli (Diyarbakır'da, Ziya Gökalp) 168

çeşme 3

Çete beyleri 348

çeyrek sesler 208

Çığır 109, 250

Çınaraltı 3

Çınarlı (semt, Gaziantep) 327

Çırpanlı (şair) 91

çiçe (anne) 328

Çifçi Mabudu (Konya'da) 134

çiftçi 251, 264

Çigil (kabile) 491

Çin 33, 35, 36, 51, 63, 64, 123, 154(eski), 205, 224, 303, 304, 305, 342, 345, 388, 478, 484, -ahlaksızlığı 303, -elçileri 303, -hükümeti 274, -imparatorları 219, -ipeği 484, -medeniyeti 303, 304, 305, -membaları (kaynak) 219, -musikisi 122, -prensesi 304, -tehlikesi 304, -vilâyeti 303

Çingene 472, -ler 8

Çingiz, -Han, Çengiz (bk. Cengiz) , 8, 34, 35, 36, 64, 119, 120, 121, 219, 249, 369, 385, 428, -destanı 119, -Yasası 349

Çin-Japon Harbi 317

Çinli 8, 9, 63, 90, 154, -ler 179, 274, 303, 317, 329

çitlembik ağaçları 208

çoban 222, 223

çocuk 12, 53, -edebiyat 52

Çocuk kitapları 333

Çokayoğlu, -Mustafa Bey (Türkistanlı) 333, 334, 519

Çou kantonu 129

Çöğür (saz türü) 354

Çöterek (Çetin-Ören) 190

çötürü (saz) 298

Çu (havza) 63, 491

Çucı Han 64

Çuhaciyan (Tigran) 210

Çuka Adaları 299

Çukan Velihan (Kazak tarihçi, Çokan Velihanov) 119

Çukurova (Çukur Ova) 208

Çuvaş Cumhuriyeti 10, -Çuvaş Muhtar Ülkesi 479, -Çuvaş Türkleri 479, -Çuvaşlar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 8, 10, 183, 273

D

D. Dumrul (*Atsız Mecmua* yazarı) 44, 335

D. K. (Dede Korkut) (*Atsız Mecmua* yazarı) 13

Dabul (Doyra) 123

Dadal Oğlu (Dadaloğlu), (Türkmen şairi) 107, 264

Daday (Kastamonu'da) 302

Dağ Han (Oğuz Han'ın oğlu) 218

Dağıstan Dağları 479

- Dağlamak (tedavi yöntemi) 378
 Dağlar kralı (Konya'da Genç Osman) 265
 Dağlık Bedahşan (vilayet) 68
 Dâhiliye nazırı 447
 Dâhiliye Vekâleti 115
 Daire (Doyra), (Özbek vurgu sazı, müzik aleti, müzik aleti) 37, 39
 Dakîkî (Daqiqi) 7
 Dakîkî Dede 444
 Dâlî (Kartal Dede, Şam Şeyhi) 444
 dalkavukluk 313
 Damat İbrahim Paşa 118
Damping ve İktisadî Buhran (reklam, Tunalı Mustafa Ahmet) 254(reklam), 333
 Dânisî (Ali Dede, Kudüs Şeyhi) 444
 Dâniş Remzi (*Atsız Mecmua* yazarı) 89, 177, 231, 241, 316, 335, 336, 418, 481, 488
 Danişmend Gazi (destanı) 61, 158
 Dante (Dante Alighieri) 482
 Daqîqî (Dakîkî) 7
Darbimesellerimiz Hakkında Tahlilî Tetkikat 470
Darbimesellerimiz; Delâlet ve Kıymet-i Tarihiye ve Ahlâkiyeleri (makale) 470
 Darülelhan (Kıbrıs'ta musiki cemiyeti) 250
 darülfünun 21(Alman), 22, 43, 51, 52, 61, 77, 78, 95, 103(Alman), 104, 105, 110, 118, 149, 162, 181, 315, 318, 319, 342, 372, 374, 392, 397(İstanbul), 398, 404(Petersburg), 425, 426, 427, 428, 429, 431, 432, 447, 453, 473, 477, 503, 522, 530, -Arap edebiyatı 474, -Islahatı 453, -kütüphanesi 441, -takımı 110
 Darülfünun İlahiyat Fakültesi 217
 Darwin (Charles Darwin, Darven) 231, 237
 Dasitanı Ahmet Haramî (destan) 250
 Davis -Matbaası (Londra'da) 324, 477
 Dâvud (Hz.) 297, 299
 davulcu (folklor) 416, -lar 417
 Davut (Ceneral-General- Şeyh Ali'nin oğlu) 34
 De Man (Belçikalı) 315
 Dede baba 381
 Dede Korkut (D.K.) (*Atsız Mecmua* yazarı) 13
 Dede Korkut (Kurkut, Dedekorkut, destanı) 62, 63, 118, 159, 158, 187, 188, 218, 335, 473, -destanları 52
Dede Korkut 218
Dede Korkut Hikâyeleri 109
 Dede Korkut hikâyeleri 53, 392
 Dede Oğlu Yokuşu (Deveoğlu) 358
 dedecik 380
 Dedenin doruğu (mevkii) 222, 270
 Def (müzik aleti) 329
 Deguignes (Joseph de Guignes) 117
 değirmen taşı 190
 Değirmencizade (Uzletî Dede) 445
 değnekçi başı (folklor) 417
 deli (Sultan İbrahim) 427
 Deli Dumrul 159
Deli Dumrul 392
 Deli Lütî 474
 Deli Umur 382
 Delikli Dağı 190
 Demâvend (tepe) 33
 Demetrius Kantemir (Dimitri Kantemir) 299
 Demir oğlu (destan kahramanı) 307
 demir yolu (demir ağlar) 13
 Demirci (*Atsız Mecmua* yazarı) 190, 336
 Demirci oğlu (destan kahramanı) 354
 Demirlenk (Timurlenk, bk. Timur) 8, 34, 35, 36, 119, 120, 121, 188, 295, 347(Temür Bek), 348, 349, 350, 351, 428, 524, -Temürlülük 524
 Demiroğlu (saz şairi) 354
 Demokrasi 5, 33, 88, 238, 314
 demokrat 31, 296, 314, -ik 314
 Denbere 353
 Deniz Han (Oğuz Han'ın oğlu) 218
 deniz ticareti 35
 dergâh 434, 443, 444, 446
 Dernek mektebi 274
 Dertli (halk şairi) 214, 215, 241, 242, 243, 326
 Dertli Mehmet 514
 Derûnî (Sîneçâk hazretleri köçeği) 444
 Derûnî (şair) 259, 326
 Derviş 244, 300, 434, 442, 443, 444, 445, 446, Derviş Abdülhalim (Hilmî) 444
 Derviş Abdürrahîm-i a'mâ (Şeydâ Dede) 445
 Derviş Ahmed (Karahisarî Nurfî Dede, Kütahya'da) 446
 Derviş Ali (Bosnavî, Nazîfî Dede) 446
 Derviş Çelebi 444
 Derviş Dede (Arnavut, Sîneçâk Derviş Osman) 444
 Derviş Deştî (Konevî Abdülhay) 444
 Derviş Feyzî-i Belhî 446
 Derviş Hasan (Simâ'i) 444
 Derviş Hazım 444
 Derviş İbrahim (Edirnevî, Vehbî Dede) 446
 Derviş İbrahim-i Hulvî 434
 Derviş İsa (Pirî Dede) 443
 Derviş Mazlum 446
 Derviş Mustafa 300
 Derviş Osman (Derviş Dede, Arnavut) 444
 Derviş Osman (Türbedar) 445
 Derviş Osmân-ı Mardînî (Sûzî) 444
 Derviş Selman İbn Ali 442
 Derviş Ünsî (Trablusşam Dergâhı) 443
 Derviş Yakîn 446
 Destan (İran) 6, 7, (Yunan) 6, 33, 93, 117, 120, 134, 305, 326

destancı şairler 7, -destancılık 6, -destanlar 12, 34
 Deutschland über alles (Doyçland Über Alles) 21
 Devlet 230, 231, 232, 233, 234, 235, -bankası 347,
 -matbaası 196, 471, -teşkilatı 115, 116, 149
 Devletçi 176, -lik 44
 Devlethoca (Fars vilayeti memuru) 350
 Devlet-i İmparatoriye Matbaası (Viyana) 402
 Devletşah Bahşı Uygur 348
 Devren (Köy) 222
 Devren Yaylası 270
 devşirme usulü 155
 Deyişçi Kara Mustafa 259
 Deyneverî (müverrih) 34
 Dhib-Yabgu Han 63
 Dıvayoglu Ebû Bekir 118
 Dicle 4, 56, 66, 297
 Didro (Ansiklopedist) 146
 Diez (H.F., müsteşrik) 473
 Dikmen Burnu 191
 Dil Encümeni 320
 Dil Kurultayı 527, 531
 dil zabıtalığı 320
 Dilâver Ağa zâde Ömer Efendi 247
 dilek (hayırdua) 360
 Dimitri Kantemir (Demetrius Kantemir) 299
 din 154, 238, 305, 318, 428, -adamları 237, -ciler 274, -î
 179, -î teşkilat 94
Din Bilgisi 308
 Dirî Mesih 298
 Dirse Han 187
 Dişçi mektebi 397
 Divan 214, 217, 243, 305, 351, 352, 413, 414, 433, 443,
 497, 506, 526, -edebiyatı 448, 476, -şairleri 448, 469
Divân-ı Ahmed-i Sârbân Dqakin zâde (bk. *Sârbân
 Ahmed Divanı*) 434, 496
Divân-ı Lûgat üt-Türk (*Divanu Lûgâtittürk,
 Divanulûgattittürk, Divanulugattürk*) 429, 294, 489, 492,
 491, 492
 Diyarbakır (Diyarbakir) 3, 149, 167, 168, 331, 182, 184,
 150, 153
 Doğanca (Kırklareli'de) 130
 Doğuş (Aydın'da mecmua) 138
 doktor 21, 386, 529, 419
 Doktor J.E. Esslemont 529
 Doktor Rıza Nur (Rıza Nur Bey) 63, 118, 419, 420
 Doktor Voronof 21
 Dokuz Oğuz destanı (Uygur destanı) 158
 Dokuz Oğuzlar (Uygurlar) 304, 305
Dokuz Ötkünç 224
 Dolikosefal 148, 289
 donanma 91, 510
 Dotar (müzik aleti) 329

Dovil 21
 Doyçland Über Alles (Deutschland über alles) 21
 Doyra (Daire, müzik aleti) 39
 Döndü (isim) 194
 Döngenler 118
 Dördüncü Murad 259, 261, 262, 263, 265
 Dördüncü Ordu 163
 Dört Yol (Hatay) 208
 Dresten -nüshası 118
 Dukakin zâde Ahmed (Ahmed Bey-Sârbân Bey) 359,
 378, 379, 380, 381, 382, 409, 433-434, 435, 433, 496, 500
 Dukakin zâde Divanı (*Sârbân Ahmed Divanı, Dîvân-ı
 Ahmed-i Sârbân Dqakin zâde*) 434, 496
 dumbra (tanbura) 122
 Dumlupınar 4, 151, 203, 356, 507
 Duployé 431
Durûb- Emsâl-i Osmani 469
Durûb-ı Emsâl 324, 469
Durûb-ı Emsâl-i Osmâniyye (Osmanische Sprichwörter)
 322, 323, 402
Durûb-ı Emsâl-i Osmâniyye ve Franseviyye 325
Durûb-ı Emsâl-i Türkî 474, 477
Durûb-ı Emsâl-i Türkiye 469
 Dutar tanburası 353
 Dutaracı 125
 Dutar-Dutara (Özbek müzik aleti) 39, 122, 123, 353
 düdük (bk. Tüydük) 122
 Dügâh (makam) 124, 300
 düğün 177, 407, 408, 416
 dülger 314
 Dürkhaym (Émile Durkheim) 237, 238
 Dürr-i yetîm 410
 Düzce 162, 302
E
 E. Gerard (Emily Gerard) 336
 E. Pittard (antropolog), (Eugène Pittardi) 184, 288, 289,
 291
 ebe hanım 193
 Ebû Ali el Belhî 7
 Ebu Disann 297
 Ebu l-Qâsim Mahmûd ibn Ömer 413
 Ebû Mansûr 7
 Ebû Mu'aşeri Belxî 265
 Ebû Mü'eyyed el Belhî 7
 Ebû Müslim 61
 Ebubekir Dede (Vefâyî, Halep'te) 446
 Ebulhayir Han (Türkistan hanlarından) 272
Ebü Hayyân Lûgati 525
 Ebûlgazi 34, 118
 Ebülülâ Bey (*Hukuku Medeniye*) 523
 Ebüssu'ûd (Şeyhülislam) 409

- Ebüzziya (Tevfik Bey) 322, 323, 324
Ebüzziya Matbaası 325, 471
ecdat 193
ecnebi 109, 210, 232, 320, -devletleri 219, -dil meselesi 94, -lisan 94, 95, -mektepler 94
Ecole Chitariste (İkinci kısım ilk mektep) 186
Ecole Grammaire (Birinci kısım ilk mektep) 186
Ecole Palestrique (Üçüncü kısım ilk mektep) 186
Eçmiyatsin Kilisesi 161
Eçmiyatzin kilise mektebi 210
edebî 51
edeb-i Muhammedî 411
edebiyat 12, 23, 25, 34, 95, 107, 108, 136, 243, 251, 319, 418, 447, -Fakültesi 22, 308, 359, 426, 475, 476, 507, 525, 526, -çılar 530
Edebiyat Fakültesi Mecmuası 392
Edebiyat Fakültesi Talebe Cemiyeti 51
Edebiyat Mecmuası 327
Edebiyat Talebesi Cemiyeti 22
Edessa (Urfa'ya verilen isimlerden) 296, 297
Edessa makam (müzik) 300
Edgü Çakar Bahşı Uygur 348
Edirne 45, 224, 251, 313, 442, 445, 474
Edirne Kız Muallim Mektebi 251
Edirne Muallim Mektebi Mecmuası 224, 251
Edirne Şeyhi (Ömer Dede, Semâhat) 444
Edirne Şeyhi Ahmed Dede (Neşâtî) 446
Edirne Şeyhi Yûsuf-ı Sineçâk 446
Edis kilise musikisi 298
Edison (Thomas Edison) 237
Edüğe 121, 188, -destanı 119
Efganistan 40, 118, 294
Efganlı 90
Eflâtun 204, 353, 384
Efrâsiyâb 60, 118, 121
Efrâsiyâb-Tunga Alap 118, 120
Efrenç Tıranpetesine (makam) 299
Ege 332
Ege Kızları 332
Eğin 161
Eğirdir Şeyhi (Ubeyd Dede, Ubeydullah) 445
Ehil aile (Araplarda) 294
Ehil ve Ayal (Arap aile yapısı) 294
Eichhorn (August Eichhorn, Özbek halk musikisi müdekkiki) 38, 39
Eihten (Eighteen) 341
Ein Beitrag zum Türkischen Sprichwöterschatz (Bulgaristan Türklerinin Darbimeselleri) 474
Ekmel Tekkesi 411
Ekmelyan (bestekâr) 211
Ekrem Mümtaz (*Atsız Mecmua* yazarı) 399
Ekrem Reşat (yazar) 471
El Bîrûnî (El-Birûnî, Elbîrûnî, El-Bîrûnî, Albîrûnî) 7, 34, 118, 492, 524
El Hâmidüşşehir bi Âsım zade 441
El Muqtedî (El-Muqtedî) Billah 429, 430
Elâziz (Elazığ) 149
El-Bîrûnî (Albirûnî, El Bîrûnî) 7, 34, 118, 492, 524
Elif-Ha (Müstear isim) 92
Eliséef (antropolog) 184
El-Keşşaf 413
Elmalı (Antalya'da) 191, 495
El-Q'im bi Emrillah 430
Emel (isim) 218
Emevî 120, -ler 298
Émile Durkheim (Dürkhaym) 237, 238
Emin Dede köçeği Munis Dede 446
emîr 350
Emîr Beherkin 490
Emir Çaku Barlas 348
Emîr el-cüyûş (Kumandan) 351
Emir Hüseyin 348
Emir Karaca Yusuf 350
Emîr Osman Hâşimî 359
Emîr Osmân-i (Osman) Hâşimî 359, 434, 381
Emir Qamereddîn Duğlat (Timur'un düşmanı, Qamardın) 64
Emir Sevince (Fars vilayeti memuru) 350
Emir Sultan 496
Emîr Tevekkül 350
Emir-i Sikkînî 358
emperyalist 59, 201, -ler 5
Emrah (âşık) 513
Endhoy 348
Endican kazası 129
Endice Cephalique (kafa endisleri) 289
Endis sefalik 290
Engels (Friedrich Engels, Karl Marx'ın talebesi) 43, 146
Enis Köçeği (Enisî) 443
Enis Recep Dede (Edirnevî, Muradiye Hangâhı şeyhi) 443
Enis-i Mısırî 443
Enisî Mustafa Dede (Edirnevî, Enis köçeği, şeyh) 443
Entellicens (Entelijans) Teşkilatı 481
Enternasyonal 196, -izm 43, -ist 188
Enüş Tegin Dizberî 351
Enver Behnan (Hâbil Âdem Bey) 470
Ephrem (papaz, papas) 297
Epik 6
Epikür 483
Episode lieder 6
épopée (Millî destan) 6
Ercüment Ekrem (Talû) 418
Ereğli (Konya) 134

Erenler Doruğu (mevkii) 163
Erganon (Bir ağızdan şarkı söyleme, saz, İranî) 160, 297, 299, 353
Ergen Sultan (Alâeddin Çelebi) 445
Ergun 443
Erivan 244
Erkân-ı Harp (Erkanıharp, Erkânıharp) 145, 151, 163
Erkanıharp binbaşı Cevat Bey 163
Ermenek (ilçe, Konya) 207
Ermeni 35, 40, 68, 69, 150, 160, 265, 472, 479, 513, -harfleri 402, -kilisesi 161, 501, -ce 147, -ler 40, 161, 174, 353
Ermenistan 11, 223
Ernest Leroux 474
Ernst Wagemann 362
Ertuğrul Koyu (Ertuğrulkoyu) 510
Erzincan 149
Erzurum 87, 313
Erzurum Türkmen Kalesi 163
Es'ad Baba 217
Esat Efendi kısmı (Kütüphanede) 441
Esif Dede (Sıtkı derviş Muhammed Tavışanlı şeyhi) 443
Eski Buhara 39
Eski Çin (bk. Çin) 154
Eski Roma (bk. Roma) 369
Eski Savlar 477
Eski Yunan 6, 237, 288
Eski Yunanlılar 185, 186
Eskişehir 181, 222, 476, 501, 523, -li 325
Eskrim (İskrim) 26
Esmâ-i küll 382
esnaf çocuğu (esnaf zade) 383
esnaf teşkilatı 245
Esnaf zade (esnaf çocuğu) 383
Esrar Dede 443, 446
Esrar Tezkeresi 357
Esseyit Mehmet Galip Paşa 468
Essohbetüssaifiye (es-Sohbetü's-Sâfiyye) 443
Eston 8, -lar 110
Eşekname 474
Eşref oğlu Abdullah-ı Rûmî 496
Eşref Sabit (şiir ve nesir mecmuası) 168
Eşrefiyye (Tarikat) 496
Eşrefoğlu (Eşref oğlu) 70, 500
Etem Akif Bey (*Tıbbî Adlî*) 523
Etem İzzet 418
etnik 164
etnografik 148, 183, 289
Etnografik Anamnes (-Amannez) 290
Etnografya 138, 290, 293
Etnaq uz-zeheb 414
Euasie (Avrupalı erkek ile Hintli kadından doğan çocuk)

182
Eugène Pittard (Eugène Pittanrd) 150, 153, 182, 183, 184
Evç (makam) 37
evfari sakil 125
Evhadeddîn-i Kirmânî 379
Eviç (makam) 124
evliya 192, -lar 63, 162
Evliya Ata 63
Evliya Çelebi 62, 246, 297, 298, 299, 300, 354
Evliyat (Taraz) 490
Evnik (kale-Avnik-) 163
Eyfel Kulesi 42
ezan 192, 193, 319
Ezan adı (gerçek ad) 193, 195
Ezbedegân-ı Sultan-ı Divânî 446
Ezechias (Yahudi kralı) 155

F
F. F. Aleksiev 23
Fahri Dede (Halep Şeyhi, Kilîsiyül Mevlevî) 445
faiz 233
fakülte 87
Falih Rıfkı (Atay) 418
Fânî Dede (Lâzikiye-Lazkiye Şeyhi) 445
Fânî köçeği (Fenâyî Dede) 445
Fârâbi 36
Farazdak (El-Farazdak-şair) 492
Farısî 7, 35, 37, 118, 119, 333, 353, 416, 469, 526, -Farısice (Farsça) 244
Fars 350, -lık 7, -Farsça 492
Faruk Nafiz (Çamlıbel) 107, 418, 439
Fasîh (Ahmed Dede) 445
faşist 103, 342, -faşizm 5, 33, -siz 233
Fatih (Sultan Mehmed) 62, 427, 521, -Fatih devri 35, 474
Fatih Millet Kütüphanesi 442, 469
Faust 392
Favât al-Vafiyât 489
Fazıl Ahmet 418
Fazıl Bey (*İktisat*) 523
Fâzıl Halil Dede (Kasımpaşa Şeyhi Abdi Dedezade) 445
Fâzıl Halil Efendi (Derviş Feyzî Belhî) 446
Fâzıl Nazmi Bey (Türkiyat Enstitüsü) 524, 526
Fazî Dede (Akhisar'da zaviyedar) 445
fazilet 144
Fedâyî Dede (Burdur Şeyhi Mehmed Efendi) 445
Fehmi (Aksaraylı) 243
Fehmi (Kastamonulu Kemal mahlası) 243
Fehmi Ragıp (*Atsız Mecmua* yazarı) 235, 335, 336
Felemenk 65, 347, -Bankası 344
felsefe 21

- Felsefe Tarihi* 525
 Fen fakültesi 453
 Fenâî Dede (Fânî köçeği) 445
 Fener (Yenişehir’de, Mora) 248
 Fener kilise musikisi 298
 Fenerbahçe 25, 109
 Fenerli Zeki 110
 Fennî (Mehemmed Dede) 445
 Fennî Baba (şair Necmî’nin kardeşi) 248
 Fennî Dede (Sükûtî Derviş Yusuf) 445
 Feodal idare 146
 Fergana (-vilâyeti) 68, 69, 129, 334, 350
*Ferhengî Şuuri (Ferheng-i Şu’urî-Farsça-Türkçe sözlük)*300
 Feridun Köçerli (-Köçerli) 244, 245
 Ferik Naci (mütekait) 50
 Ferik Von Zeekt (Seek), (*Atsız Mecmua* yazarı) 50, 335
 Ferit Bey (Londra Sefiri) 34
 Ferit Bey (Türkiyat Enstitüsü) 524
 Ferit Ragıp (*Atsız Mecmua* yazarı) 136, 168, 335, 154
 Fermin Didot Frères (matbaa) 473
 Ferruh Çelebi 446
 Fethullah Efendi (nakib ül-eşraf, Nakîbü’l eşrâf) 442
 fetih (İstanbul) 91
 Fevrî Dede (Hamza Dede) 445
 Fevzî (Mustafa Dede, Köprülüzade Kâtibi) 445
 Fevziye Aptullah (*Atsız Mecmua* yazarı) 370, 399, 456
 feylesof 483
 Feyziati Lisesi 319
 Fırat (nehir) 46, 56, 66, 297
 Fichte (Johann Gottlieb Fichte-filozof) 231
 Filibe Lokantası 397
 Filibeli Şeyh (Filibeli Hacı Hafız, Şeyh İmran(Umran) Tepesi-Mudurnu)162
 Filistin 296
 film 203
 filozof 5, 167, 177, 230, 231, 292, 231, 237, 330, 331, 392
 Fin (kavim, -ler) 6, 7, 8, 34, 110, 183, 273, 479, -li 6, -kalevalası 7
 Finlandiya (Fenlandiya) 252, 280, 287, 315
 Fin-Ogur zümresi (zümresi) 8, 282
 Firâkî Dede 446
 Firavun (Fravun) 314
 Firdevsî 6, 7, 33, 34, 118, 120, 483, 484
 Firenk gemiciler 299
 Fizyokratlar 237
 Flüt 123
 Folklor 416
 fonetik 117
 Föndur (saplı saz, müzik aleti) 353
 Fracqui (Belçikalı siyasetçi) 317, 344, 345, 346, -planı 317, 346, -projesi 343, -tahvilatı 343
 Frankford darülfünunu 315
 Frankle 386
 Fransa 20, 21, 42, 43, 44, 65, 87, 88, 94, 150, 153, 161, 179, 231, 252, 287, 314, 317, 346, 347, 370, 372, 398, 402, 405, 458, 508, 510, 512, 513, -Devlet Bankası 344
 Fransız, -lar 6, 20, 21, 25, 31, 42, 51, 60, 88, 94, 153, 232, 289, 317, 346, 369, 373, 404, 426, 508, 509, 510, 511, -bankası 232, -bestekârı 210, -devleti 232, -edebiyatı 250, -frangı 344, -hükümeti 317, İhtilali (1789) 146, 230, -köylüsü 235, -kültürü 95, -medeniyeti 314, -mektepleri 94, -metodu 431, -muhtırası 317, -Yahudisi 34
 Fransızca 94, 118, 147, 210, 320, 325, 334, 402, 403, 455, 471, 473, 474, 523
 Fraylıç ve Mühendis Ravlig (Dr.) 470
 Frédéric Chopin (Şopen) 44
 Fredrich (Friedrich Engels, Karl Marx’ın talebesi) 146
 frengi 502
 Frengistan 298, - Frenkperestlik 250
 Frenk (Firenk) 143, 203, 224, -kitapları 87, -muharrirleri 53, -şirketi 44
 Frerler 179
 Freud (Sigmund Freud, Froyt, Fröyd) 237, 238
 Friedrich Engels (Engels, Fredrich, Karl Marx’ın talebesi) 43, 146
 Friedrich Sternthal (*Atsız Mecmua* yazarı) 104, 335
 Fronza (Talas ve Çou kantonu merkezi) 129
 Froyt (Fröyd), (Sigmund Freud) 237, 238
 Fuat Bey (Köprülüzade, Köprülü zade, Fuat B., M. Fuat) 22, 45, 79, 91, 93, 133, 158, 167, 168, 174, 211, 212, 213, 224, 245, 251, 266, 281, 296, 307, 308, 310, 327, 335, 336, 352, 357, 365, 375, 377, 383, 389, 474, 475, 495, 497, 518, 523, 526, 530
 Fuat Edip (*Atsız Mecmua* yazarı) 116, 343, 504, 507
 Futbol (Fudbol) 25, 109
 Fuzûlî (Fuzuli) 107, 108, 427, 482, 505, 521
 Fülgen 475
 fütürist 107
- G**
 G. Talbott (George Talbot, G. Talbatt) 50, 335
 Gagavuzlar 11
 Galanti Efendi (Avram Galanti) 524
 Galata 445, 446
 Galata Mevlevîhanesi (Kulekapısı) 247
 Galata Şeyhi (Rüsûhî, Ahmed Ankaravî Dede) 444
 Galata şeyhi 443, 444, 445, 446
 Galata Şeyhi Ahmed Dede (Gavsî Dede) 445
 Galata Şeyhi Mehmed Dede (Arzî) 445
 Galata Şeyhi Nayî Osman Dede 446
 Galatasaray 25, 109, -Kulübü 110, -Lisesi 110, 392
Galatasaray Mecmuası 392

- Galiçya 46, 165, -Dağları 4
Galile (Galileo Galilei) 238
Galip (Şeyh) 443
Galip Efendi (Haşim Baba'nın torunu) 434
Galip Fuat (*Atsız Mecmua* yazarı, şair) 333, 363
Ganem Dede 445
garb 5, 397
Garbî Asya 163
Garbî Sibiry 11
Garbî Trakya 520, -Türkleri 106
Garbî Türkistan 35, 183
Garçistan 63
Garîb (Mustafa Dede) 445
Garibî Dede (Vardar Yenicesi'nde) 445
Garipname 389
Garm (vilayet) 68
Garp, -devletleri 43, -kilise musikisi 296, -kilisesi 160, -lehçeleri 473, -medeniyeti 305, 318, 371, 426, -musikisi 300, Türkçesi 119, -Türkleri 34, -vilayetleri 149, -lı 297, 299, -lâşma 250
Gavs (kutup) 247, 248, 409
Gavsî Dede (Ahmed Dede, Galata Şeyhi) 445
Gâvur Evleri 191
gayrimüslimler (gayrimüslimler) 298
Gazali Bey (Bahkesir, halkiyatçı) 80, 108
Gazanfer Dede 381, 409
Gazanfer Efendi 434
gazel 217, 379, 380, 410, 433
gazete 8, 13, 21, 23, 24, 107, 108, 180, 209, 210, 214, 249, 250, 251, 280, 314, 345, 374, -ci 437, 440, -cilik 438, -ler 137, 308, 94
Gazi (Mustafa Kemal Atatürk, Gazi Paşa) 173, 203, 207, 239, 313, 332, 385, 404, 502, 509, 511, 529
Gazi Osman Bey 372
Gaziantep (G.Antep, Gazi Ayntap) 150, 327, 328
Gaziantep 138
Gaziantep Gazetesi 250
Gazipaşa 208
Gazneli Sultan Mahmud 7, 489, 490
Gazneviler, Gaznevîler (Ghaznevîdes) 7, 183, 294
Geda Muslu, Gedamuslu (şair, saz şairi) 91, 354
Gedâyî Ali Efendi 433
Gedikler Yaylası 163
Gelik 163, 222
gelin alıcısı 408
gemici türküsü 93
Gence (vilayet) 244
Genç Hristiyanlar (Hristiyanlar) Cemiyeti 179
Genç Kalemler 167
Genç Osman (Bağdat kahramanı) 261, 263
Genç Osman (halk şairi) 213, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 266, 352, 383, 389, 518, -menkabesi 383, -türkülleri 264, 353, 261, 265, 383
Genç Yolu 108
Gençler Mecmuası 23
Gençler Yolu 81, 138
gençlik 31, 313, 341, 342
General (Ceneral) Hamilton 509, 512
General (Ceneral) Şeyh Ali 34
George Frideric Handel (Alman Haendel) 210
George Talbot (G. Talbott, G. Talbat) 50, 335
Georges Dumezil 22
Gerdâniye (makam) 299
Gerdun (makam) 125
Gerede (Bolu) 302
Gerünaycı (işaret borusu çalan kişi) 39
Gerünnay (bakırdan yapılmış işaret borusu) 39, 123
Gevherî, Gevheri (halk şairi) 211, 212, 243, 405, 460, 461, 465
Geyikli Baba 496
Geyve İstasyonu 191
gezeme vazifesi 12
gezinti 106
Gıcak (Türkmen sazı, kemançe) 122
Gıcakçı (kemançe çalan kişi) 125
Giese (Dr., araştırmacı) 91
Gimnaz (Eski Yunan'da spor yapısı, Gimnaz=okul, Gymnasium) 186
Girit 148
Goethe, Göte (Johann Wolfgang von Goethe, Alman mütefekkir) 350, 351, 372, 392, 482
Golova horozu 405
Gordlefski (Gordlefsk) 262, 472, 474,
göbek adı 193, 195
göçebe 10, 121, 206, 207, -hayatı 38, 122, -kültürü 38, -musiki kültürü 126, -Türkler 244, -lik 207, 208
Gök Alp Cemiyeti 168
Gök Alp, Gökalp (Ziya, Ziya Gökalp) 3, 31, 33, 34, 52, 74, 140, 158, 167, 168, 170, 218, 330, 331, 332, 335, 373
Gök Han (Oğuz Han'ın oğlu) 218
Gök Türk destanı 158
Gök Türkler (Gök-Türk) 36, 121, 478
Gökçe sahilleri 479
Gökveren (köy) 164
Göte, Goethe (Johann Wolfgang von Goethe) 350, 351, 372, 392, 482
göven (haşere) 207
gramer kitabı 472, 473
Grammaire Turke (Türk Grameri) 473
Gramofon 43, 44
Gregoryen 300
Gurfet el-Havâqin (Şehâbeddin Mercani'nin eseri) 118
Gustave Le Bon (bk. Güstav Löbon) 237
Gülcemal (Külcemal) Vapuru 507

Gülhane Hattı Hümâyûnu 144
Gülîstân-ı İrem (Abbaskulî Bakihanof'un eseri) 119
Gülzârî (Boyabatlî şair) 464
Gün Han (Oğuz Han'ın oğlu) 63, 121, 218
Günâhî (Hasan Dede, Vardar Yenicesi'nden Sineçâk köçeği) 446
Güney (nehir) 164
Güney Ana (ana-mitoloji) 158
Güney Köy 163
Günü Dağı (Gaziantep) 328
Gürcistan 297, 479
Gürcizâde Mehmed Paşa (Karamanî) 446
Güreş 25, 94, 110, -çiler 110
Gürgenç, Gürgânç, Gürgenç (Türkmenistan) 160, -Nesturileri 160
Gürkser'in hikâyesi 120
Güstav Löbon (Gustave Le Bon-Sosyolog, Antropolog) 237
Güvâhî Dede (Güvahi, Güvâhi) 402, 446

H

H. Nihâl, -Bey (Atsız Mecmua yazarı) 99, 14, 26, 39, 42, 54, 89, 97, 108, 119, 137, 145, 160, 188, 202, 220, 234, 243, 258, 296, 305, 320, 322, 324, 335, 336, 372, 373, 385, 405, 409, 426, 440, 454, 457, 476, 531, 532
H. Süruri 168
H. Zeynallı, -Bey (Azerbaycan Atalar Sözü kitabı yazarı) 322, 403, 472
H.B. Derneği (Halk Bilgisi Derneği) 211, 280, -H.B.D. (Halk Bilimleri Dergisi) 136, -H.B.D. İlim Encümeni 80, 417
H.F. Diez (müsteşrik) 473
Habibî (Bosnavî derviş) 444
Hâbil Âdem B. 470
Hacı Ali Bey 359, 410, 432
Hacı Bayram, -Velî 248, 358, 496
Hacı Bektaş 497, 498, 499, 500, -Menkabenamesi 498, -Meydan Evi Kütüphanesi 498, -Tekkesi 358, 381, -Velî 132, 214, 497, 499
Hacı Bektaş Velî Menkabenamesi 499
Hacı Hasan Dede 325
Hacı Hasan Nazif Dede 217
Hacı Pesendî (Ali Pesendî) 325
Hacılar (köy) 164
Hacım Sultan (Hacı Bektaş halifesi) 499
Hadim (Konya) 207
Hadis 294
Haendel (Handel, George Frideric Handel, Alman Haendel, Alman araştırmacı) 210
Hafız Ebrû (Hâfız-ı Ebrû, tarihçi) 34
Hâfız-ı Konevî (Mevlevî, şair) 444
Hâfız-ı Silfî (muhaddis) 413

Hâfızî Dede 444
Hakan 121, 219, 295, 406, -cı 457
Hakas 478, -Muhtar Ülkesi 478, -ülkesi 478, -lar 11
Hakiki Rus lastikleri (reklam) 198
Hakim Enverî 301
Hâkimiyeti Milliye 237, 238
Halep 446
Halep Şeyhi (Kilîsiyül Mevlevî, Fahri Dede) 445
Halep Şeyhi (Şekib Ömer Dede) 444
Hâletî-i Mevlevî 444
Halévy (Yahudi) 160, 210
Halide Nusret 418
Halife (El Muqtedî Billah) 429, 430
halife 298, 342, 429, 430, -ler 257
Halil Ağa (serdengeçti ağası) 247
Halil Ethem 196
Halil Fikret Bey (Dr.) 53, 106, 108
Hâlis Ahmed Dede (İbn-i Sâkib Dede) 444
Halis Efendi (Kütüphane katalog) 350
Halis İbrahim Efendi 441
Halit (Mehmet, Kütahyalı) 327
Halit Bayrı (M. Halit Bayrı, halkiyatçı) 215
Halit Fahri 418
Halit Ziya 418
Halk 20, 31, 257, 258, 259, 447, -edebiyatı (H. edebiyatı) 6, 12, 92, 128, 157, 211, 212, 214, 215, 244, 248, 267, 354, 447, 448, 472, 495, 514, -evleri 258, 315, 500, 502, 503, -hikâyeleri 92, -masalları 3, -rivayetleri 12, -şairi 6, 463 şairleri (Aöde) 6, 221, 259, 354, 383, 496, 513, 514, 526, -şairleri şenlikleri 220, -şiiri 3, -şiiirleri 92, 436, 460, 513, -türkûleri 105, -türküsü 261
Halk Bilgisi 91, 243
Halk Bilgisi Derneği (H.B. Derneği) 120, 133, 280, 476
Halk Bilgisi Haberleri 133, 138, 215
Halk Bilgisi Kılavuzu 419
Halk Bilgisi Mecmuası 214, 307, 476
Halk Bilimleri Dergisi (H.B.D.) 136
Halk Bilimleri Dergisi İlim Encümeni 417
halk dili 3
halk şairleri 6, 7, 214, 220, 325
Halk Şairleri Koruma Derneği 220
Halkapınar (İzmir) 356
Halkevi 258, 315, 500, 502, 503
Halkevi Köycülük Şubesi 503
halkiyat 12, 138, 215, 403, 419, 471(Türkmen), 477, -cılar 220, 530
Halvetiyye 411
Hamamcı Süleyman Ağa (Nizip) 327
Hamat (Kazan Türk'ü) 417
Hamburg (şehir) 103
Hamdullah Suphi Bey 318, 319, 371
Hameşi zâde Şair Rahîmi 247

Hâmid (Abdülhak) 107, 439, 440, 474, 475, 521
Hamidiye Kütüphanesi 475
Hamit Bey (Türkiyat Enstitüsü) 524
Hâmit Mehmet Efendi, Hamit Efendi (Asım zade) 441
Hamit Sadi Bey (Türkiyat Enstitüsü, Coğrafya muallimi) 308, 524
Hamit Zübeyir Bey (Ankara Etnografya (Millî) Müzesi Müdürü) 221, 224, 419
Hammer (Joseph von Hammer) 160, 351
Hammer Tarihi 35
Hamparsum (-Baba) 161
Hamza (destan) 61
Hamza Balı (Bâlî), Hamza Bey 358, 359, 381
Hamza Dede (Fevrî Dede) 445
Hamzavî 247, 248, 358, 378, 411, 412, 532, -şairler 248, -lik 247, 357, 409, 412
Hamzavî melâmiliği (Hamzavî-Melâmî) 247, 432
Hamze'î İsfahanî (Hamza b. el-Hasen el-İsfahânî) 34
Han 295
Handî (Kıbrısî Hızır Dede) 444
Hanedan 295
Haneî 413
Harâ (makam) 37
Harbiye mektebi 458
Hare (makam) 124
Harem (saray) 239, 413
Hârezm 89, 357, 413
Harf inkılâbı 180
Harman Sekisi (köy, mevkii) 164
Harmonius (Bardesan'ın oğlu) 297
Harnup (yiyecek) 207
Harp 4, 21, 43, 50, 91, 201, 203, 219, 287, 313, 330, 440, 456, 459, 507, -Akademisi 458, -muahedeleri 287
Harp ve Sözde İyilikleri 32
Harpa (mukaddes saz) 160
hars (kültür) 89, 186, 419, 529
Hartmann (Martin Hartmann) 119, 429
Hârûn-el'Reşid (Hârûn Reşid) 36, 124
Harvey (William Harvey) 237
Harzem (Hıyva) 36, 37, 68, 124, -kültürü 123, -notası 36, 124, -notasyonu 36
Has (gerçek ad) 193, 195
Hasan (Akkoyunlu, Uzun) 62
Hasan (Hz.) 132
Hasan Ağa Benli 300
Hasan Âli B. (Yücel) 195, 333, 391, 392, 418
Hasan Balı 380, 381
Hasan Çelebi 443
Hasan Efendi (Şiraz şeyhi, Tâlibî Efendi) 445
Hasan Lutfü, -Bey 471
Hasan Nazif Dede (Hacı) 217
Hasan Tahsin Bey (*İlmi Malt*) 523

Hasçağaç (mevkii) 270, -Hasçağaz (Haççağaz) Yaylası 222, 271, -Hasçağaz (Yağma) 223
Hasib Mehmed Dede 444
hastahane 502
Hâşım Veli, -Efendi 360
Haşım Baba (Üsküdarlı Celvetî) 434
Haşım Bey 300
Haşım Efendi (Bursalı) 432
Hâşım Mehmed (Muhammed) 433
Haşım Nezihi 136, 137, 168
Hatice Hanım (Gaziantep, Maarif daktilosu) 328
Hatipoğlu (tercüme eden) 498
hattat 326
Hatun 219, 295, 406
Havariyûn 298
Haya (Rize'de köy) 526
Hayalî Ahmet Çavuş 526
Hayâlî 444
Hayat -Mecmuası 31, 150, 213, 272, 391, 442, 474, 495
Hayatî Dede 444
Haydarîler 358, -Haydarîlik 357
Haymana 222, -Ovası 416
Hayretî 444
Hayrettin Bey (Mudurnu zabıta komiseri) 213
Hayri Bey 108
Hayyûs oğlu Ebu l-Fityân Muhammed 351
Hazar Denizi 479
Hazih ir-Risaleti min Kelimati Oğuzname el-Meşhuru be (atalar sözü) 473
Hazreti Ali 132, 156, 216, 514
Hazreti İbrahim 297
Hazreti Muhammed (Muhammed(t), Mustafa, Peygamber) 132, 156, 179, 216, 237, 242, 249, 319, 320, 507
Hazret-i Şâhidî (Şuhûdî Dede) 444
Hece (vezin) 107, 447, 448
Heçer (müzik aleti) 329
Heine (Marks'ın talebesi, Heinrich Heine) 146
hekim 377, 386
Hemdemî Dede (Galata'da) 446
Hemşin 236, -manileri 236
Hemşinli Tevfik (*Atsız Mecmua* yazarı) 236, 336
Hendek 302, 303
Hengel (müzisyen) 37
Henri Bergson (Bergson) 195
Henrih Zigel (Avusturyalı Yahudi) 334
Hey'etî Dede (Kanbur Derviş Mehmed-i Edirnevî) 446
Heykel (-Türk) 9
Hıfzî Tevfik -Bey 418, 513
Hıfzî (şair) 324
hırsızlık 144
Hitân (vilayet) 68

- Hitay (aşiret) 64
Hıyong-Nu'lar 295
Hıyva (eski Harzem) 36, 41, 68, -Hanlığı 40, -kültürü 123
Hız 53, 54, 106, 108
Hızır Bey 348, 444
Hiakenth 117
Hibe tül-Hakayık, Hibetülhakayık 404, 477
Hicaz (makam) 37, 39(müzik aleti), 46, 124, 328
Hicâzî Dede (Şam dergâhında) 444
Hikâye 14, 18, 107, 136, 249
Hikmet Bey (Riyaseticumhur başkâtibi) 524
Hikmet Bey (Sivas belediye reisi) 220
Hikmet Feridun Bey (Es) 418, 437
Hikmet Tuğrul (*Atsız Mecmua* yazarı) 292, 336, 386, 398, 495
Hilali Ahmer (reklam) 421
Hilmî (Bursa şeyhi Sâlih Dede, Cünûnî köçeği) 444
Hilmî (Bustân Efendi) 444
Hilmî (Derviş Abdülhalim) 444
Hilmi Malik Bey 53
Hilmi Ziya (Anadolucu filozof, Ülken) 330, 331, 392
Hind ipeği 482
Hindenburg 223, 224
Hindistan 154, 205, 294, 301, 388
Hindo Avrupaî lisan 51, 52
Hindo-Cermen 120
Hindukuş 491
Hinfenburg 456
Hint 51,153, -li 9, 90, 520, -liler 6, 219, 491, 508, -miskinleri 332
Hiong nu, Hıyong-Nu (sülale) 183, 303
Hitit kitabeleri 51
Hititler 8, 9, 134
Hitlerist 342
Hoca Abdülkadir Meragî 300
Hoca Ahrar 350
Hoca Ali (Hacı Ali Bey) 359
Hoca Dehhânî 495
Hoca Hamza (bk. Hamza Balı) 358
Hokkabaz Defteri 280
hokkabazlık 126
Holderman (Peder Holderman) 473
Hollanda 370
Homer 6, 7, 34, 186, 481, 484
Homeros (Homeros) 122
Hond-Mir, Hondmir 34, 118
Hora (koro) 160
Horas 483
Horasan 7, 35, 89, 118, 123, 300, 357, 377, -erenleri 357, -melâmeti 357
Horrent 346
Hrestomatiya Osmanova (Osmanof Müntehabatı) 404
Hristiyan (Hıristiyan) 10, 11(Tatarlar), 22, 94, 123, 160, 179, 183, 194, 296, 318, 478, -Tekkeleri 179, -lar 297, -laşma 297, -lık 179, 250, 296, 297, 301, 319, 373, 525
Hudâyî Dede (Peder-i Şâhidî Dede) 444
Hukant Hükümeti 334
Hukbald (araştırmacı) 123
Hun 35, 36, 63, -lar 35
Huriye Hanım (Adana) 327
Hurûf, -î 409, 410, 411, -akideleri 410, -lik 358, 410, 412
Husayn (Beherkin) 490
Husrev Çelebi 444
hükümdar 293
hükümet 232
Hün (Kun, Hun) 7, 120, 187, 272, 303, 490
hünkâr 342
hürriyet 99, 291
Hürriyet Hanım (Ziya Gökalp'ın kızı) 167
Hüsâm Dede 444
Hüsâmeddîn-i Ankaravî (Hüsâmeddin Ankaravî) 359, 381, 411
Hüsâmî (derviş) 411
Hüseyin (Hz.) 132
Hüseyin Ağa (Bolu'da) 223, 270, 432
Hüseyin Baykara 298
Hüseyin Cahit Bey (Yalçın) 195, 418
Hüseyin Fahreddin Dede (Bahariye Şeyhi) 217
Hüseyin Paşa (Sadrazam Amuca zade) 442
Hüseyin Rahmi (Gürpınar) 418
Hüseyin Suat (Yalçın) 418
Hüseyn Kâzım Kadri 471
Hüseynî (makam) 37, 124, 300
Hüsnî (şair) 326
Hüsnü Aşk 443
Hüsrev Perviz 301
Hüsrev ve Şirin 295
Hüssâm Efendi 410
Hz. Musa 214
I
Ignaz Kunoş (halkiyatçı) 473
İlgaz (dağ) 271
İlgaz Kâşif (*Atsız Mecmua* yazarı) 274, 330, 336
İlgın, -manzumesi 261, -rivayeti 260, 265
İlica 191
Immanuel Kant (Kant, ansiklopedist) 230
Irak (İrak) 35, 124, 350
Irak-Dügâh (makam) 37
ırk 8, 9, 153, 174, 183, 290, 318, 371, 521, 530
İrkıl Ata (*Atsız Mecmua* yazarı) 66, 95, 335
İrkıl Hoca (vezir) 63

ırkî 8, 153, 174, -asalet 150
İrtiş havzası 491
Isık Göl (bk. Isıq göl) 62, 129, 489
ıslahat 453
Işık Gölü (Isıq göl) 62, 129, 489
Işıklar (Bursa, semt) 327
Izorya 207

İ

İ. Aydın (*Atsız Mecmua* yazarı) 230
İ.C. Bratianu (Ion I. C. Brătianu, Romanya Başbakanı)

232

İbn Arabşâh 349, 350
İbn Batûta 295
İbn Fadlân (Ahmed) 272
İbn Quteybe (Kuteybe) 377
İbn Rüşî 483
İbn Sînâ 36
İbn Şahna 35
İbn Tengri Berdi 349
İbn-i Sâkîb Dede (Hâlis Ahmed Dede) 444
İbnül Emin Mahmut Kemal 418
İbrahim (Hz.) 297
İbrâhîm Gülşenî 358
İbrahim Hakkı Bey (Türkiyat Enstitüsü) 525
İbrahim Hilmi Kütüphanesi 471
İbrahim Necmi 418
İbranî peygamber 18
İç Anadolu (İçanadolu) 416, 500, 501
içtimai 195, -yat 195, -içtimaiyat alimleri 5
idarî teşkilat 13
idealizm 31
İdil -nehri 272
İdris Ahmet (şair) 196
İdrîs-i Muhtefî (Hacı Ali Bey, İdris Ali Sultan) 359, 409,
410, 432, 433
İğneciler (köy) 164
ihtilal 104
İkbal Kütüphanesi 167, 513
İkdam Matbaası 469
İkinci (Sultan) Mahmud(t) Han 217, 411, 468
İkinci Ahmed Han 324
İkinci Mustafa Han 442
iktisadî 176, 207, 238, -buhran 202, 315, 320, 343, 361,
-seferberlik 203
iktisat 201, 285, -çı 231
ilâh 186
ilâhi 161, 297, 298
İlâhî Virjil 483
İlbeğli Oymağı 263
İle (havza) 491
ilenç (beddua) 360

İlhanlı(lar) Devleti 35, 295, 525
İliade (İlyada) 6
ilim 103, -ilmî 104, -İlmî teşkilat 13
İlmî Dede (Şam şeyhi) 445
İlyas Paşa 443
İmam Ali 244
İmâm Alî ür-Rûmî (Hacı Ali Bey) 359
İmam Gazalî 327
İmam Zeynulâbidin 492
iman 33
imparator(luk) 4, 207, 219, 297, 369, 371, 426, 427
İnal-Sır-Yabgu 63
İnal-Yabgu Han 63
İncil 298
İngiliz, -ler 4, 51, 88, 250, 292, 369, 372, 386, 404,
508, 509, 510, 511, 512, 513, -bankası 346, -bestekâr 210,
-borusu 299, -casusu (Lavrens) 480, -donanması 507, 508,
-fabrikaları 287, -firkası 509, -İmparatorluğu 32, -Kolordusu
511, 512, -lirası 232, 287
İngilizce 95, 147, 182, 320, 324, 373, 402, 403, 471,
472, 474, 523
İngiltere 43, 65, 178, 232, 237, 317, 370, 398, 458, 508,
-hükümeti 404
inkılâp(b) 15, 38, 59, 107, 179, 201, 203, 233, 257, 258,
313, 314, 330, 331, 341, 342, 362, 426, 427, 440, -çı, 179,
427, 440
İnönü (savaş) 356
İnsan Hakları Beyannamesi (Âdem Beyannamesi) 231
insân-ı kâmil 410
internasyonal 33
İphigenie (Iphigenie Tauriste) 392
İrak(Irak)-Irak 491
İran 7(Şarkî), 6, 7, 34, 40, 68, 160, 293, 294, 295, 297,
300, 301, 304, 369, -destanı 7, 35, 117, 118, 121, 294,
-harpleri 307, -kültürü 89, 123, -lisanları 490, -Marşı 38,
-millî ruhu 7, -milliyetperverleri 7, -musikisi 350, -seferi
348, -Şehnamesi 7, -Türkleri 35, 295
İran Erganon Korosu 160
İranî müellifler 300
İranlı (vezir) Nizâm-ül-Mülk 294
İranlı, -lar 7, 9, 34, 183, 303, -müverrihler 34
İranlılaştırılmış 118
İran-Turan Muharebeleri 294
İrlanda 370
İrlandalılar 508
irtica 342
irtical (improvizasyon) 121
İrtiş 11, -havzalar 272
İsâ (Hz.) 9, 155, 179, 237, 298, 319, 369, 410
İşhak Refet Bey 214
isim (at-ad) 192
İskender (Büyük) 296, 303, 428

İskenderiyye 411, 446
 iskonto 343
 İslâm 10, 11, 35, 61, 129, 293, 296, 305, 349, 351, 490, 492, -alemi 35, -kültürü 293, -medeniyeti 51, 293, 294, 318, 349, 492, -medreseleri 36, -uleması 36
 İslâmî 294, 357
 İslâmiyet 7, 22, 34, 218, 272, 273, 293, 294, 295, 305, 319, 349, 369
 İsmâ'il-i Ma'sûqî, İsmâ'il-i Ma'sûqî (Oğlan Şeyh, Oğlan Dede) 382, 434
 İsmâil (Hz.) 156
 İsmail Belig (şair) 433
 İsmail Habip Bey (Sevük) 474
 İsmail Hakkı Bey (Baltacıoğlu) 22, 418
 İsmail Hüsrev (*Kadro* yazarı) 54, 332
 İsmail Saip Efendi (Sencer) 526
 İspanya, -elçileri 348, -Yarımadası 353
 İspanyol 51, 211
 İsparta 185, 314
 İsrail 410
 İstanbul 3, 12, 24, 25, 32, 35, 44, 51, 60, 91, 105, 109, 110, 117, 118, 119, 138, 149, 150, 153, 160, 161, 167, 181, 183, 190, 198, 208, 209, 248, 249, 250, 251, 252, 262, 289, 290, 296, 300, 302, 303, 313, 330, 331, 342, 358, 372, 373, 374, 382, 398, 409, 411, 416, 417, 442, 469, 42, 473, 474, 475, 476, 496, 497, 507, 508, 510, 520, 524, -Belediyesi 529, -Darülfünunu 397, -Ermeni Kilisesi 161, -Evkaf Matbaası 470, 477, -lu 24, -fethi 34, -Kız Lisesi 160, 459, -Kız Muallim Mektebi 372, -Konservatuarı 209, -Kulübü 110, -kulüpleri 109, -kütüphaneleri 402, 428, -lehçesi 274, -Lisesi 110, -matbuat 342, -mektupçusu 495, -Türk Ocağı 167, -Yüksek Ticaret Mektebi 431, 432
 İstanbul Meşahirine Ait Mezar Kitabeleri 418
 İstanbul Şehri İstatistik Yıllığı 529
 İstanbulî (Reşkî, Ali Dede) 444
 İstanbulspor 109
 İstatistik komisyonu 10
 İstatistik Yıllığı (1930) 180
 istenografi (stenografi) 430, 431, 432
 istibdad, istipdat 32, 314, 426
 istikbâl 105, 167, 175, 194, 229, 291, 371, 373, 425
 İstikbal Sigorta Evi (reklam) 337, 365, 393
 istiklâl 5, 175, 202, 229, 280, 285, 286, 291, 356, 370, 478, 520
 İstiklâl Harbi 4, 153, 201, 239, 257, 258, 304, 372, 459
 İstiklâl Mahkemesi 168, 287, 419, 440
 istiklâl,-siz 287
 İsveç 65, 370, -liler 110
 İsviçre 287, 347, -Millî Bankası 344
 işçi 188, 189, 204, 205, 250, -kadın 240, -si (Türk) 5
 İtalya 201, 233, 287, 315, 342, -n 31, 51, 373, 404, -nlar 88, -devleti 31

İtalya 65
 İtalyanca 147, 402, 403
 İttihat ve Terakki 167
 İvris köyü (Konya, Ereğli, Ereyli'de) 134
 İzmir 4, 32, 88, 107, 136, 148, 181, 251, 356, 373, -futbolu 109, -li 107
 İzmirden Sesler 108
 İzmirli A. Adnan 137
 İzmirli İsmail Hakkı Bey 523
 İzmitli 262
 İznik 295
 İzonzo (Isonzo Muharebeleri) 31
 İzzet Bey 195
 İzzet Hamit 469
 İzzet Melih 418

J

J.A. Decourdemanche 474
 J.E. Esslemont (doktor) 529
 J.J. Ruso (Jean Jacques Rousseau, Fikir adamı, ansiklopedist) 146, 177, 230
 Jan Dark 405
 Jan Dimitriyadis 325
 jandarma 510
 Japon 174, -adaları 341, -intibahı 341
 Japonya 65, 317, 318, 319, 342
 Jean Deny (araştırmacı) 91
 Jean Jacques Rousseau (J.J. Ruso, ansiklopedist) 146, 177, 230
 Jean Sobiesk(i) 182
 Joharm(Joharnn) Strauss (besteci) 38
 Joseph de Guignes (Deguignes) 117
 Joseph von Hammer (Hammer) 160, 351
 Julius Heinrich Klaproth (Kalproth) 183
 jurnal 330, -ci 438, -cilik 437

K

K. Mahmut Ragıp (Kösemihalzade Mahmut Ragıp, Köseihal zade, M. Ragıp, Köse Mihal Z., *Atsız Mecmua yazarı*) 24, 36, 37, 80, 108, 123, 127, 138, 162, 196, 211, 232, 250, 280, 301, 335, 336, 353, 417, 470
 K.A. (*Atsız Mecmua yazarı*) 54, 82, 109, 138, 252, 280, 334, 335, 336, 362, 420, 437, 519, 529, 530
 Kabardı-Balkar Muhtar Ülkesi 10
 Kabatepe 509
 kabile 273, 274
 kabir 193
 Kaç (kabile) 11
 Kaçkarlık 273
 Kaçlar (Hakas ülkesindeki Türklerden) 478
 Kadıköy Feneri 433
 Kadın 158, 159, 187, 218, 219, 239, 241, 240(işçi),

240(Türk), 293, 302, 327, 371, 399, 406, 407, 416, 472,
-inkılabı 239
Kadın karı 163
Kadir Ahmed Dede (Pindarî Yenikapı Şeyhi) 446
Kadri Bey (26ncı Alay kumandanı) 510
Kadrî Dede 446
Kadro 330, 331, 332
Kaf Dağı 99
kafa endisleri (Endice Cephalique) 289
kafes hayatı (Osmanlı ile ilgili) 239
Kafkas 151, 210, 223, -ağzı 210, -Cephesi 508, -yaylası
4, 223, 224
Kafkasya 10, 11, 122, -milleti 90
Kafzâde 445
Kahveci Dağı 327
Kâinat Kütüphanesi 333, 527
Kaknos Kuşu (ebülhevil) 353
Kalan Bey (Qalan)
Kalas (liman) 232
kale 348
Kalender 507
Kalenderî 409, -ler 358, 380, -lik 357, 411
Kalevala 6, 7
Kalliroohe çeşmeleri 296
Kalproth (Julius Heinrich Klaproth, Alman dil bilimci)
183
Kam 348
Kama 272
Kâmi (Yüzbaşı, Şehit tayyareci) 151
Kâmil Bey (tiyatro muciri) 210
Kâmilî Ahmed Dede (Mağnisavî) 446
Kâmran Cezmi 136, 137, 168
Kan (Fransa) 21
Kan Turalı (Selcan Hatun sevgilisi) 188
Kanaat Kütüphanesi 196, 360, 442
Kanbur Derviş Mehmed-i Edirnevî (Hey'etî Dede) 446
Kanlı sırt (Kanlısırt) 511
Kanlıoğlu Kanturalı 52
Kanrak (Çinlilere isyan eden pehlivan) 329
Kant (Immanuel Kant, ansiklopedist) 230
kanton (eyalet) 129
kanun (köy ile ilgili) 288
Kanun (müzik aleti) 329
Kapelmayester (August Eichhorn) 38
kapitalist 176, 458, -kapitalizm 144, 176, 204, 230, 320
kapitülasyon 201
Kaplan Mustafa Paşa 259
Kara (rejim) 203
Kara Buclu (Burclu) köyü 265
Kara Çoban 52
Kara Geviş Dağları 191
Kara Hamza (şair) 91, 92

Kara Han 62, 120, 158
Kara Hasan Efendi (İlbeğli Oymağı'ndan) 263
Kara Kırgız 89, -lar 158
Kara Mahmut (destan kahramanı) 70, 133
kara sofrası 342
Kara Yusuf 61, 350
Karacaoğlan, Karaca Oğlan (halk şairi) 107, 211, 213,
374, 375, 376, 377, 387, 388, 513, 514
Karaçay Muhtar Ülkesi 10
Karaçaylılar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan
Türklerden) 10
Karadağ 479
Karadeniz 45, -Ereğlisi 164
karadüzen (saz) 298
Karafazlı (saz şairi) 354
Karagas (kabile) 11
Karahanlı, -lar 36, 118, 121, 293, 294, 490, 491, 492,
525, -Beyleri 490, -prens (Türkân Hatun) 491, -sülalesi
491, -Devleti 525
Karahisarî Derviş Ahmed (Nurî Dede, Kütahya'da) 446
Karahisarî Derviş Ahmed (Tâbî) 443
Karakalpık 68, 90, -ça 119, -lar 11
Karakol kantonu (Prjevalsk) 129
Karakol şehri 130
Karaman 261, 262, 263
Karamanî (Gürcizâde Mehmed Paşa) 446
Karamanî Ahmed Dede (Cünûnî, Bursa Şeyhi) 443
Karaoğuz Bey 250
Karapapaklar 11
Karayimler (Karayimler), (Sovyet Cumhuriyeti'nde
yaşayan Türklerden) 10
Karayim mezhebi 10
Kardız (Karduz) 163, -Karduz yaylaları 162
Karıncalı (mevkii) 222
Kariye (semt) 51
Karl Furlander (Karl Vorlander) 525
Karl Marks (Amele peygamberi) 43, 53, 144, 145, 146,
176, 177, 204, 237, 331
Karl Podbertus Yağetzov 205, 206
Kars 149
Kars vilâyeti 11
Kartal Dede (Dâlî, Şam Şeyhi) 444
Kartal kakması (Kartal kayası) 222
kasaba 202, 207, 274
Kasbar Matbaası 469
Kasım (manzume) 496
Kasım(Kâsım) -Dede (şair) 446, 500
Kasımpaşa 445
Kasımpaşa Şeyhi (Sâlik Dede, Seyyid Halil) 444
Kasımpaşa Şeyhi Abdi Dedezade 445
Kasımpaşa Şeyhi Kelâmî Ali Dede 446
kaside 259, 351

- Kastamonî Mebusu (Veled Çelebi, -Bey) 443, 475, 476
Kastamonu (lise mecmuası) 251, 252
 Kastamonu 243, -Halk Edebiyatı 419, -Vilayet Matbaası 419
 Kastamonulu Kemal (halk şairi), (Fehmi) 243
 Kâşgar 294, 491, 520, -lı 68, 489, -lılar 11, -Kâşgerli 90
 Kâşgarlı Mahmud 430
 Kaşkaderya 69
 Kaşkarlıklar 328
 Katanov 117
 Kâtibî (halk şairi, saz şairi) 211, 212, 243, 354, 405, 406, 461, 462, 467
 Kâtibî Mustafa Dede (Bosnavî) 446
 Kâtip Çelebi 427, 491
 Katolik 179
 Katun Irmağı (Nehri) 10, 478
 kavinler 9, 244(Türk)
 kavun kafalı 289
 Kaygusuz (Qaygusuz), -Abdal 248, 495, 496, 500
 Kayıkçı (-Mustafa, -Kul Mustafa, halk şairi, saz şairi) 211, 213, 259, 260, 263, 265, 306, 352, 354, 383
 Kaymakam 153, 162, 239
 Kaymakam Abdurrahman Naili 162
 Kaymakam Nihat Bey 153
 Kayser 298
 Kayseri 476, 497, 501, 502
 kaza (idari birim) 115, 180, 207, 290
 Kazaçı (Rus Kazakları) 89
 Kazak 11, 39, 89, 90, 120, 121, 122, 273, 519, 520, -baksıları 349, -kadınları 328, -Kırgızları 7, -köylüleri 90, -memleketi 89, -lar 274, 293, 328, 329, 349, -ça 118, 119
 Kazak Abdal 358, 382
 Kazakistan, - Cumhuriyeti 11, 40, 69, 89, 90, 91, 272
 Kazak-Kırgız 11, 122, 123, 125
 Kazak-Kırgız musikisi 121
 Kazaklar 89, 90
 Kazan (boy) 118, 218
 Kazan 218, 473, -lehçesi 274, -şehri 11, -Türkleri 10, 35, 417, 479, -vilayeti 479
 Kazan Bey, -i 187, 188
 Kâzım Bey (Azeri âlimi) 308
 Kâzım Nami, -Bey 418, 419
 Kefevî derviş Abdülbâkî (Bakayî) 443
 Kel Tepe 190
 Kelâmî (Ali Dede, Kasımpaşa Şeyhi) 446
Keleti Szemle (mecmua) 473
 Kemal Ahmed Dede (Yenikapı Dergâhı banisi) 446
 Kenân Hulûsi 137
 kepenek 409
 Kepenek -meselesi 382
 Kerbelâ 156
 Kerem (nüsha) 514
 Kerem Dede 513
 Kerem ile Aslı (Aslı ile Kerem, hikâye) 46, 513, 514
 Kerim Dede 446
 Kerki (Türkmenistan Cumhuriyeti vilayeti) 40, 41
 Kerkük 128, -manileri 128, 157, 400
 kerpiç 116
 Kesik baş meselesi 265
 Keşiş (dağ, tepeleri) 271
 keşkek (yemek) 408
 Kevorg (Abdûlmecid'in saatçibaşısı) 210
 Kıbrıs 250, 280
 Kıbrıs Şeyhi (Siyâhî Dedezade Ârif Dede) 445
 Kıbrıs Şeyhi Mehmed Dede (Sadri) 445
 Kıbrıs Türkleri 250
 Kıbrısçık (Bolu'da) 222, 223
 Kıbrısî Hızır Dede (Handî) 444
 Kılıç Arslan 61, 207, 385, 427, 521
 Kıpçak (aşiret) 63
 Kıpçak, -lar 11, 35, 63, 164, -sahası 295, -Türkçesi 10, -Türkleri 34
 Kırgız (Xaqas), -lar 6, 7, 11, 89, 119, 121, 122, 130, 183, 244, 269, 273, 293, 349, 478, 491, 520, -Türkleri 7
 Kırgızistan 11, 40, 129, 130, -Cumhuriyeti 129
 Kırım 10, 265, 478, 520, -rivayeti 260, 261, 262, 263, -Cumhuriyeti 10, 478, -havalisi 404, -ordusu 262, -Tatarları 262, -Türkleri 10
 Kırımca 119
 Kırımçıklar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10
 Kırılık (aşiret) 63
 Kırmançlar 148
 Kivameddin (*Atsız Mecmua* yazarı) 352, 391, 524, 530
Kıvılcım (Bartın) 82
 Kızıl (Rejim) 203
 Kızıl Bolşevik 342
 Kızıl Elma (Kızılelma) 74, 119
 kızıl rüya 196
 Kızıl Şark Matbaası 403
 Kızılbaş 243, 407, 514, -köyü 130, -Tekkesi 131
 Kızılelma Muhipleri Cemiyeti 479
 Kızılırmak (Kızıl Irmak) 46, 266
Kibâr-i Muhaqqiqin-i Melâiyyeden 247
 Kilikya 207
 Kilis 150, 328
 kilise 20, 147, 161, 210, 211, 297, 298, 502, -koroları 160, -mektebi (Eçmiyatzin) 210, -tegannileri 300
 Kilîsiyül Mevlevî Fahri Dede (Halep Şeyhi) 445
 Kilisli Rıfat Bey (muallim) 118, 245, 300, 429
 kimden, kimdencik (piç) 194
 Kireçtepe 512
 Kirege (pala) 164
Kitâb al-İdrâk 492

kitabe 3, 348, 418
 Kitab-ı Dede Korkut (Kurkut, bk. Dede Korkut) 118, 159, 158, (187), 188, 218, 335, 473
Kitab-ı delil ül-idrak fî lisân ül-ettrak (Kitâbü'l-İdrâk li-Lisâni'l-Etrâk) 471
Kitâb-ı şerâ'it il-faqr i ve l-fuqarâ 495, 496
 kitap 19, 21, 332, -lar 179
 Kitap Sevenler Cemiyeti 480
 Kitap Yazarlar Kooperatifi 419
 Kitara 353
 Kiyel (şehir) 103
 kiyiz (sert yün) 328
 Klasik edebiyat 213
 Klasik musiki 37, 301
 Klasik Özbek musikisi 123, 127
 Klasik şark musikisi 296
 Klaviço (Clavijo) 348
 Kobden (Cobden, filozof) 292
 Koca Angeli Tanburî 300
 Koca Mustafa Paşa 247
 Kocaeli 181
 Kodeks Komaniküs (Codex Commanicus) 476
 Koğacızaade 411
 Kolonya (şehir) 103
 Komitas, -Wartabet 161, 211
 Komitas'ın armonileri 210
 Komuk (lehçe) 404, -lar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10
 Komünist 53, 204, 206, 332, 428, 457, -cereyanlar 53, -nazariyesi 204, -ler 189, 204, -lik 250
 Komünist Şair (Nâzım Hikmet) 82, 109, 418
 Komünizm 33, 53, 146, 205, 206, 233, 342, 417
 Konarı (köy) 302
 Konevî (Ma'nevî Dede) 446
 Konevî Abdülhay (Derviş Deştî) 444
 Konevî Samtî Dede 445
 konferans 22
 Konfücyüs (Konfiçyus) 154
 Konya 134, 162, 207, 208, 261, 262, 263, 265, 308, 323, 360, 418, 445, 446, -Erkek Muallim Mektebi 360, -rivayeti 265, -Vilayet Matbaası 360
Konya Vilâyeti Halkiyat ve Harsiyatı 360
 Konyalı Şem'î (halk şairi) 215
 Kopuz, Kvuz (telli kopuz, müzik aleti) 39, 122, 123, 353
 Kordon (İzmir) 4
 Korku taşı (Gaziantep, inaniş) 328
 koro (musiki) 161, 162, 208, 209, 210, 211,
 korsan 93
 Koska (semt) 217
 Kosmogoni (Kozmogoni, Kozmojeni, evrenle alakalı) 117, 121
 Kosnitsk havalisi 10

Kosova 427
 Koşma (edebiyat) 214, 243, 305, 326, 462, 516
 Koybal (kabile), (Hakas ülkesindeki Türklerden) 11, -lar 478
 Koyçu Batası 244
 Kozyakası yaylası 221, 222
 Kozyakası, Koz yakası (Paphlagonia) 190, 191, 271
 Köçek (Günâhî, Cünûnî, Derûnî, Emin Dede, Enîsî, Fânî, Hilmî, Pervane, Sâdıkî, Şem'î, Sûrî) 443, 444, 445, 446
 Köçek (Hilmî) 444
 Köçek (Sîneçâk hazretleri, Derûnî) 444
 Köçerli (Feridun) 245
 Kököbin Matbaası 473
 köle 294
 Kölemenler (Mısır) 295
 Köprülü Kütüphanesi 118, 414, 468
 Köprülüzade Fuat Bey, Köprülüzade, Köprülü zade, Köprülü M. Fuat, Köprülüzade Fuat 22, 45, 79, 91, 93, 133, 158, 167, 168, 174, 211, 212, 213, 224, 245, 251, 266, 281, 296, 307, 308, 310, 327, 335, 336, 352, 357, 365, 375, 377, 383, 389, 474, 475, 495, 497, 518, 523, 526, 530
 Köprülüzade Kâtibi Mustafa Dede (Fevzî) 445
 Köroğlu (saz şairi) 79, 80, 120, 138, 163, 190, 191, 271, 307, 354, 518
Köroğlu 24
 Köroğlu -Dağ'ları 164, 190, 221, 222, 270
Köroğlu Destanı 513
 Köroğlu -Destanı 73, 79, 118, 158, 307, 354, 514
 Köroğlu kayası (mevkii) 270
 Köroğlu oyunları (Safranbolu) 24
 Köroğlu Tepesi 223
 Köroğlu türküsü 518
 Kösemihalzade Mahmut Ragıp (Kösemihal zade, M. Ragıp, Köse Mihal Z., *Atsız Mecmua* yazarı) 36, 80, 108, 123, 127, 138, 162, 196, 211, 232, 301, 335, 336, 353, 417, 470
 köy 51, 87, 115, 116, 117, 174, 175, 202, 207, 208, 210, 221, 229, 235, 250, 265, 270, 274, 279, 290, 302, 315, 407, 413, 503, 526, -kanunu, kanunları 288, 502, -mektepleri 116, 180, -mimarisi 117, -köylü 5, 40, 59, 61, 88, 90, 116, 117, 138, 143, 174, 229, 234, 235(Fransız), 249, 264, 270, 288, 289, 303, 321, 398, 472, 502, 503, 519, -köycülük 115, 117, 253, 281, 309, 312, 365, 393, 421, 449, 503, 533, -köyler 193, 222
 Köylü-Şehirli Destanı 326
 Kraliçe Salomen 155
 kredi 362
 Ksenofon (filozof) 387
 Kubilay 250, 342, 356
 Kudüs 155
 Kudüs Şeyhi (Dânisî, Ali Dede) 444

Kul İbat (halk şairi) 383, 384
 Kul Mehmet (saz şairi) 45, 133
 Kul Muhammed 45
 Kul Mustafa (Kayıkçı, Qul Mustafa) 211, 213, 259, 260,
 263, 265, 306, 352, 354, 383
 Kul Oğlu 383
 Kulaklı Dede 162
 Kulca 273, 328
 Kulçulha (şair) 91
 Kulekapısı Mevlevîhanesi (Galata Mevlevîhanesi) 247
 Kultuk Han 304
 Kumandan (Emîr el-cüyüş) 351
 Kumandiler (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan
 Türklerden) 10
 Kumkale 509
 Kumkapı Kulübü 110
 kumpanya 232
 Kun (destanı) 158, 219, 303
 Kunduren 326
 Kunlar (bk. Kun, Hun, Oğuz) 7, 120, 187, 272, 303, 478,
 490
 Kunoş (Dr.) 473
 Kur'an, Kuran 156, 319, 410, 413
 Kurama (kabile) 11
 Kurban 194, -Bayramı 319, 325
 Kureysebe (Rize'de nahiye) 526
 kurultay 351
 Kurunuvustaî (kurun-u vustâ, orta devir) 160
 Kustanay (Kazakistan eyaleti) 90, 91
 Kutadgu Bilig (Kutadgu-Bilik) 107, 294, 477
 Kutb 247, 295
 Kuteybe 34
 Kuzyaka rivayetleri 275
 Kuzyakalı Mustafa Efendi 275
 Küça (şehir) 491
 Küçük Asya 34
 küçük heybe 408
 Küçük Mecmua 3
 Kül Künbet 348
 Kül Tegin, Tigin 42, 529
 Külhanî Dede 446
 kültür 7, 55, 33, 121, 122, 123
 Kün Yabgu (Mete'nin oğlu) 63
 Künbed-i Seyyidân 348
 Kürt 148, 416, -aşiretler 406, -Kürtçe 147, 148, 149,
 -Kürtler 8, 342, 408
 Küsem Deresi 190
 Küstük köyü 265
 Kütahya 46, 325, 501, -Kütahyalı 161
 Kütahya Kalesi 359
 Kütahya Şeyhi İzmîrî Mustafa Dede (Sâkıb) 443
 Kütahyalı Komitas 210

Kütahyalı Mehmet Halit 327, 336
 kütüphane (kütüpane) 133, 308, 427, 443, 503
 Kvuz (Kopuz?), (müzik aleti) 39, 122, 123, 353

L

L. Balok Rus Matbaası 417
 L'Information (finans mecmuası) 346
 La'li zâde Abdülbâqî (La'li) 247, 432, 433, 434, 496
 Lahey Divanı 103
 lâhik kısım (episode) 37
 lâik 161, 429
 lakaplar 192
 Lala İsmail Efendi Vakfı 475
 Lamark 231, 237
 Lâmekânî 411
 Lâtîfî Tezkeresi 358, 443
 Lâtin harfleri 442, 525
 Latince 474
 Lavazye, Lavissey (Antoine Lavoisier) 34, 238
 Lavignac Musiki Kamusu 161
 Lavrens (İngiliz casusu) 480, 481
 Layibniç (Antoine Lavoisier) 313
 Laz 162
 Lazar Şaineau (şarkiyatçı) 442
 Lâzıkiye Şeyhi (Fânî Dede) 445
 Lbarail (liman) 232
 Lebîb Ahmed Dede (Sofyalı) 446
 Leh Tatarları (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan
 Türklerden) 10
 lehçe 117, -lehçeler 404
 Lehçei Osmaniye 301
 Lehistan 10, 65, 166, 342, 345
 Lehli 166, 167
 Lemezât 434
 Lengeran Dağları 479
 Lenin 42, 237, 332, 454
 Leningrat 272
 Leningrat Şark Darülfünunu 417
 Leningrat, Liningrat (müzesi) 120
 Leon Cahun (Fransız Yahudisi) 34
 Levanten 174
 Licée (Gimnaz=okul, Gymnasium) 186
 Lidyalılar 353
 Likörg (Yunan sitesi) 314
 Liman Paşa (Alman Müşir) 509
 Limni 325
 lirizm 137
 lisan 147, -lisanîyat 148, -çı 320, 530
 Lisan veledi zinaları 320
 Lisanî Dede 446
 Lo Baba (Gaziantep) 327
 Lokmânî Dede 446

Londra (Londura) 34, 42, 324, 472, 477, -Londra sefiri (Londura) 34
Lozan 203
Lönnort (Finli) 6, 7, 34
Ludwig van Beethoven (Beethoven) 160
lûgat 471, 476
Lutoryanı 299
Lüdvik (XIV.) 230
Lûgat (Türk) 245

M

M. Amédé Gastoué 298
M. Belin (Belen) 196
M. Bruch 26, 110, 160, 335
M. Ekrem (*Atsız Mecmua* yazarı) 26, 110, 335
M. Emin (*Atsız Mecmua* yazarı) 239, 336
M. Eugène Borrel 162
M. Fuat (Köprülüzade) 22, 45, 79, 91, 93, 133, 158, 167, 168, 174, 211, 212, 213, 224, 245, 251, 266, 281, 296, 307, 308, 310, 327, 335, 336, 352, 357, 365, 375, 377, 383, 389, 474, 475, 495, 497, 518, 523, 526, 530
M. Halit Bayrı (Halit Bayrı, halkiyatçı) 215
M. Kaşgarî 492
M. Oğuz (*Atsız Mecmua* yazarı) 374, 335, 336
M. Seida Bey 23
M. Şakir, -Bey (*Atsız Mecmua* yazarı) 95, 132, 156, 195, 215, 216, 242, 217, 243, 250, 305, 335, 336, 364, 390, 405, 406, 436, 439, 460, 467, 519
M. V. Belaive 123
M. Vedat Bey 23
M. Viktor Belayev 127
M. Vittorio Radeqliya 209
M. Zekeriya Bey 168
M. Ziya 196
M.L. Gérard (Gréard) 315, 347
M.R. Kösemihalzade Mahmut Ragıp (Kösemihal zade, M. Ragıp, Köse Mihal Z., *Atsız Mecmua* yazarı) 24, 36, 37, 80, 108, 123, 127, 138, 162, 196, 211, 232, 250, 280, 301, 335, 336, 353, 417, 470
M.T.T.B., M.T.T.Birliğı (Millî Türk Talebe Birliğı) 500, 502, 503
Ma'nevî Dede (Bosnavî Derviş Süleyman) 446
Maarif (Adana) 138
maarif 180, 181, 453, -maarif seferberliğı 180, 181
Maarif Nezareti 124, -Maarif Vekâleti 94, 95, 251, 371, 372, 418, 431, 458
Maarifimizin Mihveri Ne Olmalıdır 527
Macar darülfünunluları 342
Macarlar 8, 110, 165, -Macaristan 287
Macerayı Aşk 475
Macit Bey (Türkiyat Enstitüsü) 525
Maçın 388

maddecilik nazariyesi 146
Maderşahî 220, 406
Magna Hungarn (Büyük Macaristan) 272
Mağnisâvî Attâr Derviş Mehmed (Berri) 443
Mağnisâvî Kâmilî Ahmed Dede 446
Mağriplioglu, Mağripli-oğlu (şair) 91, 92
Mahmud Al-Kâşgarî -Divanı 491
Mahmud Gaznevî (Sultan) 7, 489, 490
Mahmud ibn al-Husayn al-Kâşgarî 489
Mahmûd ibn Velî 118
Mahmûd Kâşgari, Mahmûd-ı, Mahmut... 118, 164, 429, 477, 489, 491
Mahmut Bey Matbaası 360
Mahmut Nedim 168
Mahmut Ragıp (Kösemihalzade Mahmut Ragıp, Kösemihal zade, M. Ragıp, Köse Mihal Z., *Atsız Mecmua yazarı*) 24, 36, 37, 80, 108, 123, 127, 138, 162, 196, 211, 232, 250, 280, 301, 335, 336, 353, 417, 470
Mahmut Sadi Bey 54
Mahmut Yesari 418
Mahremî Dede 446
Mahuralı (Rize'de kişi lakabı) 526
Mahürân (makam) 37, 124
majör 298
makam (mekam, müzikle ilgili) 37, 38, 46, 124, 127, 208, 298, 299, 300, 301, 328, 352
Makdonalt (Mesai Fırkası Reisi) 232
Malatya 35, 149
Malta 167
Malta Mektupları (Ziya Gökalp) 167
Maltepe 509
Manas (destan) 6, 64, 119, 120, 121, 158, -rivayet 120
Manasçı 7
manastır 297
Manavgat 208
Mançuri 317
Mangırlar 164
mani (edebiyatla ilgili) 128, 157, 360, 401, 518 -Hemşin 236, -Kerkük 400, -Rize 401, -Safranbolu 98, 401
Manihaî, -dini 293, 305
Manihaizm 293, 305, 319
Mansur Xemir (Karahanlıların Otrar valisi) 490
Manuscrit Turc de la Bibliothèque Impériale a Vien Mxt 475
Manya ahalisi 299, -Manyalılar 299
manzume 260
Maqalât-ı Hacı Bektaşî Velî (Makalât-ı Hacı Bektaşî Velî) 498, 499
Maraş 150
Marconi (İtalyan mucit) 42
Mardin 149
Marksist 238, -Marksizm 5, -Marksizma 331

- Marmara 509
 Marquart (Josef Markwart, şarkiyatçı) 117
 Martin Hartmann 119, 429
 Martinikliler 508
 Maruf Türk Takvimi 349
 Marx, Marks (bk. Karl Marks) 43, 53, 144, 145, 146, 176, 177, 204, 237, 331
 masal 3, -masallar 12
 Maskalacı Yaghuthiyon (kilise musikicisi) 161
 Mason 481, -Cemiyeti 480, 481
Masum Millet 250
 Maşrıkî âzam 481
 Mata (kumaş) 274
 Matbaa-i Âmire (Matbaai) 470, 477
 Maurîler 508
 Mâverâ-i Hazer (Zakaspi) 40
 Mâverâünnehir 89
 Maverayı Kafkas 479
 Mecdi Çelebi 529
 mecmua 5, 8, 23, 24, 25, 92, 107, 108, 109, 180, 195, 214, 243, 249, 250, 251, 259, 322, 330, 332, 333, 345, 354, 359, 361, 374, 402, 417-18, 418, 434, 441, 443, 463, 473
Mecmua tür-risail 468
Mecmua ul-emsâl vel hikâyât ül-fârsye 441
 mecmuai eş'ar 389
Mecmua-i min nevadîr ül-üdeba ve âsâr üz-zürefa 476
 mecmualar 137, 179
 mecnûn 507
 medenî 6
 medeniyet 4, 9, 51, 59, 123, 173, 188, 318, 319, 320, 369, 371, 428
 Medimenin Başı (mevkii) 163
 Medine 186, 325
 medrese 179, 526
 Medyalılar 120
 mefkûre 3, 5, 7, 31, 43, 59, 60, 71, 88, 140, 167, 170, 196, 206, 356, 369, 370, 372, 373, 384, 398, 479, 480, 495, mefkûreci 32, 370, 522, -mekûresiz 32
 Mehmed Dede (Arzi, Galata Şeyhi) 445
 Mehmed Dede (Fennî) 445
 Mehmed Dede (Şeyhî) 444
 Mehmed Dede (Tokat Şeyhi, Mukîm) 446
 Mehmed Dede (Tokat Şeyhi, Tâlib Dede) 445
 Mehmed Dede 445, 446
 Mehmed Efendi (Burdur Şeyhi, Fedâyî Dede) 445
 Mehmed Dede (Pesendî'nin çocuğu) 326
 Mehmed-i Edirnevî (Kanbur Derviş, Hey'etî Dede) 446
 Mehmet (Nişaburlu Mahmut'un oğlu) 300
 Mehmet Akif (Ersoy) 514
 Mehmet Asım -Bey, Asım B. 470
 Mehmet Ata Bey 35
 Mehmet Çelebi 411
 Mehmet Enver (*Atsız Mecmua* yazarı) 303, 336
 Mehmet Ferit 360
 Mehmet Fuat (Köprülüzade) 22, 45, 91, 93, 133, 158, 167, 168, 211, 212, 213, 224, 245, 251, 266, 281, 296, 307, 308, 310, 327, 336, 352, 357, 365, 375, 377, 389, 474, 475, 495, 518, 523, 526, 530
 Mehmet Halit (Kütahyalı, *Atsız Mecmua* yazarı) 327, 336
 Mehmet Halit Bey (Halk Bilgisi Derneği umumi kâtibi) 476
 Mehmet Nureddin 418
 Mehmet Nuri Bey (muallim) 308
 Mehmet Rauf 418
 Mehmetçik 356, 357
 Mehpare Nihâl (*Atsız Mecmua* yazarı) 160, 188, 220, 296, 335, 336, 409
 Meillet (Hindo Avrupalı lisanîyatçı) 51, 52
 mekam (makam, makamlar, müzikle ilgili) 37, 38, 46, 124, 127, 208, 298, 299, 300, 301, 328, 352
 Mekke 105-106, 413, 463, -Mekke şerifi 413, -Mekke-i Mükerrime 443, -Mekkeli 413
 Meksika Cumhuriyeti 458
 Mekteb-i Sanayi Matbaası 475
 Mektebi Sultani 447
 mektep 13, 87, 94, 116, 138, 150, 154, 155, 164, 181, 185, 186, 196, 207, 210, 223, 231, 250, 251, 273, 274, 308, 333, 373, 374, 386, 428, 431, 432, 454, 455, 456, 458, 502, 508, 525, -mektepler 179
Mektep Neşriyat Yurdu 52, 392
 Melâmî 359, -melâmet 217, -Melâmetiler 247, -Melâmetiyye 357, - Melâmîler 378, 380, 412, -Melâmîlik 357, 358, 409
 Melâmî cönk 248
 Melâmî Dede 446
 Melâmî kutupları 434
 Melâmî-Hamzavî 248, 358, 433, -silsilesi 434
Melâmîlik ve Melâmîler 217, 247, 358, 410, 411, 412, 432
Melâmîyye-i Şattâriyye 496
 melez (-millet) 182, 183, 288, 290
 Melik Eşref Şa'bân 492
 Memaliki İslâmiye 298
 Memiş Efendi (Beşiktaş Şeyhi, Şeyhî Dede) 444
 memleket 87, 94, 143, 157, 160, 161, 189, 196, 210, 211, 257, 285, 288
Memleket 92, 138
 memur 12
 Menâqib-i Xvâce-i Cihân 358
Menderes (Doğuş) 251
Menderes 138
Menekşeler 527
 Menemen (İzmir) 356

Merah (Arapça bir eser) 518
 merasim 105, 351
 Mercimek Ahmed 448
 Meriç sahili 130
 Merinos koyunları 87
 Mersin 24, 25, 308
 Merv (Türkmenistan Cumhuriyeti vilayeti) 40, 62
 Meryem (Ceneral Şeyh Ali'nin kızı) 34, -Meryem (Hz.) 521
 Mes'ûd (Sultan) 294, 490
 Mes'ûdî (el-Hüseyn b. Ali el-Mes'ûdî) 118
 Mesai Fırkası (İngiltere'de) 232
 Mesih 297, 298, 521
 Mesnevî 444, 475
 Mestan (hurufî şair) 410
 meşahir 475
 Meşrutiyet 144, 257, 258, 471
 metafizik 147
 Mete 63, 120, 218, 385
 Mevlânâ, -Celâleddin-i Rûmî 251, 333, 357, 380, 391, 412
Mevlânânın Rûbâîleri 333, 419
 Mevlevî 217, -şairleri 443, -tekkesi 179, -tezkiresi 443
 Meyyal Dede (Şehlâ Derviş İsmail) 446
 mezamir 297
 mezar 348, 351, 372, 384 -taşı 426, -mezarlık 20
Mezar Kitabeleri 418, 419
 mezhep 293, 297
 Mezopotamya 69, 297
 Mısır 35, 51, 154, 318, 333, 353, 425, 429, 443, 444, 445, 489, 492, 498, 509, -abideleri 122, -Kölemenleri 295
 Mısır Şeyhi (Bosnavî Nazmî Hasan Dede) 446
 Mısırlı Seyyid Muhammed Nûr ül-Arabî 247
 Mısırlılar 39, 174
 Miskâli Hüseyin 300
 Midhat Şakir Paşa, -Bey 260, 261
 Midilli 508
 Milano Konservatuvarı 210
Mille et un proverbes Turcs 474
 millet 12, 31, 34, 50, 90, 115, 143, 144, 174, 175, 190, 201, 229, 234, 235, 241, 293, 313, 314, 341, 374, 456, -Kütüphanesi (Fatih) 469, -meclisi 43, 190, 431
 milletçi 333
 millî 6, 33, 50, 94, 116, 128, 143, 149, 153, 161, 173, 201, 202, 208, 229, 231, 232, 233, 234, 252, 285, 288, 304, 305, 321, 341, 343, 362, 369, 370, 371, 372, 373, 375, 418, 425, 426, 427, 428, 447, 472, 476, 480, 489, 529, -ahlak 143, -aruz 359, 260, -benlik 34, 150, 174, 175, 179, -bütçe 233, -destan (épopée) 6, 7, 33, 35, 120, -din 294, -duygu-lar 285, 314, -fazilet 143, -gaye 314, -güreş takımı 314, -hakimiyet 239, -halk şairi-leri 6, 7, -hars 373, -iktisat 234, 249, -inkılâp 220, -istihsal 116, -istikbal 149, 181, -kahramanlar 229, 262,

-karakter 143, -koro 209, 211, -koro repertuarı 162, -kültür 6, 251, -Kütüphane 195, -mefkûre 342, 369, 398, -musiki 211, -Müdafaa 201, 285, 286, 427, -öğütler 43, -repertuar 162, -ruh 305, -seciye 371, 372, -servet 291, -spor 26, 94, -süvari alayı 272, -şair 6, 7, -şarkılar 43, -şirket 343, -tarih 34, 35, 144, -terbiye 34, -Türk edebiyatı 119, -şuur 280
Milli Hâkimiyet (Hâkimiyeti Milliye) 239
 Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti 196
 Millî Mabet (Tempio Nazionale) 65
Millî Mecmua 416, 495
Millî Nevsal (almanak) 442
 Millî Şuralar Cumhuriyet 272
 Millî Tarih Kongresi 425, 428
Millî Tettebbular Mecmuası 359, 375, 429
 Millî Türk Talebe Birliği (M.T.T.B.) 500, 502, 503
 millileştirme 232
Milliyet 289
 milliyetçilik 44, 140, 170, 425
 milliyetperver 205
 Milton (John Milton) 108
Mimar Sinan 196
 Mimar Sinan 427, -ihtifali 372
 mimari 117, 195
 minör, -makam 298, 300
 minyatür 399, -minyatürcülük 35
 Miranşah 350
 miras 294
 Mir-hond, Mîrhond 34, 118
 Mironof (N.N. Mironof) 38, 39
 misafirperver 12
 Misalî (şair) 95
 mistisizm 50, 179, 374
 Mişerler (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10
 Mithat Bey (*Hukuku Âmmе*) 523
 mitoloji 64, 188
 Moğol, -lar 8, 34, 36, 62, 64, 117, 118, 164, 349, -ananeleri 36, -efsaneleri 118, -fütuhâtı 272, -İmparatorluğu 272, -istilas 34, -minyatürleri 120, -ordusu 164, -rivayetleri 119
 Moğolca 8, 64, 119
 Moğolistan 303, 478
 Moğollaşmış 8
 Mohaç (Mahaç) 427
 Mohl (Fransızca çevirmen) 118
 molla 265, 327, 349, 350, 404, 497
 Molla Mehmet Efendi (Gaziantep) 327
 Molla Mehmet Osman oğlu 404
 Molla Sa'deddin 497
 Molla Türk 349, 350
 Molla Veli Oğlu 265
 Mondros Mütarekesi 313

- Mongol,-lar 64, 183
Montekarlo 21, 25
Monteskiyö (Montesquieu, Ansiklopedist) 146
Mor koyun,-lar 87
Mora 248, 445
Moralı Seyyid Bekir Reşâd Efendi (Sultan Reşâd) 248
Moris Viker Havzer 471
Morto (Murtu) Limanı 510
Moskova 120(müze), 35, 40, 44, 61, 68, 127, 202, 203, 205, 238, 372, 472, -Hükümeti 40
Mösyö Chaput 51, 525
Mösyö Francqui 317, 346
Mösyö Georges Dumezil 22
Mösyö Muşe (Fransız profesör) 149, 289, 290, 291
Mr. Jaubert 402
Mr. Wickerhauser 402
Mu 'cam al Buldân 489
Mu'tezile,î 413, 414
Muallim Atabeyli Naci (*Atsız Mecmua* yazarı) 208, 383
muallim, -ler 12, 13, 104, 119, 138, 155, 179, 180, 250, 251, 274, 314, 360, 374, 418, 427, 429, 447, 455, 471, 520, 522, -mektebi, mektepleri 447, 453
Muammer Raşit Bey (*Hukuku Hususiyei Düvel*) 523, 526
Muaviye 298
Mubarekşahı Gûrî 492
Mudurnu 164, 190, 191, 213, 221, 261, 262, 263, 271, -Çayı 162
Mudurnulu Hayrettin Bey 513, 516
Mufazzile (Alevilikte mezhep) 412
Muğla Şeyhi (Şâhidî Dede, Adnî Dede) 444
muhamir 90, -ler 162
muhafazakâr 232
Muhafız Gücü (Futbol takımı) 25
Muhafız Taburu Kumandanı 25
Muhammed Baqir ibn Muhammed Taqî 493
Muhammed ibn Şakir Al-Kütbi 489
Muhammed ibn Velî 34
Muhammed(t) -Mustafa (Hz.) 132, 156, 179, 216, 237, 242, 249, 319, 320, 507
Muhammes (makam) 37, 125
Muharrem Zeki Bey (şair) 527
muharrir 24, 155
Muhayyer (makam) 37, 124
Muhiddîn-i Arabî 251
Muhlis Efendi 446
Muhsin Bey (Türkiyat Enstitüsü) 524
Muhtar Karakalpak Ülkesi 91
Muhtar Oyrat Ülkesi 10
Muhtar Yakut Ülkesi 478
Mukaddeme, Mukaddime 402, 472
Mukaddes kitaplar 155
Mukayeseli Türkçe ve Fransızca Durûb-ı Emsâl 469
Mukbil Bey 109
Mukîm (Mehemmed Dede, Tokat Şeyhi) 446
Munis Dede (Emin Dede köçeği) 446
Munk (müsteşrik) 155
Murad (IV.) 259, 261, 262, 263, 265, 354
Murâd Ağa 411
Muradiye Medresesi (Edirne) 474
Murat (nehir) 46
Murat (Sultan, bk. Murad) 427
Murat Reis (denizci) 92, 93
Murski (Alexander Alexandrovich Murski) 417
Murtu (Morto) limanı 510
Musâ (Hz.) 156, 214, 237, 243, 246, 410
Musa Dede (Yenikapı Şeyhi, Sâfi) 445
Musevî 10, -Türk 319
musikâr (saz) 298
musiki (Avrupa) 209
Musiki İstikbalimiz 210
Musiki Muallim Mektebi (Ankara) 221
musiki,-ci 36, 44, 79, 105, 108, 121, 123, 123, 124, 125, 127, 138, 161, 162, 156, 195, 208, 209(Avrupa), 210, 211, 274, 296, 297, 300, 329, 352, 353, 411, 416, 445, -bayramları 126, -kültürü 123, -şinas 37, 297
Muslihiddin Adil 523
Musolini (Benito Mussolini) 33, 233
Mustafa Ağa 271
Mustafa Bey (Çokayoğlu) 519
Mustafa Dede (Garîb) 445
Mustafa Dede (Kıbrıs Şeyhi, Siyahî) 444
Mustafa Efendi (Kuzyakalı) 275
Mustafa Hakkı Bey 326
Mustafa Kemal Paşa (Gazi, Atatürk) 173, 203, 207, 239, 313, 332, 385, 404, 502, 509, 511, 529
Mustafa Mürteza Müessesatı (reklam) 198
Mustafa Nedim Efendi 442
Mustafa Reşid Efendi (Şeyh Galib'in babası) 247
Mustafa Reşit Bey (müderres, *Hukuk Usulü Muhakemeleri*) 523
Mustafa Sagir 480-481
Mustafa Şekip Bey (Tunç) 22, 195, 418
Mustafa Şevket 168
Muş 298
mutasavvıf 258, 379
Mutki (aşiret) 87
Muvaffaq ibn Ahmed 413
Muzaffer Çelebi 446
Muzaffer Lütfü Bey (muallim) 471
muzikacı (mızıkacı, folklor) 417
Mücmel üt-Tevârih ve'l-Kısas 117
müderres 128, 157, 319, 320, 400, 428, 474, 523
Müderres Zade Salâhattin Sait (*Atsız Mecmua* yazarı)

128, 157, 400
müellif, -ler 196, 360, 447, 468, 470, 472
Mühendis Mektebi Talebe Cemiyeti 503
Mühendis Talebe Cemiyeti 500
Mülkiye Mektebi 251
Mülkiye Mektebi Mecmuası 251
müminler 106
münevver 6, 34, 89, 107, 120, 144, 173, 257, 258, 259,
319, 320, 372, 373, 453, 459
Münih (şehir) 88, 103
Münir Remzi Lüks Tuhaşiye Mağazası (reklam) 254,
281
Müntehabât-ı durûb-ı emsâl 359
mürçâl (mürçel) 348
mürît 350
mürşit, -lik 238, 409
müsabaka 25
müsadere 204
Müslüman 11, 22, 150, 179, 194, 293, 350, 472, 526,
-cemaatler 472
Müstaqîm (Müsteqim) zâde Süleyman Sa'deddîn 247,
496
Müstaqîm zade 434
müstemlekeci (müstemlikeci) 13
müstensih 155
müştetrik 473
müşekkelât 125
Mütekait Ferik Naci 50
müverrih 34, 318
müze 118, 119, 120, 180, 221

N

N. Basilescu (*Atsız Mecmua* yazarı) 144, 176, 204, 230,
320, 335, 336,
N.N. Mironof 38
na't (naat) 241
Nabi (şair) 448, 469
Naci (Muallim Atabeyli) (*Atsız Mecmua* yazarı) 208
Nâcî Ahmed Dede (Yenikapı şeyhi) 446
Naci Bey 265
Nahit Nazif 168
nahiye (idari birim) 115, 180
Nakdî (şair) 91
nakib ül-eşraf 442
Nakkare (müzik aleti) 39, 123
Nakşibendî zaviyesi 389
nalbant 190
Nallıhan 164
namaz 274
Namık Kemal (*Atsız Mecmua* yazarı) 33, 54, 72, 107,
168, 179, 332, 335, 336, 372, 439, 495
Napolyon 341, 405, 428, 454

Narın kantonu, -kasabası 129
Nâsır Abdülbâkî Dede 446
Nâsir (makam) 125
nasir (nesir) 125
Nasîrâ Dede (Bağdad Şeyhi) 446
Nasrullâhi 34
Nasturîlik 297, 353
Nasuh Bey (Kızılbâş köyü) 130
Naumann Makinaları Satış Türk Limtet Şirketi (reklam)
282, 310, 337, 366, 394, 422, 450, 534
Nay (müzik aleti) 123
Nayî Osman Dede (Galata Şeyhi) 446
Nazariyatı Edebiye 447
nazariyeciler 8
nazım 447
Nâzım Hikmet (Komünist Şair) 82, 109, 418
Nâzım Nami 438
Nazif Dede (Hacı Hasan) 217
Nazifî Dede (Bosnavî Derviş Ali) 446
Nazmî (şair) 132
Nazmî Hasan Dede (Bosnavî, Mısır Şeyhi) 446
Ne Derseniz Deyin Siz 527
Neba' (ağaç türü) 352
Necasî Dede 446
Necat ül Garik 389, 518
Necati Bey (Maarif vekili) 523
Necati Bey Muallim Mektebi 501
Necib (şair) 462
Necip Âsım (Necibasım) Bey (Türk lisanı müderrisi)
34, 359, 404, 477
Necip Bey İtiryat Fabrikası Müstahzaratı (reklam) 338
Necip Fazıl (Kısakürek) 418
Necmettin Sadık Bey 167
Necmî (Hamzavî şair) 247, 248
Nedim (şair) 107, 427, 439, 455, 505, 521
Nef'î (şair) 448, 521
Nefsi Antalya (Antalya şehri) 208
Nehcî Dede (Sarih Nehcî) 446
Nejat Rıza (*Atsız Mecmua* yazarı) 131, 335
Nemrûd 297
Nerşexi 118
Nesîb Yusuf Dede (Konevî, Yenikapı Şeyhi) 446
Nesîmî (şair) 382, 410
Nesimî Âbidin (*Atsız Mecmua* yazarı) 503
nesir (nasir) 125, 447
Nesturi (Gürgaŋç) 160
Neşâtî (Ahmed Dede, Edirne Şeyhi) 446
neşriyat 150, 180, 184, 196, 215
Nevâ, (makam) 37, 124, 299, 300
Nevaî (şair) 34, 107
Nevruz 430, -Bayramı 269
Nevruz Harâ, Hâre (makam) 37, 124

nevsal (almanak) 442
Nevsâl-i Osmani 471
 Nevşehir 327
 Ney (müzik aleti) 39, 179, 298
 nıkris (hastalık) 484
 Nibelungen Lied 6
 Niçe, Nice (şehir) 103
 Niese (Charlotte Niese) 6
 Nigâhî Dede (Küttabdan) 446
 Niğde 261, 162, -rivayeti 261
 Nihâl Bey (Atsız), (*Atsız Mecmua* yazarı) 9, 14, 26, 39, 42, 54, 89, 97, 108, 119, 137, 145, 160, 188, 202, 220, 234, 243, 258, 296, 305, 320, 322, 324, 335, 336, 372, 373, 385, 405, 409, 426, 440, 454, 457, 476, 531, 532
 Nihat Bey (Kaymakam) 153, 167, 168
 Nihat Nafiz 136
 Nihat Sami Bey (Banarlı), (*Atsız Mecmua* yazarı) 46, 70, 73, 93, 99, 133, 203, 213, 224, 251, 307, 335, 336, 354, 363, 495
 Nikifarov (araştırmacı, müellif) 117
 Nimsakil (makam) 37
 ninni 360
 Nisefor (Rum müellif) 297
 Nisip (Nizip) 297, 327
 Nişaburlu Mahmut 300
 nişan merasimi 408
 nişanlılık 408
 Niyaz Dede (Bursevî) 446
 Niyazi Tevfik, -Bey (Edebiyat zümresinden) 387, 476
 Niyebolu sahrası 405
 Nizâm-ül-Mülk (İranlı vezir) 294
 Nizip (Nisip) 297, 327
 Nogay Türk Lehçesi 404
 Nogayca 119
 Nogaylar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10, 64, 183, 404
 Novaî 126
 Novgorot (Rus şehri) 35
 Nuh (Hz.) 160
 Nuh'un tufanları 314
Nuhbe-tül-âsar-ı Belîğ 443
 Nûr ül Hüdâ 358
 Nûreddîn Efendi (Halvetî şeyhi) 247
 Nûreddin zâde 359, 409
 Nurî Dede (Karahisarî Derviş Ahmed, Kütahya'da) 446
 Nurullah Âta 418
 Nuruosmaniye, -Kütüphanesi 468, 496, 497, -nüshası 489
 Nutkî Ali Dede (Yenikapı Şeyhi) 446
Nuxbe t-ül-Âsâr li-zeyl-i zübde t-ül-eş'âr (Nuxbe t-ül-Âsâ) 433
 nüfus tahriri 10, 149
 Nüzhet Bey (bk. Sadettin Nüzhet) 331

O

O. Freih (Viyana Mektebi Şarkiyesi Nazırı) 402
 oba 207, 235
 Od ana (kadın) 219
 Od ata (erkek) 219
 Odyssee (Odisseus) 6
 Office National d'Energie (büyük kumpanya) 232
 Ogüst Kont (pozitivist) 237
 Oğlan Şeyh İsmail Ma'sûqî (Oğlan Şeyh, Oğlan Şeyh İsmail-i Mâşûkî) 359, 411, 412
 Oğur kavimleri 273
 Oğuz Han 34, 62, 218
 Oğuz,-lar (Hun, Kun) 7, 120, 187, 272, 303, 478, 490, -ananeleri 36, -beyleri 187, -destanı (Kun destanı) 109, 158, -efsaneleri 218, -istilas 128, 206, -kabile 490, 491, -lehçesi 473, -rivayeti, -leri 118, 120, -Türkleri 218
 Oğuznâme 118, 121
 Olesnitskiy (Aleksey) 262
 Olimpiyat (1932) 25, 124
 opera 209, 210
 Opera Cemiyeti 161
 Orda (hükümet merkezi, devlet) 162, 219
 Ordu (asker) 26, 150, 286, 287, 288
 Org (çalgı) 123
 Organum (İki sesli kilise müziği) 160, 353, -Organum sanatı (Asyaî) 297
 Orhan (-Gazi) 295, 427, 499
 Orhan Sadettin Bey (Türkiyat Enstitüsü) 525, 392
 Orhan Seyfi 418
 Orhan Şaik (Gökyay) 73, 335
 Orhoibar Şevye (Arap hükümdarı) 296
 Orhon 305, -abideleri 304, -harfleri 129
Orhon Âbideleri 476, 477
Orient et Occident 334
 Orman Türkleri (Tuba-kışı, Yış kışı) 11
 Orta Anadolu yaylası 202
 Orta Asya 37, 38, 40, 51, 89, 117, 121, 124, 127, 129, 268, 357, -Türk musikisi 36, -Türkçesi 359, -Türkleri 79, 160
 Orta Asya Cumhuriyetleri 40
 Orta Avrupa 345
 Orta Tiyanşan 163, 491
 Orta Türkistan Türkleri 305
 Ortaköy 164
 Osman (Nuri) Bey (İstanbul mektupçusu, Nuri Ergin) 495, 497, 498, 499, 500, 527
 Osman Ferit 471
 Osman Gazi 427
 Osman Reşer (Reşer Efendi) 474, 526
 Osman Şevki Bey 150
 Osman Uluğ, -Bey 168, 332

Osman Zeybek (Zeybek Osman) 265
Osman Zeybek Türküsü 265
Osmani 402
Osmanische Sprichwörter (Durûb-ı Emsâl-i Osmâniyye)
402
Osmaniye Matbaası 470
Osmanlı 44, 61, 174, 234, 320, 326, 419, 427, 440,
-Devleti 144, 233, 245, -devri 163, -hanedanı 426,
-imparatorluğu 45, 91, 223, 369, 440, -medeniyeti 296,
-tarihi 11, -Türkleri 11, 153, 182, 295, -vakanüvisleri 35,
-lar 34, 35, 183, 402, -lık 34
Osmanlı Halk Edebiyatı Numuneleri 472
Osmanlıca (eski yazı) 245, 471
Osmanof Müntehabatı (Hrestomatiya Osmanova) 404
Osman-Oğlu Nasuh Paşa 463
Oş kantonu, şehri 129
otak (çadır) 187, 328
Otman Baba Velâyetnâmesi 382
Otrar valisi 490
Oyrat, -Cumhuriyeti 478, -Han 478, -Muhtar Ülkesi
478, 479

Ö

Öksüz Âşık (saz şairi) 45
ölen (Şarkı=Kazakça) 329
Ömer Ağa 264
Ömer Bedrettin 108
Ömer Dede (Semâhat, Edirne Şeyhi) 359, 444
Ömer-i Sikkînî (Emir Sikkînî) 409
Ömerşeyh Mirza 350
Örencik 163, 164
Örf 239
Örgenci (aşiret ismi) 164
Öseb (Rum müellif) 297
öşürcüler 135
öz Türkçe 192
Özbek 11, 36, 37, 38, 90, 121, 122, 129, 130, 252, 273,
349, 519, 520, -askeri musikisi 39, -dans melodisi 127,
-dutarası 122, -feodalite devri 38, -halk musikisi 38, 39, 126,
127, -klasik musikisi 37, 38, 124, 125, 127, - musikî kültürü
124, -musikisi 36, 37, 121, 122, 124, 126, -orkestrası 39,
124, -tamburası 36, -Türkçesi 252, - vurgu sazı (Daire) 37
Özbek Han 295
Özbek Klasik Musikisi 39
Özbek Musikisi 38
Özbekçe 333, 524
Özbekistan, -Cumhuriyeti 11, 36, 37, 38, 40, 68, 69,
123, 124, 125
Özbekler 11, 38, 39, 40, 121, 122, 123, 183, 296
Özdemiroğlu Osman Paşa 307

P

P.N. (*Atsız Mecmua* yazarı) 308, 336, 392

Paça cünbüşleri, oyunları 416
padişah 264, 275, 276, 278, 391, 426, 457
Pala (Kirege, çadır yapımıyla ilgili) 164
Pamir 491
Panaryanizm 502
panayır 286
Pandir 353
Pandura 353
papas (papaz) 42(Fransız Tauleigne), 94, 297, 298, 299,
369
Paphlagonia (Kozyaylası) 190, 191
Paphlagonia 223
para 291, 362
Pardesan 297
Paris 42, 135, 18, 88, 202, 210, 319, 333, 334, 371, 405,
419, 473, 474, 519, -Konservatuvanı 209, -sinagogu 161
Paris Millî Kütüphanesi 79
Pârisâ Mehemed Efendi (Sâbir Dede) 445
Pasifizm (Barışçılık, Barışıcılık) 50
Pastör 237
Paşmakçı Ali, -Dede 381
Pazar (Rize kazası) 236
Peçenekler 35
Peçevî 247
Peçevî Ârif Ahmed Dede (Yenikapı Şeyhi) 445
Peder-i Şâhidî Dede (Hudâyî) 444
Pederşahî 294, 406, 408
Pederşahî ailesi (İran) 294
pehlivan 329
Peldüzü Yaylası 163
Pençgâh (makam) 37, 124
Pendar'ın kasidesi (Ode) 126
Pendname (Pentnâme) 402, 475
Pendname-i Güvâhi 475
Perderşahî 220
Perişan Baba (şair) 95
Perler 179
Perm (vilayet) 273
Pertev Müstahzaratı (reklam) 20, 253, 281, 309, 312,
365, 393, 449, 533
Pertev Naili (*Atsız Mecmua* yazarı) 73, 79, 80, 106, 118,
191, 223, 271, 280, 307, 335, 336, 475, 513, 514, 518, 524
Pertsch Kataloğu (Berlin Umumi Kütüphanesi) 473
Pervâne (Şem'i köçeği) 443
Pesendî (Ali, Hacı Pesendî) 325
Peşte (şehir) 473
Petersburg (Petresburg) 118, 404
Petersburg (Petresburg) Asya Müzesi 118
Petersburg İlimler Akademisi 404
Peyami Safa 24, 168
Peygamber (Muhammed Mustafa, Hz.) 132, 156, 179,
216, 237, 242, 249, 319, 320, 507

Peygamber (Yahudi) 238
Peygamber 4, 206, 209, 214, 237, 238, 239, 294, 410, 487, 529
Peykent 62
Phratric (boy) 218
Piccard (Prof.) 108
Piç (kimden, kimdencik) 194
Pima (kışlık ayakkabı) 328
Pindarî (Kadir Ahmed Dede, Yenikapı Şeyhi) 443, 446
Pir Ali bin Bahâ ad-dîn 412
Pir Ali Dede 381
Pir Mehmet 350
Pir Sultan Abdal 514
Piremir (Türbe, Bursa) 327
Pirî 443, 506
Pirî Dede (Derviş İsa) 443
Pirî Muğan 506
Pişaver 35
Pişpek (Fronza) 129
Pittard (Eugène Pittard) 183
piyango 293
piyes 37, 504
Platon 230
Plevne 427
Polis 43, 455
Polonya 166, 287, 315
Pomaklar 183
Porfir (Rum müellif) 297
portakal 25
postneşin 381
Potanin 117, 119
Pozaniyef 119
prens 293
Prens Demetrius Kantemir 299, 300
prens 304
Prevost delaunay 431
Priyam (Hint ile ilgili) 484
Prjevalsk (Karakol kantonu) 129
Proletarizm 144
proletarya (proleter) 33, 60, 61, 237
Propaganda 153
Protestan 179
Proverbes Turcs 474
Puankare 232
Pul Meşheri (reklam, Aylık Türk Filâtelist Mecmuası) 198, 226, 253
Pulatçı (akarsu ismi) 164
Pulkov rasathanesi 272

Q

Qâdirî (Kadirî) 496

Qalan Bey (Kalan) 280
Qamardın (Emir Qamereddîn Duğlat, Timur'un düşmanı) 64
Qaygusuz (Kaygusuz) 248
Qoğacı-zade 410, 411
Qudsî zâde seyyid Hâşim Muhammed 433
Qul Mustafa (bk. Kul Mustafa) 211, 213, 259, 260, 263, 265, 306, 352, 354, 383
Qurayş 492
Qurisaq Yabgu Han 63
Qurs-Yabgu Han 63

R

Rabinler 155
Radloff (Vasili Radlov, Türkolog) 6, 7, 117, 118, 119, 133, 375
Radloff külliyyatı 119
Radyo 42, 43, 44, 116, 180, 454
Ragıp Hulûsi Bey 320
Rahîmi (Habeşi zâde, şair) 247
rahip 123, 154
Rahipler devri 155
Rahmetî (Serez Şeyhi Rahmetullah Dede) 44
Rahmetullah Dede (Serez Şeyhi, Rahmetî) 444
Rahmî Dede 444
Rahvî (şair) 301
raks (rakıs) 179
Ramazanbeyoğlu (mevkii) 222
Rimbaud (Alfred Nicolas Rimbaud) 34
Rapsode 7
Râst (makam) 37, 124, 299, 300
Rebab (müzik aleti) 39, 329
Receb Dede 444
Refîî Dede 444
Refik Fikret (*Atsız Mecmua* yazarı) 399
Rehâ (Urfa'ya verilen isimlerden) 296, 297
Rehavî (makam) 296, 298, 299, 301
Rehavî atik 300
Rehavî cedit 300
Reisicumhur 398
reisülküttâb 247
Remzi Kitapevi (reklam) 253, 392, 393, 421, 449, 533, -Kütüphanesi, Kütüphanesi 527, 418, 419
rençber 250
Repaen (Ryperbore) Dağları 272
repertuvar 208
Reşat Nuri (Güntekin) 418
Reşat Oğuz (*Atsız Mecmua* yazarı) 357, 522
Reşer (Dr., Osman, Arap Edebiyatı Tarihi müderrisi, Osman Reşer) 474, 526
Reşid (Mısır'da şehir) 498
Reşideddîn 34, 62, 118

Reşîmâ (Ahmed Dede, Üsküdârî) 444
 Reşit Bey (Dâhiliye nazırı) 447
 Reşit Galip Bey 52
 Reşit Paşa 144
 Reşkî (Ali Dede, İstanbulî) 444
 Revan Köşkü 118
Revue Paris 345
 Rıfat Bey (Kilisli, muallim) 118, 330, 429, 245
 Rıza Nur Bey (Doktor) 63, 118, 419, 420
 Rıza Paşa kısmı (Kütüphanede) 441
 Ribon (*Hissiyat Ruhiyat* yazarı) 525
 Richard Leonhardt (*Paphlagonia*'nın müellifi) 191, 223
 Rifat Ahmet 168
 Risale 434, 469
Risâle fil-Melâmetiyye t- 'il- 'âlûn 247
Risâle-i Melâmiyye-i Şattâriyye 247
 Ritter (nüsha) 496, 499
 rivayet 118
 Rize 236, 526, -manileri 401
 Rohais (Urfa'nın eski adı) 296
 Roma, -lı 4, 203, 219, 369, 425, 524, -hukuku 426,
 -İmparatorluğu 230
 romantikler 104
 Romanya 106, 206, 232, 287, 342, 345, -lı 299
 Romen 442, -Romence 442
Romen Lisan ve Kültürü Üzerinde Şark Tesiri 442
 Romen radyosu 43
 Ronald (Fransız yazar) 6
 Roscher Kniess (Alman iktisatçı) 231
 Rönesans 35, 51
 Rubab (müzik aleti) 123
 Rubai,-ler 217, 391
 Rubrukis (Belçikalı seyyah, rahip) 123
 Ruha (Urfa'ya verilen isimlerden) 297
 Ruhî (şair) 95
 Rûhî-i Bağdâdî (Şam dergâhında) 444
 ruhiyat 525
 Rum,-lar 35, 148, 150, 153, 160, 174, 183, 265, 289,
 297, 298, 302, -abdalları 358, -gönüllüsü 511
 Rumca 147, 148, 160, 297, 325, 524
 Rumeli 46, 92, 93, 184, 473, 509, -halk şairleri 46,
 -şivesi 45, -Türkleri 184, 290
Rumelisch-Türkisch-Sprichwerter 473
 Rus mujîği (köylüsü, sakin kişi) 60, 90
 Rus,-lar 6, 35, 40, 41, 43, 88, 89, 90, 126, 130, 165,
 166, 210, 272, 273, 274, 334, 346, 479, 520, 252 -âlimi
 44, -Çarlığı 513, -garnizonu 41, -harbi (1270) 46, -harfleri
 472, -haritaları 129, -hükümeti 40, 90, -imparatorluğu 272,
 -inkılabı 332, -istasyonları 43, -istilâsı 272, 308, -Kazağı
 89, -kilisesi 478, -mezalimi 478, 479, -muhacereti 68, 273,
 -muhacirleri 91, 130, -müsteşrikleri 404, -Ordusu 508,
 -sarayları 39, -siperleri 165, -tüfekleri 239

Ruşça 36, 95, 117, 118, 119, 127, 262, 402, 519, 523
 Rus-Japon Harbi (1904) 42
 Ruslaştırma 130, 479
 Rusya 10, 11, 38, 43, 53, 104, 110, 205, 287, 295, 318,
 345, 346, 372, 458, 478, 508, 513, -Türkmenleri 353, -lı 210
 Rusya Fedaritif Şuralar Cumhuriyeti 272
 Rusya Sovyetler İttihadı Cumhuriyeti 10
 Ruşen Eşref (Ünaydın) 418
 Rübrükis (Belçikalı rahip, seyyah) 160
 Rüstem (Hint ile ilgili) 484
 Rûsuhî (Galata Şeyhi, Ahmed Ankaravî Dede) 247, 444
 Rüştü Bey 108
 Ryperbore (Repaen) Dağları 272

S

S. Efrem (Rum müellif) 297, 298
 S. Epifan (Rum müellif) 297
 S. Muhtar Bey Efendi 248
 S.R. (*Atsız Mecmua* yazarı) 286, 336
 Sa'âlebî 34, 118
 Sa'deddîn (şair, Molla) 495, 497, 498, 496, 499
 Saadet getiren (Sayacı) 244
 Saatçibaşı 210
 Sâatî Dede 444
 Sabâ (makam) 37, 124
 Sabahattin (şair) 163
 Sabahattin Ali (*Atsız Mecmua* yazarı) 20, 49, 74, 104,
 189, 323, 335, 336, 363, 489, 495
 Sâbir Dede (Pârisâ Mehemmed Efendi) 445
 Sabri Bey (Belediye reisi) 162
Sabru Sebat 475
 Sabûhî (Ahmed Dede, Yenikapı Şeyhi) 445
 Sâdabâd 506
 Sadettin (Saadettin) Bey (Nüzhet, muallim, S. Nüzhet
 B.) 95, 211, 212, 213, 248, 306, 323, 360, 374, 375, 418,
 434, 446, 460-61, 513, 514
 Sadık (Alevi âşık) 243
 Sâdık Dede 445
 Sâdıkî Dede (Sultan-ı Divânî köçeklerinden) 445
 Sadır Kanrak=Hımhım (meşhur name) 329
 Sadi Yaver Bey (Ataman) 250
 sadrazam 144, 442, 247
 Sadrazam Amuca zade Hüseyin Paşa 442
 Sadrazam Şehit Ali Paşa 247
 Sadrî (Mehemmed Dede, Kıbrıs Şeyhi) 445
 Sadri Etem, -Bey 108, 418, 419, 437, 440
 Sadri Maksudi Bey (Arsal) 34
Safa'i tezkiresi 433
 Safaattin Rıza (*Atsız Mecmua* yazar, çevirmen) 63, 155,
 176, 186, 204, 230, 320, 335, 336
Safahat 514
 Safâyî Dede (Sinobî) 445

- Safevîler 35
 Saffeti Ziya Bey 167
 Sâfî (Musa Dede, Yenikapı Şeyhi) 445
 Sâfî Dede (Şîrâzî) 445
 Safiyeddîn (Safiyüddin Erdebilî, şair) 36
 Safranbolu 98, 109, 250, 261, 262, 263, 275, 302, 416,
 -Köroğlu oyunları 24, -manileri 67, 157, 401, -rivayeti 261,
 262, -lu 416
Safranboluda Yörük Düğünleri 280
 Sagay (kabile) 11, -Sagaylar (Hakas ülkesindeki
 Türklerden) 478
 sağdıç 408
 Sâhib (Bursa Şeyhi Salih Dede) 444
 Sâhib Dede (Bursavî Derviş İsmail) 445
 Sahib-i Cezîre-i Mevlevîyye 446
 sahil ocakları 91
 Said Dede 444
 Sain (papaz) 297
 Saint Simon (filozof) 177, 231
 Saint-Ephrem (Saint-Efrem), (papazlar, iki kişi) 297
 Saip Sencer (İsmail Saip Efendi) 526
 Sait (halk şairi) 496, 499
Sait Emre (makale) 495
 Sait Emre 495, 498, 499, 500
 Sait Molla 438
 Saka (Saxa) 120, 478, -Sakalar (Yakutlar) 11, 478
 Sakarya 42, 46(nehir), 151, 190, 203, 356, 372, 507,
 -havzası 164
 Sâkıb Dede (Kütahya Şeyhi İzmirî Mustafa Dede) 443
 Sâkî Nâme (makam) 125
 Sakil (makam, musiki tarzı) 125
 saktuş (sağdıç=Azerbaycan'da) 408
 Salâhaddin Enis 418
 Sâli Dede (Güzelhisar'da şeyh) 446
 Salih Dede (Bursa Şeyhi, Sâhib) 444
 Salih Zeki 108
 Sâlik Dede (Kasımpaşa Şeyhi Seyyid Halil) 444
 Salname 471
 Salomen (kraliçe) 155
 saltanat 271
 Salur (boy) 118, 218
 Samailoviç (Prof.) 416
 Samânî,-ler 7
 Samanoğulları 490
 Samara (vilayet) 272, 273, 479
 Samat yaylası 163
 Sami (alfabe) 51
 Sâmi (Yûnus Dede) 444
 Sami Paşa zade Sezai 418
 Samîler 8
 Samim Bey (*Hukuku Medeniye*) 523
 Samoidler 183
 Samsun 108, 203, 239
 Samsun Gazi Kütüphanesi 389, 518
 Samtî Dede (Konevî) 445
 sanat 136, 137, 195, 196, 208, 209
 Sanat fikriyatı 195
 sanatkâr 24, 195
 sanayi, sınaî 33, 116, 176
 santur (saz) 298
Saqâyiğ-i mo'mâniyye (Şakayık-i Numaniye) 496
 Sâqıb Dede 358
 Sar Hâne (serhâne) (kıta) 124
 saray musikisi 123
 Sârbân Ahmed (Dukâkin zâde Ahmed) 359, 378, 379,
 380, 381, 382, 409, 434, 435, 433, 496, 500
Sârbân Ahmed Divanı (bk. *Dîvân-ı Ahmed-i Sârbân
 Dqâkin zâde*) 434, 496
 Sarı Abdullah 381, 434, 496
 Sarı ırklar 8
 Sarı Moğol 8
 Sarıcalı oğlu Arif Hikmet Bey 527
 Sarıklılar (Ahonlar) 274
 Sarıyer 163
 Sarih Nehcî (Nehcî Dede) 446
 Saros (Sarus) Körfezi 509, 511
 Sarot 164
 Sart 273, 519, 520, -Sartlar 328
 Sâsâni Devleti 7, -devri 297, -Sâsânîler 297
 Satı taşı (inanış) 194
 Satuk (Satuq) Buğra Han 63
 savaş 313
 savti (vokal) kültür 121
 Sayacı (türkü, saadet getiren) 244, 245, 267, 268, 269,
 270
 Sayan Türkleri 117
 Sayram 490
 Saz şairleri, şairi (saz şairleri) 45, 70, 91, 133, 212, 213,
 260, 263, 305, 307, 354, 364, 405
 Sazlıdere 511
 Schopenhauer (Arthur, Şopenhauer) darülfünunları 103
 seciye 304
 Seddilbahir (Seddülbahir) 509, 510
 Sefâ'i 433
Sefîne ve eş'ar 441
Sefîne-i Mevlevîyye 357, 443
 Sefir (Türk) 209
 Segâh (makam) 124, 300
 Seh usul (musikili ile ilgili) 37
 Selâhaddîn-i Zerkûb-i Qonavî 380
 Selâhattin Sait (Müderris zade) 335, 400
 Selâmi İzzet 418
 Selânîk 445
 Selcan Hatun (Kan Turalı'nın sevgilisi) 188

Selçuk, -devri (Selçok) 427, -Sultanları 491, -Türkleri 502, -sultanı 495
Selçukî 207, -ler 61, 117, 294, 295, 357
Selçuklu hanedanı 426
Selçuknâme (Yazıcıoğlu Ali'nin eseri) 118
Selection naturelle nazariyesi 231
Selef 300
Selevat-ı mefrûze 412
Selim Ağa Kütüphanesi 496
Selman ibn Ali (Derviş) 442
Selman Mümtaz 513, 514
Semâhat (Edirne Şeyhi Ömer Dede) 444
Semâî 214, 305, 463
Semaî Süvarî (makam) 125
Sembir 479
Semerât ül-Fuâd (-*Fu'ad*) 434, 496
Semerkant 35, 36, 350
Semiypalat (Kazakistan'da eyalet) 90
Semut Kavmi 297
Sen Refael(Rafael), (şehir) 21
Senegalliler 508
Seniha Hanım (Ziya Gökalp'ın kızı) 167
Ser ihbar (mukaddeme yerine, makam) 125
serbest vezin 107
serdengeçti 201
Serez Şeyhi (Rahmetullah Dede, Rahmetî) 444
Sergüzeşt 432, 433
Sergüzeşt-i Melâmiyye 247, 411, 496
serhâne 125
serhat 91
sermaye 176, 201, 204, 205, 420
Serveti Fünuncular 419
Servî (şeyh, Burdur'da) 444
ses sanatı 209
Setar (müzik aleti) 329
seyahat 162, 308
Seyahatname (Evliya Çelebi) 354
Seyhan Mektebi 54
seyit 118, 348, 409, 434, 442,
Seyit Ali 442
Seyit Bereke 348
Seyit Derviş Mustafa 118
Seyit Mahmut Efendi 434
Seyit Osman-i Hâşimî 409
Seylân incisi 481
Seymen (folklor) 417
seyyah 299
Seyyid Abdülqadir-i Belxî 248
Seyyid Aki Nutqî (Nutkî) Dede 248
Seyyid Ebû Bekir Dede 247
Seyyid Ebû Bekir Reşâd (Sultan Reşâd, Morah) 248
Seyyid Halil (Sâlik Dede, Kasımpaşa Şeyhi) 444

Seyyid Halil Dede 445
Seyyid Muhammed Nûr ül-Arabî (Mısırlı) 247
Seyyit Ali Efendi (Paşmakçızade, Şeyhülislam)433
sığır yılı (takvim) 429
Sırçalı 190
Sırderya (havza) 272, 491
Sırpça 474
Sırrî Abdi Dede (Sırrî Dede) 444
Sıtkî Dede 445
Sibiryâ 11, -Sibiryâ Buharalıları 11
Sicill-i (*Sicilli*) *Osmanî* 325, 441
Sigâh (makam) 37
Sigmund Freud (Froyt, Fröyd) 237, 238
Siirt 149
Silistre 427
Simâ'i (Derviş Hasan) 444
Simâ'i Mehmed 357
Simeypalat (Kazakistan eyaleti) 90
Simonde de Sismondi (filozof) 231
Sinagog 160
Sinan Matbaası 26
Sineçâk Derviş Osman (Derviş Dede) 444
Sineçâk köçeği 446
sinema 529
Sinobî Safâyî Dede 445
Sinop 95, 192, 195, 250, 518
Sinosarge (Gimnaz=okul, Gymnasium) 186
sipahi ocakları 45, 91
Sirderya (Kazakistan eyaleti) 63, 68, 69, 90
site (cite) 185, 186
Sivas 4, 35, 150, 220, 221, 313, 476
Sivri Tepe 190
Sivrihisar 499
Siyahî (Kıbrıs Şeyhi Mustafa Dede) 444
Siyâhî Dedezaade Ârif Dede (Kıbrıs Şeyhi) 445
Siyasetnâme 294
Siyenpi (Topa) 304
Skow (*Şarkî Türkistan Lisan Örnekleri* kitabının yazarı)
119
Smirnow (V.D. Simirnov) 262
Socecü Matbaası (Bükreş'te) 442
sofi 349, 359, -Sofiler 357
Sofu 411, -Sofular 164
Sohbetnâme 410, 411, 412
Sokrat (Sokrates) 185, 230
Sokullu 196
Sol Türkmen 120
Solaklar (köy) 191, 221
Solon (Atina'da okul) 314
Son harp 302
Sophistique (Mantıkta safsata) 186
sosyalist 31, 176, 189, 204, -hükümet 204, 205, -ihtilali

- 206, -ler 144, 188
sosyalizm 146, 205, 233
Sovyet (Soviyet) 10, 40, 417, -cumhuriyeti 89, -hükümeti 89, 478, -musiki kültürü 38
Sovyet İktisat ve Medeniyetine Bir Nazar 417
Sovyet istatistik neşriyatı 40
Sovyetler 119, -İttihadı 10
Sovyetler İttihadı Merkez İstatistik Müdürlüğü 40
Sovyetski Teart (makale) 36
soytarılar (folklor) 417
sozomen (Sozomenos, tarihçi) 297
Söz 250, 280
Spenser (Herbert Spencer) 237, 238
spor 109, 503, -federasyonu 26
spritualiste 195
St. Mladenov 474
Stalin (Josef Stalin) 33, 334
Steinthal (Heymann Steinthal) 6, 7
suikast 206, 241
sulh 103, 303
Sultan Ahmet Calayır 350
Sultan Hamit devri (II. Abdülhamid) 32, 144, 342, 427
Sultan Hüseyin Mirza 350
Sultan İbrahim 427
Sultan Mahmûd Gaznevî (Mahmûd Gaznevî) 7, 489, 490
Sultan Mahmut (Mahmud) Han 348, 490
Sultan Mes'ûd 294, 295, 427, 490
Sultan Murad (IV.) 264, 354
Sultan Reşâd (Seyyid Ebû Bekir Reşâd, Moralı) 248
Sultan Simâ'î 444
sultan, -lar 7, 144, 248, 257, 261, 264, 294, 295, 313, 348, 350, 354, 384, 427, 444, 490,
Sultan-ı Divânî (Sultân-ı Divâne) 357, 446
Sun'ullah Dede 445
Surhanderya 69
Suriye 31, 32, 35, 61, 150, 151, 179, 370
Suriye kilise musikisi 296, 298
Suriye kilisesi 297, 298
Suriyeli 174, 297
Surnay (Şark obuası) 39, -Surnaycı 39
Sürp Garabet 298
Sutuh'un hikâyesi 120
Suvla 512
Suyutlar 11
Sûzî (Derviş Osmân-ı Mardîni) 444
Sübektegin 489
Sükûfî Derviş Yusuf (Fennî Dede) 445
sülale 7(Türk), 164, 183, 193, 297, 303, 349, 491
Sülemiş 164
Süleyman Sıddık 168
Süleymaniye (Futbol kulübü) 109
Süleymaniye 358, 414, -Kütüphanesi 441
Sümerler 39, -Sümer (Sümmer) aletleri 122
Sünbül Gözlü Kadın 333
Sünnî, -köy 407, -Müslüman 357, -tarikatlere 358
sünnilik 358
Sürurî (halk şairi) 46
Süryanice 297
Süryaniler 491
Ş
Ş. Aziz Bey (Şevket Aziz Kansu), (antropolog) 184
Ş. Sami Bey (Şemsettin Sami Bey) 301, 332
Ş.S. (Şemsettin Sami) (*Kadro* yazarı) 301, 332
Şaban (Opera) 209
Şafaattin Rıza (*Atsız Mecmua* yazarı, çevirmen) 144
Şah Ahmedof 334
Şah Demir Han 188
Şah İsmail (Safevî) 61
Şahabeddin Mercanî (Kazanlı müverrih) 35
Şahi (kumaş) 274
Şâhidî Dede (Adnî Dede, Muğla Şeyhi) 444
Şahrüh 348
şair 6, 247, 107, 120, 136, 145, 163, 214, 237, 243, 247, 259, 280, 297, 324, 351, 354, 375, 378, 410, 433, 462, 463, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 492, 507, 513
Şair Hıfzı 324
Şair Rahîmi (Habeşi zâde) 247
Şair Sabahattin 163
Şakayık zeyli 409
Şakayık-i Numaniye (*Saqâyiğ-i mo'mâniyye*) 496
Şaki İbrahim Destanı 167
Şakir Bey (M. Şakir) 243
Şakir Ziya (*Atsız Mecmua* yazarı) 21, 73, 335
Şam 35, 298, 370, 410, 443, 445, 463, -seferi 350
Şam Şeyhi (Dâlî, Kartal Dede) 444
Şam Şeyhi (İlmî Dede) 445
Şaman 10, 11, 478, -Şamanî 348, 349, 351, 478, 479, -Şamanî ayinler 348, -Şamanî Budist 293, -Şamanîler 348, -Şamanizm 348
Şânî Dede (Şem'i köçeği) 445
Şaqâyiğ (Şakayık) 381, -*Şekayık* (Şakayık) 443
Şaqâyiğ (Şakayık) Zeyli (Uşşâqî Zâde) 259
Şarakanlar 161
Şark 9, 123, 154, 161, 209, 240, 272, -medeniyeti 371, -musikisi 37, 298, -Türk lehçesi 252, -vilâyetleri 148, 162, -yazmaları Kataloğu (Viyana Kütüphanesi'nde) 475, -şark musiki 123, -şarkî 345, -şarklı 143
şarkı 105, 154, 315
Şarkî Anadolu 88
Şarkî Avrupa 35
Şarkî İran 7
Şarkî Türkistan 9, -Türkistan Türkleri 11

Şatıva (kumaş) 274
Şecere-i Terakime (Ebûlgazi'nin eseri) 118
Şefîî Dede (Kefevî Dervîş Muhammed) 445
Şehâbeddin Mercanî 118
şehadetname 32, 426
Şehîdî Dede (Dervîş Hüseyin) 445
şehir 13, 116, 124, 155, 202, 208, 210, 232, 274, 296,
348, 398, -mezarlıkları 290, -li 40, 472
şehit 31, 74, 145, 151, 247, 507, 508
Şehit Ali Paşa (Sadrazam) 247
Şehit tayyareci (Yüzbaşı Kâmi) 145, 151
Şehlâ Dede (Dervîş İsmâil) 445
Şehlâ Dervîş İsmail (Meyyal Dede) 446
Şehnâme 6, 7, 33, 120
Şehrisebz 348
Şehzadebaşı 210
Şekib Ömer Dede (Halep Şeyhi) 444
Şekip Bey (Ruhîyat müderrisi) 319, 320
Şekip Bey (Türkiyat Enstitüsü) 525
Şekispir (William Shakespeare) 372, 482
Şem'î (Konyalı, halk şairi) 214, 215, 241, 326, -Divanı
215
Şem'î Dede 444
Şem'î köçeği (Pervâne) 443
Şemseddin (Pesendî'nin çocuğu) 326
Şemseddin Secavî 35
Şemsettin Sami Bey (Ş. Sami Bey) 301, 332
Şems-i qâşanî 34
Şemsiler 358
Şeref Şadi Bey 280
Şerefeddin (Kelâm tarihi müderrisi) 378
Şerefeddin Bey 333, 530
Şerefeddin İsfahanî 118
Şerefeddin Yezdî 34, 118, 350
şeriat 274
Şerif Bey (Türkiyat Enstitüsü) 524, 525
Şeş makam, şeşmakam (Büzürk, Râst, Nevâ, Irak-
Dügâh, Sigâh) 36, 37, 124, 125, 127
Şevhat (ağaç türü) 352
Şevket Aziz Bey (Doktor, Şevket Aziz Kansu, Ş. Aziz
Bey) 184, 290
Şevket Süreyya 196
Şeydâ Dede (Dervîş Abdürrahîm-i a'mâ) 444, 445
şeyh 35, 17, 162, 247, 301, 347, 349, 350, 381, 443, 446
Şeyh Galip, Galib 217, 247, 443, 446
Şeyh Molla Türk 350
Şeyh Nizamî 301
Şeyh Şahabeddin İbn Haşer al Asklanî 35
Şeyh Şemseddin Külâl 347
Şeyh Umran Tepesi 162
Şeyhî (Mehammed Dede, Bursavî Sâhib Dede biraderi)
444

Şeyhî Dede (Beşiktaş Şeyhi Memiş Efendi) 444
Şeyh-i Kasımpaşa 445
Şeyhülislâm Cüneyd-i Kâzerûnî 350
Şeyhülislam Paşmakçızaade Seyyit Ali Efendi 433
Şi'a 35, 357, 358, 378, 380
şifâhî destanlar 34
Şifâyî (Mehammed Dede biraderi Hasan Efendizade)
444
Şigolar (aşiret) 87
Şihcan Camii (Gaziantep) 327
Şihcan Tekyesi (Gaziantep) 327
Şii, -lik, -akideleri 61, 378
Şii-Bâtınî 357, 358, 378
şiiir 3, 95, 107, 108, 132, 136, 137, 145, 156, 179, 196,
213, 215, 216, 217, 241, 242, 243, 244, 250, 280, 298, 305,
307, 319, 325, 326, 349, 354, 364, 375, 376, 382, 390, 413,
414, 419, 433, 439, 455, 460, 482, 483, 487, 496, 498, 499,
500, 504, 513, 527, -karikatürleri 107
Şikago 529
Şimalî Avrupa konsolosları 23
Şimalî Dağıstan 10
Şimalî Kafkasya 11, 34, 404
Şimaligarbi Moğolistan (Potanin'in kitabı) 117
Şinasi 322, 323, 372, 469, 474
Şinâsî Dede 445
Şirâz Şeyhi Hasan Efendi (Tâlibî Efendi) 445
Şirâzî (Sâfi Dede) 445
Şirvanşahlar Yurdu 196, 476
Şiryân (ağaç türü) 352
Şişli 12, 96
şive 92, 319, 472
Şivi (aşiret) 64
Şopen (Frédéric Chopin) 44
Şopenhav (Arthur Schopenhauer) darülfünunları 103
Şorlar 11
şovinizm 33
Şömen Dedam 20, 21
Şuarâ Tezkiresi 443
Şuayip Efendi (hademe) 453, 454
şube 125
Şuhûdî Dede (Hazret-i Şâhidî, Muğla'da şeyh) 444
Şûrî Dede (Sîneçâk Köçeği) 445
Şükûfe Nihal 418

T
Taberî (Tabarî) 34, 118
Tabihâne-i Amire 324
Tâbî (Karahisarî Dervîş Ahmed) 443
Tabunra üslubu 353
Tabusmaklar (bilmece) 473
Tacik 350, -Tacikler 129
Tacikistan 40, 68

- Tâe al-Sa'âdat* 492
Tağay Türkân Ağa 348
Tâhîr Hüsâm 445
Tahsin Bey (Bango Oğlu) 54
Tahsin Bey (Çankırılı) 419
Tahsin Demiray 52, 392
Tahsin Ömer 470
Tahtacı Oymağı 207
Tâib (Gavsî Dede biraderi Aşçıbaşı Derviş İsmail) 443
Talas 63, 501
Talas kantonu 129
Talat Bey (Çankırılı) 214
talebe 12, 13, 105, 106, 308, 428, 454, -birlikleri 105, -cemiyeti,-leri 308, 315
Tâlib Dede (Tokat Şeyhi Mehmed Dede) 445
Tâlibî Dede (Şiraz Şeyhi Hasan Efendi) 445
talkın (bk. telkin-talkın(m)) 192, 193
Talmud 155
Tanbur (müzik aleti) 39, 298, 329
Tanbura (dumbra, Tanbürül Horasanî, Tanburül Bağdadî) 38, 122, 353
Tanburül Bağdadî (Tanbürül Horasanî) 38
Tannu-Tuba Cumhuriyeti 478
Tanrı 145, 183, 276, 287, 526
Tanrı Dağı 42
Tanrı Kara Han 158
Tanzimat 87, 144, 201, 257, 258, 317, 447
Tapduk (Tapdık) Emre 497, 500
Tar (müzik aleti) 38, 39
Taraklı (ilçe) 164
Tarancı (Çantu) 273, -lehçesi 274
Tarancı memleketi 273
Tarancı Zeynülün Mektebi 273
Tarañ 520, -Tarañı 11, 90, -Tarañılar 329
Tarblus (Trablus) harbi 201
Tarım (havza) 491
Tarih cemiyeti 426, -Tarih encümeni 428, -Tarih kongresi 426, -Tarih muallimi 12
Tarihçiler 120, 530
Tarih-i Âlem 62, 118
Tarikat, -lar 4, 357, 411, 412, -şeyhleri 179
Tarikatî Emir Dede 445
Tarsus 308
Tasavvuf(î) 38, 123, 248, 434, 496, 514
Tasvir-i Efkar 323
Taş (inanış) 327, 328
Taşauz (Türkmenistan Cumhuriyeti vilayeti) 40, 41
Taşkent 68, 118, 119, 120(müze), 490, -Hanı 348
Taşkılla 331
taşlama 221
Taşlık 207
Tatar 62, 70, 90, 121, 428, -efsaneleri 118, -Tatarca 147, 148, 183, -Tatarcılık 531, -Tatarlar 10, 183, 273, 295
Tataristan 268, 479, -Cumhuriyeti 11, 272, 479
Tatar-Moğol 121
Tatlı su Frengi (Levanten) 419
Tauleigne (Fransız papaz) 42
Tayalar (çocuğa bakan carıye) 187
Te'vîl-i Muxtelef ül-Hadîs 377
Tebriz 162, 400
tedrisat 179
tefsir 413
tek sesli (unisson) 37
Teke zade Mehmet Sait 469
Tekeburnu 510
Tekekoyu 510
tekemet (keçe kilim) 328
Tekeş Nehri 164
Tekirler 164
tekke, tekye 179, 216, 238(Marksist), 447, 495
telefon 42
Telengit 479, -Telengitler (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10
Teles gölü 10
Teleutlar (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10
Teleüs (Tüles) 479
telgraf 42
Telkin (makam) 125
Temaşa 39, 125
Tembeki ziraatı 208
Tempio Nazionale (Millî Mabeyn) 65
Temür (bk. Timur) 8 34, 35, 36, 65, 119, 120, 121, 188, 295, 347(Temür Bek), 348, 349, 350, 351, 428, 524, -Temürlüler 524
Temür istilaları 369, -sefernameler 163
Tepegöz 392
Teracumiehval 489
Terbiye Encümeni 470
Terbiye Mecmuası 470
Terbiye Postası 418
tercüme 87, 118, 195, 472, 473, 474
Tercüme-i Durûb-ı Emsâl 468
Tercüme-i Mezâmin ül-Emsâl 441
Terekeme 244
Terkos çeşmesi 5
tersane 207
Tesnif (makam) 125
Teşkilatı Esasi, -Kanunu 238, 257, 314
Teşrinievvel İnkılabı 38
Tevârih-i Hamse-i Şarkî 118
Tevfik Bey (Ebüzziya) 323
Tevfik Bey (Mühendis Talebe Cemiyeti Reisi) 500
Tevrat 524

Tezkire, -ler 433, 434, 443, 446
Th. Nöldeke (Theodor Nöldeke) 6
Theodor (Ebû Kurre) 297
Thu-Kiu (Türk adı) 183
Tıbbiye 522, -Tıbbiye gençliği 342
Tımar 378
Tıp fakültesi 149, 150, 289
Tırnuva 382
tıftık keçisi 222
Tigran Çuhacıyan (Saatçibaşı Kevorg'un oğlu) 210
timsah (yıl, takvim) 429
Timur (bk. Temür) 8, 34, 35(Timurlenk), 36, 119, 120, 121, 188, 295, 347(Temür Bek), 348, 349, 350, 351, 428, 524, -Temürlüler 524
Tingil (sülale) 164, -Tingiloğulları 164
Tinibek Han 295
Tipterler (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 10
Tiyanşan 164, 491, -Tiyanşan dağları 129
tiyatro 210, 475, 529
Tiz nevâ (makam) 299
Tiz rejistre 300
Tobolca 119
Tobul 11, -Tobul Türkleri (Sovyet Cumhuriyeti'nde yaşayan Türklerden) 11
Toğanî Ahmed Dede 445
Tohtamış destanı 188
Tokal (ikinci zevce) 329
Tokat Şeyhi Mehemed Dede (Mukîm) 446
Tokat Şeyhi Mehemed Dede (Tâlib Dede) 445
Tokatlıyan 458
Tokatmış 121
Tokatmış -destanı 119
Toktamış 34, 36, 64
Tom vilâyeti 10, 11
Tomanski 118
Tonguzlar 8, 183
Tonyukuk (Bilge) 304, 385
Topinard (Antropolojist) 150, 183
Topkapı Sarayı 196
Topkapı Sarayı 62, 118, 491
Torağay Bey 348
Torağayın Kubbesi 348
Tori Yojef 359
Toros (Torus) Dağları 134, -Toroslar 207
Toros 13, 23, 25, 137, 138
Tosyada Dilek 250
Tosyalı Ahmet Nazif Efendi 468
toy 351
Töre (türe) 341, -türecilik (törecilik) 349
Trablus (Tarabulus) 91, 92, 201
Trablus (Tarblus) harbi 201

Trablusşam Dergâhı 443
Trabzon 296, 526
Trakya 130
Tranbete, Trompete 299, 300
Triyanon Muahedesi 342
Trol (şehir) 106
Tuba-kişi (Orman Türkleri) 11
Tûfan-ı Nuh 297
Tuğ alasmak 351
Tuğrulşah Muhammed ibn al-Husayn ibn Hâşim al Kâşgarî 489
Tuhfet ün-Nedim 442
Tukyu ve Uyurlar 525
Tuman -Han 63, 218
Tuna 45, 46, 232, -Tuna boyu 45
Tunalı Mustafa Ahmet Bey 333
Tunga Alp 62, 492
Tunus 91, 92, 182, 183
Turan Cemiyeti 479, -Turan ırkı 9
Turancı 419, 531, -Turancılık 5, -Turanî 289, -Turanlı 183, -Turanlılık 8
Turcologie 420
Tureçakıya Paslovisi 402
Turfan minyatürleri 120
Turgay (Akmula vilayeti) 90
Turing kulüp 320
Turompetesi 299
Turreçskıya Paslovisi 403
Turumçı Bahşı 348
Tuxsı (kabile) 491
Tuz (Köy) 497
Tuzla içmeleri 87
tüccar 116
Türbe 159, 327, 348, 372, 412
Türbedar (Derviş Osman) 445
türe (töre) 341, -türecilik (törecilik) 349
Türgiş 63
Türk 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 22, 32, 33, 34, 43, 46, 52, 88, 89, 90, 92, 94, 95, 99, 106, 117, 118, 120, 128, 129, 130, 133, 136, 149, 150, 153, 158, 162, 164, 166, 167, 168, 174, 175, 182, 183, 184, 188, 202, 209, 210, 219, 224, 231, 237, 239, 273, 288, 290, 294, 296, 300, 301, 302, 303, 304, 318, 325, 331, 332, 341, 342, 348, 349, 351, 352, 371, 372, 373, 374, 375, 377, 397, 398, 402, 404, 407, 408, 413, 414, 416, 419, 420, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 440, 448, 454, 456, 459, 468, 474, 477, 479, 480, 492, 493, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 520, 521, 522, 529, Türkler 6, 7, 8, 11, 33, 34, 35, 40, 42, 106, 117, 121, 140, 148, 153, 158, 160, 163, 164, 165, 166, 170, 183, 187, 203, 218, 229, 244(göçebe), 268, 272, 280, 289, 290(Rumeli), 293, 295, 303, 304, 308, 318, 319, 370, 402, 404, 405, 406, 408, 413, 414, 416, 425, 442, 456, 472, 473, 477, 478, 479, 490, 491, 492, 510, 513, 514,

530, Türklük 44, 94, 224, 252, 289, 372, 398, 419, 480, 495, -Türk âdeti, âdetleri 294, 295, -ağızları 161, -aileleri, ailesi 94, 220, 294, 407, -âlemi 23, -ananeleri, ananesi 23, 91, 92, 349, 407, -anası 202

Türk adı (Thu-Kiu) 183

Türk Anonim Lâstik Şirketi (reklam) 198

Türk antropolojisi 149, 150, 182, 184, 288, 289, 290

Türk Atalar Sözü (yeni harfli) 471

Türk bestekârı 208, 210

Türk beyi 159, -Türk boyları 184, -Türk coğrafyası 472, -Türk cemiyeti 371, 439, 457, -Türk cumhuriyeti, -leri 229, 478, -Türk çocuğu, -ları 94, 179, 330, 428, -Türk dâhisi 5, -Türk demokrasisi 229, 238, 239, -Türk destanı, -ları 24, 33, 35, 36, 52, 117, 119, 120, 121, 158, 303, 349, 392, 524, -Türk devleti 304, 440, -Türk dili, -leri 149, 471, -Türk doktoru 150, -Türk donanması 91, -Türk Dünyası 24, 44, -Türk edebiyatı 35, 53, 54, 92, 108, 319, 443, 477, -Türk efsaneleri 218, -Türk eli (memleket) 35, 305, 404, -Türk evi 241, -Türk folkloru 416, -Türk futbolu 109, -Türk gazetesi 250, -Türk genci, -leri 31, 153, 210, 313, 314, 320, 370, 373, 397, 398, 417, 528, 529, -Türk gücü 44, -Türk hâkimiyeti 294, -Türk halkiyatı 473, -Türk harbi 153, -Türk harfleri 129, -Türk harsı 419, 476, -Türk hekimi 377, -Türk heykelleri 9, -Türk hukuku 87, 426, -Türk hükümeti 119, -Türk ırkı 24, 183, -Türk ideolojisi 34, -Türk İmparatorluğu 32, 144, 440, -Türk inkılabı 23, 427, -Türk işçileri, işçisi 5, 188, 189, -Türk kabileleri 10, 117, 304, 491, -Türk kadını 240, 295, -Türk kafası 289, -Türk kavimleri 10, 40, 244, 273, 491, -Türk Kazakları 89, -Türk kızı 240, -Türk kozmogonisi(kosmogonisi) 117, 158, -Türk köylüsü, köyü 5, 88, 202, -Türk kumandanlar 509, -Türk kültürü 90, -Türk lehçeleri 117, 471, 491, -Türk lirası 232, 525, -Türk lisanı 51, 431, -Türk lûgatleri 245, -Türk mektepleri 251, -Türk memleketleri 23, -Türk milleti 7, 33, 91, 107, 144, 173, 174, 183, 184, 203, 239, 251, 331, 369, 370, 397, 425, 459, 521, -Türk millî kültürü 119, -Türk milliyeti 153, -Türk milliyetperveri 188, 189, -Türk mimarisi 35, 51, -Türk misafirperverliği 182, -Türk mitolojisi 188, -Türk musikicileri 210, -Türk musikileri 127, 299, -Türk musikisi 36, 122, 161, 209, 210, 299, -Türk münevverleri 53, 89, 120, 319, 476, -Türk müverrihi 304, -Türk Ocağı, -ları 24, 115, 167, 315, 319, 371, -Türk ordusu 418, 458, 509, 510, -Türk parlamentosu 238, -Türk paşası 459, -Türk reisleri 303, -Türk san'atı 296, -Türk saz şairleri 212, -Türk sefiri 209, -Türk siperleri 165, -Türk sülâlesi 294, 304, -Türk şairi, -leri 107, 295, -Türk şarkıları 210, -Türk şiiri 107, -Türk takvimi 349, 429, -Türk tarihi 9, 289, 426, -Türk tersanesi 207, -Türk türesi (töresi) 295, -Türk ülkeleri 10, -Türk üslûbu 210, -Türk vatani 521, -Türk veziri 304, -Türk yavrusu 31, -Türk yuvası 241, -Türk yaylaları 163, -Türk Yılı 167, -Türk zabıtları 459

Türk Bismarkı (Bilge Tonyukuk) 304, 385

Türk Destan ve Rivayetleri Külliyyatı 119

Türk Etnografya Cemiyeti 280

Türk Halk Edebiyatı 24, 118, 119, 308, 442, -Örnekleri 133

Türk İstiklal Harbi 239

Türk Masonları Cemiyeti 481

Türk Millet Meclisi 502

Türk Moğol lisanları 52

Türk Pulları Kataloğu (reklam) 253

Türk Saz Şairleri 133

Türk Tarihi 419

Türk Teceddüt Edebiyatı Tarihi 474

Türk Yurdu 34, 36, 265

Türk Yurdu Mecmuası 377

Türkân Hatun (Karahanlı prenses) 491

Türkbilgi Revüsü 419, 420

Türkbilik 420

Türkçe 3, 8, 32, 34, 107, 117, 118, 119, 147, 148, 149, 179, 192, 210, 211, 245, 251, 293, 295, 305, 308, 319, 320, 325, 332, 333, 334, 348, 364, 389, 392, 402, 416, 420, 441, 457, 458, 463, 471, 472, 474, 477, 490, 492, 498, 518, 524, 525, 526, 529, -Türkçe lehçeleri 523, -Türkçe şiirler 107

Türkçe Almanca Lûgat (reklam, İlhami Şevket-Fritz Heuser, Dr. Ritter) 254

Türkçenin Sarf ve Nahvi 472

Türkçü 35, 140, 170, 224, 332, 374, -Türkçülük 24, 35, 253, 281, 309, 312, 331, 365, 393, 421, 428, 449, 503, 531, 533

Türkeli 528, 529

Türkî Durûb-ı Emsâl 324

Türkistan Öğrenme Derneği 120, -Türkistan'ı Öğrenme Derneği 22

Türkistan, -lılar 7, 11, 23, 40, 69, 89, 90, 118, 120, 123, 124, 129, 164, 252, 272, 274, 294, 302, 303, 333, 334, 348, 349, 478, 490, 520, 524, -Cumhuriyetleri 40, 129, 272, -Türkleri 293

Türkistan'da Göller 22

Türkistanlı Çokayoğlu 334

Türkiyat (Türkoloji) 420

Türkiyat Enstitüsü 36, 117, 119, 244, 268, 295, 322, 359, 402, 404, 473, 476, 518, 524, -Kütüphanesi 119

Türkiyat Mecmuası 91, 117, 375

Türkiye 7, 13, 22, 23, 34, 44, 51, 61, 89, 106, 115, 116, 138, 140, 144, 147, 148, 149, 150, 161, 163, 170, 179, 180, 181, 202, 208, 209, 222, 229, 235, 249, 252, 270, 274, 286, 287, 308, 313, 314, 318, 329, 330, 333, 341, 342, 355, 357, 369, 397, 398, 400, 408, 417, 418, 426, 431, 438, 439, 457, 458, 480, 498, 501, 502, 508, 519, -Türkiye Cumhuriyeti 134, 440, -Türkiyeli 209, 519

Türkiye Dil Encümeni 120

Türkiye İktisadî Tarihi Hakkında Tetkikler 196

Türkiye lehçesi 404, -Türkiye Türkçesi 524, -Türkiye

Yahudileri 524

Türklerde Millî Tarih Telekkisi 34

Türklerde Sihirli Taşlar 327

Türkleşme, Türkleşmek, Türkleşmiş 8, 35, 90, 107, 128, 161, 164, 296, 298, 319, 320, 419

Türkmen Aşiretleri 470

Türkmen, -Aşiretleri, -Boyları 11, 39, 40, 62, 90, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 133, 164, 183, 261, 263, 293, 295, 296, 328, 349, 353, 357, 406, 407, 416, 471, 491, 492, 519, 520, -Türkmen Çalı 163, -Türkmen halkiyatı 471, -Türkmen melodisi 122, -Türkmen musikisi 121, 122, 123, 126, 298, -Türkmen musikişinasları 125, -Türkmen rivayeti 262, 263, 265, -Türkmen sazları 122, -Türkmen şairi 264

Türkmenistan 11, 40, 41, 120, 297, -Türkmenistan Cumhuriyeti 41

Türk-Moğol 8, -ananeleri 348

Türk-Oğuz 121

Türko-Tatar lisanları 148

Türk-Sovyet 10

Türkü 45, 46, 60, 92, 93, 126, 210, 213, 222, 236, 244, 250, 261, 262, 270, 350, 352, 360, 399, 518

Tütün İnhisar İdaresi 208

Tüydük (düdük), (Türkmen çalgısı) 122

U

Ubeydullah Dede (Eğirdir Şeyhi, Ubeyd Dede) 445

uçmak (cennet) 463

Ufa (vilayet) 34, 272, 273, 479

Ukranya, Ukranyalılar (Ukraynalılar) 40, 90, 273, 353

Ukud ül-lial fî Tercüme tül-emsâl 468

ulcalamak (merasimle ilgili) 351

ulema 474

Uluğ Bey 34

Uluğ Türk (vezir) 63

Ulvi Cemal (bestekâr, piyanist) 221

Umay 529

Umumî Harp 33, 90, 104, 239, 286, 315, 459, 478

umumi nüfus sayımı 91

unisson (tek sesli) 37

Unvân al-Siâdat 492

Ural (Kazakistan eyaleti) 90, 273

Ural Dağları 163, 164, 272

Ural Türkleri 10

Ural ülkesi 272, 273

Ural-Altay 8, -Ural-Altay ailesi (lisan) 183

Uranha ülkesi 478

Urenburg (vilayet) 273, -Urenburg istihkâmı 272

Urfa 149, 150, 296, 298, 299, 300, 301, 353, -ağzı 298, 300, -kilise musikisi 298, -kilisesi 298

Urkapı 478

Urmiye 36

Urum (zahire) 207

Urunburg (müze) 120

Uruz (Kazan Bey'in oğlu) 188

Uruz Beyi 187

Uslu Efendi (Muradiye Medresesi'nde müderris) 474

Uspenski (V.A. Uspenski) 36, 37, 38, 39, 80, 124, 127
usta oynamak (raks etmek)

Usturumca 247

Uşak (makam) 37, 124

Uşşâqî Zâde (Uşakizade) 259

Uygur 11, 63, 491, -abideleri 305, -destanı (Dokuz Oğuz
destanı) 158, -eserleri 305, -Hüsnuhattı 349, -minyatürleri
120, -rivayeti 118

Uyguristan 63

Uygurlar (Dokuz Oğuzlar) 183, 304, 305, 492

Uzak Şark Medeniyeti 218

Uzun Hasan (Akkoyunlu) 62

Uzletî Dede (Değirmencizade) 445

Ü

Üce Reis (destan karakteri) 93

Üç (şehir) 491

Üçüncü Ahmed (III. Ahmed) 118

Üçüncü Ahmed Kütüphanesi (III. Ahmed Kütüphanesi)
491

Üfar (makam) 125

Ümîdî 443

Ürenha ülkesi 11

Üsküdar 465, 496, 519, -Mezarlığı 418

Üsküdârî (Ahmed Dede, Reşîmâ) 444

Üsküdarlı Celvetî Haşim Baba 434

üslûp 352

üstüvane 14

Üveyspaşazade Mehmet Paşa 45

V

V. Belayev (Viktor Belayef) 36, 121, 211, 335, 353

V. Schlehta Wsserd 402

V.A. Uspenski (Uspenski) 36, 37, 38, 39, 80, 124, 127

Vâcid 324

Vâcid Efendi 325, 474

Vahdet-i vücûd, -çu 247, 358, 379, 409

Vahdettin (Sultan) 427

Vâhidî 358

Vahîd-i Maxtûmî 259, 260

Vahşi Moğollar 8

Vakanüvis mütercim Âsım Efendi 441

Vakit (gazete) 470, 476

Vâlâ Nureddin 418, 531

Van (il) 149, 180

Varadin 247

Varna 427

Vasfî Bey 251

Vasfi Mahir 107
 Vâsîf Dede (Ezbedegân-ı Sultan-ı Divânî) 446
 Vasili Radlov (Radloff, Türkolog) 6, 7, 117, 118, 119, 133, 375
 Vatan Makarnası (reklam) 198
 vatan, -î, -sız 5, 31, 94, 196, 202, 229
 Vayman Matbaası 472
 Vecdî Dede 446
 Vedat Nedim (DR., *Kadro* yazarı) 332, 418
 Vefa (Futbol kulübü) 109
 Vefa orta mektebi 110
 Vefâyî (Ebubekir Dede, Halep'te) 446
 Vehbî Dede (Edirnevî Derviş İbrahim) 446
 Veled (Velet) Çelebi, -Bey (Kastamoni Mebusu) 443, 475, 479
 Velenşehir 302
 Veli (Alevi âşık) 243
 Veli Dede (Cezayir Bekçisi) 93
 Veliyettin Efendi Kütüphanesi 492
 Venedik Ermeni Cemiyeti 402
 Venizelos 524
 Verbetsky 117
 vesika 24
 Vezir 294, 351, 474
 Vezirköprü 389
 Vezn-i âhır 326
 Victos Pauchet 168
 Viktor Belaïcv 296
 Viktor Belayef (V. Belayev) 36, 121, 211, 335, 353
 Viktor Maksimov 262
 Vilayat-ı Şarkiye 162
 vilâyet 181, 290, 355
 Vittorio Radechia (M.) 209
 Viyana 21, 42, 182, 205, 237, 402, -darülfünunu 425, -Katedrali 298, -Kütüphane-i Kralisî 402, -Kütüphanesi 475, -Matbaa-i İmparatoriyesi 471, -Şarkiyat Mektebi 402
 Vize, Vizeli (Kırklareli'de) 248, 381, 409, 496
 Vizeli Alâeddîn 248, 381, 409, 496
 Vodina Şeyhi (Âzîzî Dede) 445
 Vokal-Iyrik (makam) 38
 Volga 331, -Nehri 272, -Türkleri 11
Volkpoesie 492
 Volter, Vottaire (ansiklopedist) 146, 230
 Von Luschan (antropolog) 184
 Voronof (doktor) 21
 Vyatka 479

W

W. Gordlevski (Vladimir Aleksandroviç) 261
 Washington 373
 Weisbach (antropolog) 184
 Wernıy (Alma Ata) 89

Werther (Genç Werther'in İstirapları, Johann Wolfgang von Goethe'nin eseri) 392
 Wiggın komitesi 346
 Wilhelm Barthold (Barthold) 118, 295
 Wilhelm von Humbolde (ansiklopedist) 230
 William Shakespeare (Şekispir) 372, 482
 Wladimir d'Ormesson (*Revue Paris*'in muharriri) 345
 Wolfgang (Mark, Marx'ın talebesi) 146

X

Xalfin (Timur destanını neşreden) 119
 Xânaqâhu Baybarsiye 492
 Xaqas (Kırgız) 478

Y

Y.D. (*Atsız Mecmua* yazarı) 47, 77, 102, 167, 335
 yabancı muallimler 179
 yabgu 121
 Yâfes 414
 Yâgût Hamavî 489
 yağ kandili 14
 Yağbasan Yaylası 163
 Yağma (Çarşamba'da) 164
 Yağma (kabile) 491
 Yahudi 22, 68, 150, 154, 210, 237, 319, 334(Avusturyalı), 342, 472, 524, -peygamber 238, Yahudice 147, -Yahudiler 154, 155, 520
 Yahya (Hz.) 298
 Yahya Dede (Bağdat Şeyhi) 446
 Yahya Kemal (Beyatlı) 136, 137
 Yakın Şark Medeniyeti 318
 Yakotsk vilâyeti 478
 Yakup Kadri Bey 330, 331, 332
 Yakut Türkleri 158
 Yakutistan 11, 478, 520
 Yakutlar (Sakalar) 11, 478
 Yalvaç (Isparta'da kaza) 265, 383
 Yamanlap bitmek (baba evine dönmek) 329
 yarım münevver 258
 Yasavurlular 348
 Yâsin (sure) 410
 Yaş Türkistan 252, 333, 519
 Yaşar Bey (Nevşehir) 327
 Yaşar Zeki (*Atsız Mecmua* yazarı) 242, 336
 yatır 194
 yavukluk 408
 Yavuz (Sultan Selim) 427, 521
 yayla 271
 Yazıcıoğlu Ali 118
 yazma eser 402
 Yâzûrî (vezir) 351
 Yedi Meş'ale 107, 136, 137

Yedisu (Kazakistan eyaleti) 69, 90, 129, 329
Yegâh (makam) 299
Yel Baba (Gaziantep) 328
Yel tepesi (mevkii) 222
Yemen 388
Yeni Kalem 251
Yeni Mecmua 3, 330
Yeni Rusya 330
Yeni Rusyanın İçyüzü 417
Yeni Turan 252, 280
Yeni Türkistan 334
Yeni Zellanda, -lılar 508, 509
Yenicami Kütüphanesi 489
Yeniçeri, -ler 45, 91, 354, -Yeniçeri Ocakları 354,
-Yeniçeri ortaları 192
Yenikapı 446, -Yenikapı Dergâhı 443
Yenikapı Dergâhı banisi Kemal Ahmed Dede 446
Yenikapı Mevlevîhanesi 247, 443
Yenikapı Şeyhi Ahmed Dede (Nâcî) 446
Yenikapı Şeyhi Ahmed Dede (Sabûhî) 445
Yenikapı Şeyhi Ârif Ahmed Dede (Peçevî) 445
Yenikapı Şeyhi Musa Dede (Sâfî) 445
Yenikapı Şeyhi Nutkî Ali Dede 446
Yenikapı Şeyhi Pindarî Ahmed Dede 446
Yenikapı Şeyhi Yusuf Dede (Nesîb) 446
Yenisey, -havzası 129, 491
Yenişehir (Mora'da) 248
yerli malı 331, 420
Yerli Malla Pazarı (reklam) 254, 282, 309, 310, 312,
337, 366, 394, 422, 450, 534
Yese (Türkistan) 89
Yeseviyye (Hace Ahmed) 357
Yeşim (Kaş taşı) 349
Yezîd 156
Yezîd ibn Mühelleb (Emevî kumandanı) 120
Yığın Sevgisi 106
Yılan yılı (yıl, takvim) 429, 430
Yıldır kataloğu 441
Yıldırım Bayezid (Bayazıt) 34, 35, 36
Yıldız Han (Oğuz Han'ın oğlu) 218
Yıldız Kütüphanesi 118
Yılki (Yund) Yılı 429, 430
Yış-kişi (Orman Türkleri) 11
Yoğurt kakması (mevkii) 222
Yol Kutluğ Bahşı (Timur'un has kâtibi) 348
Yolların Sesi 417
Yose ben Gamala (Büyük rabin) 155
Yovahin Rossini (Batılı müzisyen) 160
Yozgat 476
Yörük (Yörük) 163, 207, 239, 302, 303, 416, -Yörük
düğünleri 416

Yörük Ali 239
Yrjö Hirn (yazar) 195
Yugoslav (-takımı) 25
Yugoslavya 345
yuğ (-merasimi) 62, 351
Yunan 6, 7, 34, 51, 109, 122, 185, 239, 425, 524,
-askerleri 4, -futbolcuları 110, -futbolu 109, -harfleri
191, -hududu 130, -medeniyeti 51, 52, -musikisi 37, 296,
-mülâzımı 511, -perileri 296, -siteleri 315, -terbiyesi 185,
-teşkilatı 426, -Yunanca 296, -Yunanî 353, -Yunanlı, -lar 9,
110, 153, 186, 289, 303, 524
Yunanistan 106, 299, 369
Yund (Yılki yılı) 429, 430
Yunus (Emre) 70, 107, 108, 380, 398, 495, 496, 497,
498, 499, 500
Yûnus Dede (Sâmî) 444
Yunus Divanı 495, 496
Yunus Nadi 52
Yunus Peygamber (Hz.) 500
Yunus Sa'deddîn 495
Yûsuf Dede (Beşiktaş Şeyhi) 446
Yusuf Dede (Nesîb, Yenikapı Şeyhi) 446
Yusuf Efendi (Haşim zadelere son şeyh) 434
Yusuf Şerif (Darülfünun hocası) 392
Yusuf Ziya (Yiya) 418
Yûsuf-ı Sineçâk (Edirne Şeyhi) 446
Yûsuf-ı Sine-çâk 357
yuvarlak kafalı 289
Yüksek Muallim Mektebi 453, 454, 455, 520
Yürüyüş (Samsun) 82, 108
Yüzbaşı Kâmi (Şehit tayyareci) 145, 151

Z

Za'fî Dede 445
Zafer Bayramı 20
Zağorstok (şirket ismi) 88
Zaim Ali Ağa (Hamzavî) 247
Zakaspi (Mâverâ-i Hâzer) 40, 41, 69
Zalzal (Acem Zalzal, musiki nazariyatçısı) 36, 39, 124
Zamîrî Dede 445
Zaro Ağa 526
Zaviyedar 445
Zaza 148, -Zazaca 148
Zebur 299
Zeki Velidi Togan (*Atsız Mecmua* yazarı, Ahmed Zeki
Validî, Zeki Bey, Zeki Validî, Başkurdistanlı, Zeki Velidi) 7,
22, 36, 65, 121, 164, 190, 252, 281, 308, 310, 318, 333, 334,
335, 347, 365, 430, 497, 519, 523, 524
Zemahşerî, -Divanı 413, 141
Zend-Avesta (bk. Avesta) 183
Zerdüş, -î 293, 294

- Zerefşan havzası 68, 69
Zerifşan (makam) 37
Zeybek 268
Zeybek Osman 261, 265
Zeybekoğlu Zeki (*Atsız Mecmua* yazarı, çevirmen) 318, 347
Zeyl-i Nev'izâde 443
Zeyl-i Uşşâkizade 443
Zeyneloğlu (Zeynel oğlu) Cihangir 196, 476
Zeynep Hanım Konağı 453
Zeynulin Mektebi (Tarancı) 273
Zığındere 510
Ziamet (Zeamet) 378
Zığaloğlu Mehmet 526, 527
Zihnî (Derviş Hasan) 444
Zingüle (makam) 299
ziraat 207, 286
Ziraat Bankası 471
ziraat mektepleri 87
Ziya Gök Alp (Ziya Gökalp, Ziya Bey, Gök Alp) 3, 31, 33, 34, 52, 140, 158, 167, 168, 170, 218, 330, 331, 332, 335, 373
Ziya Gök Alpın Hayatı ve Malta Mektupları 140, 170
Ziya İlhan (şair) 196
Ziya Paşa 54, 469
Ziya Paşa Mektebi 54
Ziyaettin Fahri 195
Zonguldak 109, 250, 302
Zurna 123
Zübdetül-eş'âr 445
Zühtü Bey (İhsa) 523
Zülâlî (müellif) 133